

BULLETIN

1/2012

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ

TO MUSÍM MÍT PRO ARCHITEKTY A PROJEKTANTY

GRAPHISOFT
ARCHICAD 15

ArchiCAD 15 přináší inspirující 3D pracovní prostředí se zcela novými nástroji pro modelování obecných tvarů. ArchiCAD 15 rovněž zahrnuje unikátní 2D/3D systém pro BIM projektování rekonstrukcí a přestaveb.

www.cegra.cz

BULLETIN ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ

oficiální čtvrtletník autorizovaných architektů v ČR

1/2012 / ROČNÍK 19

DATUM EXPEDICE: 27. 3. 2012

NÁKLAD: 4300 ks

REGISTRACE: MK ČR E 11062

ISSN: 1804-2066

YDAVATEL:

Česká komora architektů, Josefská 34/6, 118 00 Praha 1

Tel.: 257 535 034

www.cka.cc

REDAKCE:

PhDr. Markéta Pražanová – šéfredaktorka,

tel.: 257 535 034, e-mail: marketa.prazanova@cka.cc, info@cka.cc

Ing. Ludmila Cepáková, Kateřina Slaná – rubrika soutěže,

tel.: 542 211 809, e-mail: ludmila.cepakova@cka.cc

JAZYKOVÁ KOREKTURA:

Mgr. Josef Šebek

TITUL:

Soutěžní návrh na domov pro seniory v Praze-Strašnicích –

Marek Přikryl, Martin Proků

LAYOUT:

Radek Michel

Typografie obálky – MgA. Andrea Hrušková

GRAFICKÁ PŘÍPRAVA:

REKLAMARE – Radek Michel

Orlická 9, 130 00 Praha 3-Vinohrady

TISK:

TISK HORÁK, Ústí nad Labem

DISTRIBUCE:

Bulletin ČKA je bezplatně rozeslán všem architektům autorizovaným

ČKA a investičním odborům magistrátů a větších měst.

UZÁVĚRKA PŘÍŠTÍHO ČÍSLA: 25. 5. 2012

UPOZORNĚNÍ: U inzercí a podepsaných článků se redakce

nemusí ztotožňovat s obsahem. Pokud není uvedeno jinak, obrázky

pocházejí z archivu autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke stažení na www.cka.cc.

OBSAH

AKTUALITY

Úvodní slovo předsedy ČKA Jana Vrány	18
Pozvánka na valnou hromadu ČKA	19
Rozloučení – Bohumil Fanta, Alexander Pur, Jaroslav Škopán, Bohuslav Vrabec	20
Bulletin ČKA na www.cka.cc k prohlédnutí i ke stažení	21
ČKA zaslala kondolence u příležitosti úmrtí Václava Havla	21
Kniha – Viktor Rudiš/Ósaka mezi oceněnými	22

MEDAILON

Představujeme osobnosti nominované na Poctu ČKA – Josef Fuchs (Kraus)	22
Výzva k zasílání nominací na Poctu ČKA 2012	25

SERVIS

Tiskoviny ČKA k prodeji	26
Výstavy, přednášky, akce	27
Burza práce	28
Celoživotní profesní vzdělávání	28
Rozdělení grantů NČA	29
Pojištění (Poláčková)	29

POLEMKA/NÁZORY

NČA a ČKA, jak se to rýmuje (Bezpalec, Peterka, Vrana)	30
Kladivo na neplatiče (Vaniček)	31
Cesta do pekla soutěží vede špalírem dobrých úmyslů (Pilař)	31
Komorní pokus o lukrativní totalitu (Gebert, Smutný)	32
Odstoupení z redakční rady ČKA (Janda, Panna, Vích)	33
O soutěžích (Sapák)	33
Setkání představitelů profesních komor (Pražanová)	33

TÉMA – 20 LET OD SCHVÁLENÍ ZÁKONA O VÝKONU POVOLÁNÍ

S Jiřím Plosem o minulosti i současnosti Komory (Pražanová)	34
Okolnosti vzniku zákona č. 360/1992 Sb. (Peterka)	37

OFICIÁLNÍ INFORMACE

Na Novomlýnskou architektonická soutěž neproběhla (Pražanová)	38
Spolupráce s pražským primátorem (Kubiš, Vrana, Aulík)	38
K předražení Justičního paláce nemuselo dojít (Pražanová)	40
Tisková konference k Justičnímu paláci v Brně (Pražanová)	41
K soutěži na kapli v Ležákách (Pražanová)	42
Ležáky, kam kráčíte? (Koupal)	42
Využití Štvanice i revitalizace Vltavy si zaslouží diskusi (Pražanová)	44
Zvažte demolici sportovní haly ve Frýdku-Místku (Pražanová)	45
ČKA se podílí na koncepci bytové politiky (Vrana)	45
Standardy výkonů se dokončují (Vrana)	46
Jednání pracovní skupiny pro památkovou péči (Jiránek)	46
Stručná zpráva z legislativního bojiště (Peterka, Plos)	48
Tomáš Bitnar prezidentem AIA Evropa	48
Zpráva ze zasedání ENACA (Folprechtová)	49
Přízkerova cena za architekturu 2012	49
Státní politika architektury Norska	50
Výběr témat projednávaných představenstvem ČKA v uplynulém čtvrtletí (Pražanová)	53
Zpráva o hospodaření (Čuříková, Dytrychová)	56

LEGISLATIVA

Účast architektů v soutěžích (Faltusová)	59
Novela soudního řádu správního (Faltusová)	59
Novela zákoníku práce (Faltusová)	60
Nový zákon o veřejných zakázkách (Faltusová)	60
Jak s provizemi za použití materiálů (Mareš, Plos)	61
Oprávnění architektů zpracovávat statiku (Faltusová)	61
Stavební povolení přes internet (Pražanová)	62
Odpovědi na často kladené dotazy (Faltusová)	62
Nové zákony a předpisy (Faltusová)	63
Přehled právních předpisů na www.cka.cc	63
Stanovisko ke koncepci archeologických výzkumů (Plos)	64

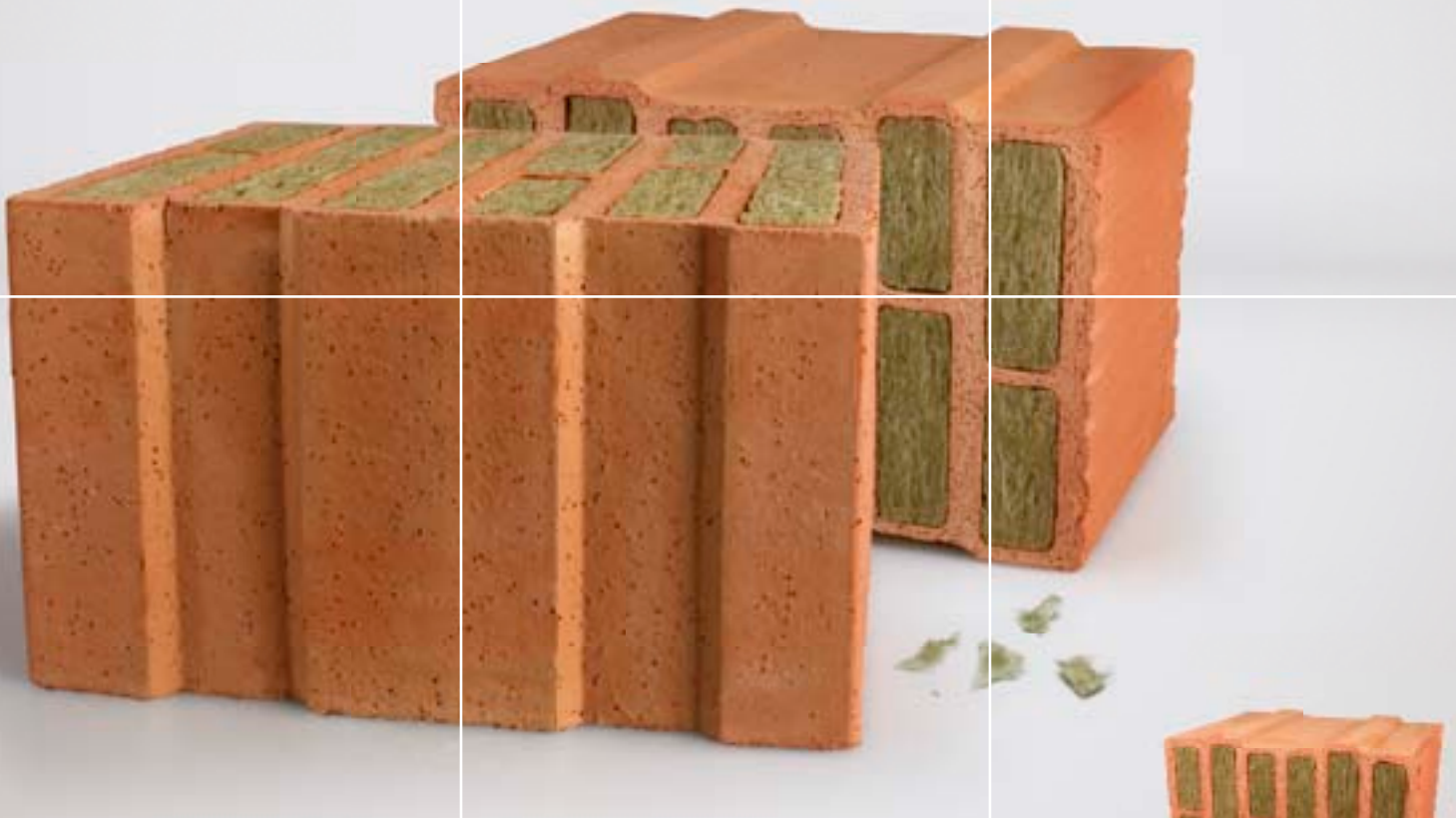
PRO PRAXI

BIM – integrovaný proces navrhování (Vaněk)	65
Architektura pasivních domů I (Smola)	66
Elektromechanické záchranné systémy (Kubeška)	68
Požární zkouška prokázala odolnost balíků slámy (Brotánek)	68

SOUTĚŽE

69

Zateplete
své hnízdo

Inspirujte se přírodou – POROTHERM 36,5 a 42,5 T Profi

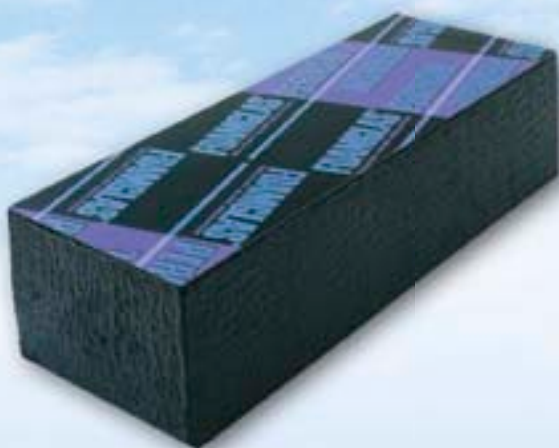
Vzali jsme si příklad z přírody a přinášíme nové, revoluční cihelné zdivo. Novou kvalitou zrozenou z přírodních materiálů – pálené hlíny a minerální vaty. Díky velmi nízké tepelné vodivosti 0,08 W/(m·K) jej nemusíte dodatečně zateplovat, neboť vyhovuje nárokům na stavbu nízkoenergetických a pasivních domů již při tloušťce zdiva 36,5 cm! Sníží se vám náklady nejen na stavbu, ale i následné vytápění a údržbu domu. Izolace uvnitř stěny je trvalá, nemůže dojít k jejímu poškození povětrnostními vlivy, hmyzem či jinými škůdci.

PERINSUL

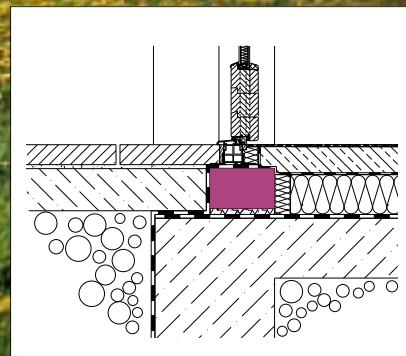
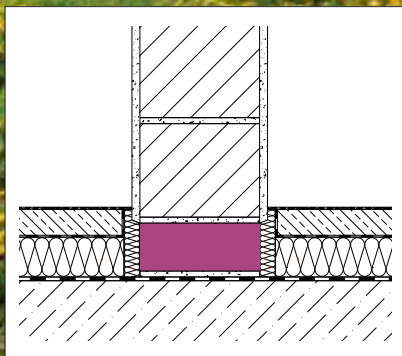
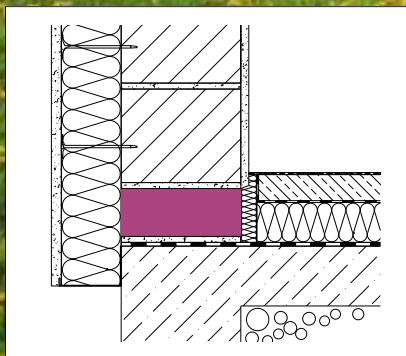
FOAMGLAS®
Building

Tepelná izolace, na které můžete stavět!

www.foamglas.cz

dokonalé řešení pro odstranění tepelných mostů

izolační **pěnové sklo**

PERINSUL - unikátní tepelně-izolační materiál s extrémní pevností v tlaku určený pro přerušení tepelných mostů v patě nosných stěn, v atikách apod.

AZ FLEX, a.s. • foamglas@azflex.cz • www.azflex.cz

PRAHA ■ BRNO ■ OSTRAVA

AZ FLEX®

Xyladecor – Jsme tady, abychom pečovali o dřevo

Xyladecor, značka prémiových produktů pro ochranu a dekoraci dřeva s více než čtyřicetiletou tradicí, se dočkal inovovaného vzhledu s moderním logotypem a grafickým designem. Zároveň ve znamení své filozofie být vždy o krok napřed, přichází s novinkami, které zvedají latku v oblasti ochrany dřeva a jednoduché aplikace. V rámci exklusivního partnerství s mezinárodní organizací Forest Stewardship Council (FSC) se navíc Xyladecor podílí na přímé ochraně obnovitelných zdrojů podporou šetrného hospodaření našich lesů.

Po desetiletí zaujetí pro 'Vše, co dřevo potřebuje' přišel čas na omlazení brandu Xyladecor. S tímto velkým krokem mění nejen grafickou podobu obalů stávajících produktů, ale i logo, které má vyjadřovat sílu i jemnost a hlavně: lásku ke dřevu.

„Naše pracovní filozofie by se dala ve stručnosti shrnout takto: přinášet nejnovější výrobní trendy s ohledem na dlouhodobou ochranu dřeva a rozvíjení udržitelného rozvoje. A v neposlední řadě přinášet zítěžší odpovědi již dnes,“ popisuje Miroslava Plánková, marketingová manažerka společnosti AkzoNobel. Know-how produktů Xyladecor spočívá v neustálém vylepšování a rozvoji, Xyladecor přichází s novinkami reagujícími na nejnovější trendy v rovině technických inovací, efektů či barev. Pro jednoduchou orientaci v produktech Xyladecor jsou jednotlivé produktové řady označeny podle barevných skupin. „Pro rok 2012 přicházíme s přírůstky do rodiny ochranných lazur, dekoračních vrstev i aplikačních systémů, jež mají za úkol jediné – usnadnit práci při aplikaci,“ dodává Miroslava Plánková s tím, že produkty jsou určeny profesionálům ze stavebního oboru i pro použití v každé domácnosti.

Xyladecor chrání dřevo nejen prostřednictvím svých produktů, ale i ve spolupráci s občanských sdružením FSC Česká republika, národní iniciativou organizace Forest Stewardship Council. AkzoNobel se (se svými značkami pro ošetření dřeva Cuprinol, Pinotex, CetaBever, Sparlack, Flood, Sadolin a právě Xyladecor) proto stává prvním globálním partnerem FSC. Cílem této spolupráce je zvýšit povědomí o značce FSC, odpovědném lesním hospodaření (nejen) v České republice a pomoci tak ochránit ohrožené české a světové lesy. V praxi to znamená realizaci společné spotřebitelské kampa-

VŠE, CO DŘEVO POTŘEBUJE

ně v hobby obchodech, propagační akce k celosvětovému dni věnovanému ochraně světových lesů a propagaci přírodě blízkého lesního hospodaření nazvanému „FSC Friday“ (28. září). Samozřejmou součástí spolupráce je i přechod společnosti AkzoNobel na FSC papír jak pro kancelářské užití, tak pro tisk propagačních materiálů.

Ředitel FSC ČR, Ing. Tomáš Duda ke spolupráci říká: „Velmi vítáme, že právě AkzoNobel, společnost, která dlouhodobě velmi dbá o životní prostředí, se stala prvním globálním partnerem Forest Stewardship Council. Zároveň se těšíme na regionální spolupráci AkzoNobel Coatings CZ, která pomůže i v České republice zvýšit mezi veřejností povědomí o šetrném lesním hospodaření a ochraně ohrožených lesních ekosystémů.“

AkzoNobel
Tomorrow's Answers Today

AkzoNobel | www.akzonobel.cz

AkzoNobel je výrobce a distributor produktů Xyladecor, Cuprinol, Sadolin, Dulux, Sikkens, Pinotex, Ceta Bever, Flood a Sparlack, lídrů ve své oblasti na mezinárodním trhu. Za těmito jmény se skrývá přes 500 let zkušeností specialistů na péči o dřevo. Dnes jsme největším světovým výrobcem produktů v oblasti péči o dřevo a jeho značky rozumí dřevu a dokonale jej chrání. Bezkonkurenční znalosti společnosti AkzoNobel jsou založeny na světových výzkumech a inovacích. Samotná značka Xyladecor byla na trh uvedena před více než 40ti lety. Tato značka vychází z původního názvu Xylamon a je kombinací dvou řeckých slov, xylos (dřevo) a ameuna (já chráním). AkzoNobel má jednoduše vášeň pro dřevo.

Ty se před
prudkým sluncem
můžeš schovat...

...Tvůj
domov
ne.

Díky speciálním recepturám, Xyladecor dokonale
ochrání Vaše dřevo jak vevnitř tak venku,
čímž si zachová svůj krásný vzhled a barvu.

A BRAND FROM
AkzoNobel

Více informací naleznete na
www.xyladecor.cz

VŠE, CO DŘEVO POTŘEBUJE

A BRAND FROM
AkzoNobel

KITCHEN & BATHROOM

Stop vlhkosti a špíně!

Koupelny a kuchyně jsou zatíženy každodenní vlhkostí během vaření, sprchování a koupání, čímž se na stěnách vytváří podklad pro množení plísní. Z tohoto důvodu byla vyvinuta malířská natónovaná barva prémiové kvality Dulux Kitchen & Bathroom, která je díky svým vlastnostem určena zejména do kuchyní a koupelen.

Jedná se o akrylátovou emulzní omyvatelnou bavu (třída 1) s matným a saténovým povrchem, která je výjimečná svou odolností proti otěru, mastnotě, špíně i plísním. Dulux Kitchen & Bathroom je možné použít na omítky (cementové, vápenocementové), sádrové podklady, sádrokartonové desky, papírové tapety a tapety ze skelného vlákna. Lehce se roztírá a i při nízké spotřebě zachovává vysokou kryvost. Barva je paropropustná a při nanášení neodkapává.

Kuchyně a především jídelna jsou prostorem určeným k setkávání. Tyto místnosti by tak v našem životě měly mít stejnou důležitost jako samotné jídlo, které je jednou z nezbytných životních potřeb. Nejvíce nám bude chutnat, když jíme obklopeni teplými barvami – žlutou, oranžovou, červenou. Naopak těm, kteří chtějí zhubnout, bychom mohli doporučit studené barvy, například zelenou či modrou, při kterých by chuť k jídlu měla klesat.

Barvy patří do našeho života, jsou zdrojem naší dobré nálady, vnímáme je i s ohledem na naši přirozenost. Každý má své barevné preference - barvy, kterým dává přednost – ať již při volbě oblečení nebo při zařizování interiéru. Právě barvy uvolňují emoce a naplňují kladnou energii nejen naše obydlí, ale zejména nás samotné. Výběr ideální barvy je tak vzrušujícím a zásadním okamžikem. Využijte potenciál místa, ve kterém žijete a začněte se v něm cítit ještě lépe. Spojte krásné s užitečným a inspiруйте Vaši představivost barvami Dulux.

Více na www.dulux.cz

Dulux
let's colour

Letošnímu roku dominuje korálová červeň

Barvou roku 2012 se stala korálová červeň. Ta se vymyká svou živostí a vyzařuje z ní také výstřednost i serióznost zároveň. „Červená může mít pro řadu lidí nejrůznější význam, připomíná nám, abychom nehledali jednoduchá řešení, ale otevřeli mysl novým myšlenkám a možnostem, které čekají, až budou objeveny,“ říká Miroslava Plánková, marketingová manažerka AkzoNobel CZ and SK. „U červené barvy je také zajímavé, že ve všech světových kulturách vzbuzuje výrazné emoce. V Číně je to barva štěstí, v Indii je spojována s manželskou pohodou a porozuměním. V mnoha západních společnostech je to barva vášně a síly,“ dodává.

Zdroj: www.dulux.cz

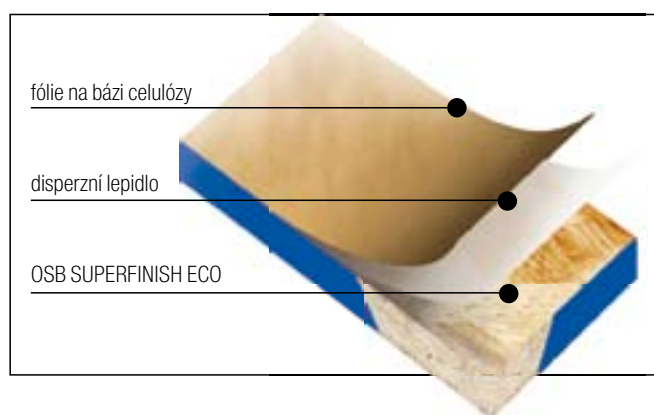

Pro míchání barvy roku 2012 (s barevným kódem Dulux 10YR 21/436) doporučujeme produkt Dulux Vinyl Matt.

Dulux Vinyl Matt je matná barva prémiové kvality na stěny a stropy v interiéru. Nátěr má výbornou prodyšnost a trvanlivost, navíc je lehce omyvatelný. K dispozici je ve 14 000 barevných odstínech.

Postavili jsme první pasivní rodinný dům s deskami OSB AIRSTOPFINISH ECO

Stavět všechny nové budovy pouze jako budovy s nízkou nebo nulovou spotřebou energie jak bude požadováno směrnici EU č.2010/31/ES od konce roku 2020 je již dnes otázkou prozíravosti. Pro výstavbu to znamená vytvářet nové stavební technologie a postupy schopné vyhovět těmto vysokým požadavkům. Nové technologie a postupy si automaticky vynucují vznik nových produktů. Mezi takové patří desky OSB AIRSTOPFINISH ECO vyvinuté speciálně právě pro pasivní a energeticky nulové dřevostavby.

OSB AIRSTOPFINISH ECO

OSB AIRSTOPFINISH ECO je stavebně konstrukční deska s výrazně vylepšenými a přesně definovanými vlastnostmi v oblasti prostupu vzduchu a vodních par. Základem nového produktu je deska OSB SUPERFINISH ECO, na kterou je aplikována kaširovaná speciální fólie na bázi celulózy. Fólie snižuje rozdíly v heterogenitě desek, které tak získávají přesně definované hodnoty neprůvzdušnosti a difúzního odporu.

OSB AIRSTOPFINISH ECO zefektivní výstavbu pasivních domů

OSB AIRSTOPFINISH ECO v difúzně otevřené skladbě dřevostavby zabezpečí v jedné pracovní operaci plošné, neprůvzdušné ztužení i parobrzdu zároveň. OSB AIRSTOPFINISH ECO zachovává nejcennější vlastnosti OSB desek a zároveň vytváří přesně definovanou parozábranu, která však na rozdíl od běžných fóliových parozábran nebrání oboustranné regulaci vlhkosti mezi interiérem a konstrukcí obvodového pláště. Je to speciálně vyvinutý produkt pro výstavbu pasivních i energeticky nulových domů.

První stavba pasivního domu s deskami OSB AIRSTOPFINISH ECO

Každý nový výrobek je třeba důkladně prověřit i v reálu na stavbě. V případě desek OSB AIRSTOPFINISH ECO je to novostavba rodinného domu v pasivním standardu v Lelekovicích u Brna.

Dům je řešen jako dvoupodlažní dřevostavba na základové betonové desce. Obvodový plášť je vytvořený v systému difúzně otevřené dřevěné rámové konstrukce, vyplněné foukanou celulóзовou izolací. Z vnější strany je opláštěn dřevovláknitou tepelně-izolační deskou a difúzně otevřenou omítkou. Pro opláštění vnitřní jsou použity desky OSB AIRSTOPFINISH ECO jako staticky ztužující, parobrzdná a hlavní vzduchotěsná vrstva. Hlavním dodavatelem stavby byla firma H.L.C. Hodonín.

Desky OSB AIRSTOPFINISH ECO jsou ve skladbě instalovány vrchní celulóзовou folií dovnitř objektu. Díky tomu je celá tato vrstva dobře kontrolovatelná a případně i opravitelná během montáže. Styky desek jsou řešeny na pero a drážku a slepeny PU lepidlem, které napění na vzdušné vlhkosti a tím dojde k utěsnění styků desek.

Testy vzduchotěsnosti prokázaly funkčnost OSB AIRSTOPFINISH ECO

Pro zjištění správné funkčnosti nových desek OSB AIRSTOPFINISH ECO jako materiálu speciálně vyvinutého pro hlavní vzduchotěsnou vrstvu (HVV) je rozhodující test vzduchotěsnosti prováděný během výstavby.

Testování na stavbě předcházelo testování laboratorní prováděné v rámci cca 1,5-letého vývoje ve firmě KRONOSPAN na zkušební objektu. Paralelně s tím probíhaly zkoušky u nezávislých výzkumných institucí. Tímto testováním se podařilo prokázat vysokou vzduchotěsnost oproti jiným materiálům používaným u dřevostaveb jako HVV.

Měření vzduchotěsnosti obvodového pláště na budovaném objektu bylo provedeno metodou Blower door testu (BDT) a potvrdilo splnění požadavků na pasivní stavby.

kronospan

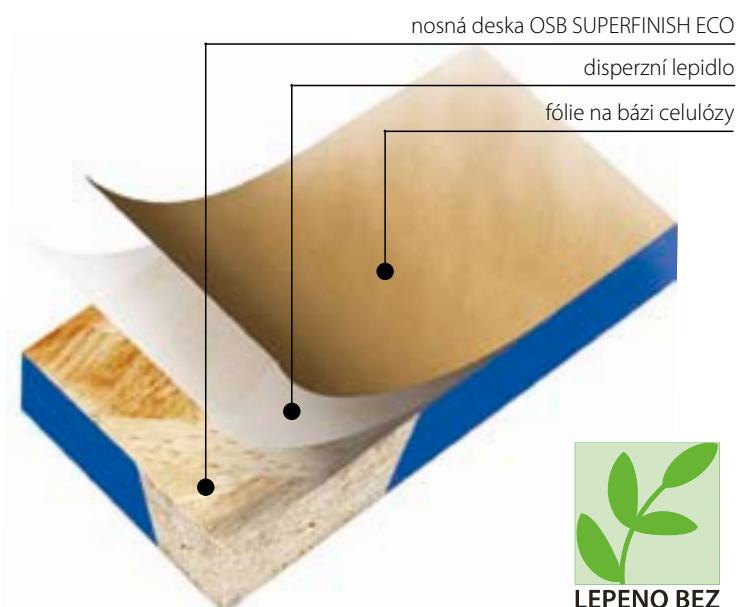

STAVEBNÍ DESKY

OSB AIRSTOPFINISH ECO

OPTIMÁLNÍ ŘEŠENÍ PRO NÍZKOENERGETICKÉ A PASIVNÍ DŘEVOSTAVBY

- Garantovaná hodnota neprůvzdušnosti desky
- Výborný materiál pro zcela vzduchotěsné konstrukce
- Jednoduchá montáž
- Lepeno zcela bez formaldehydu

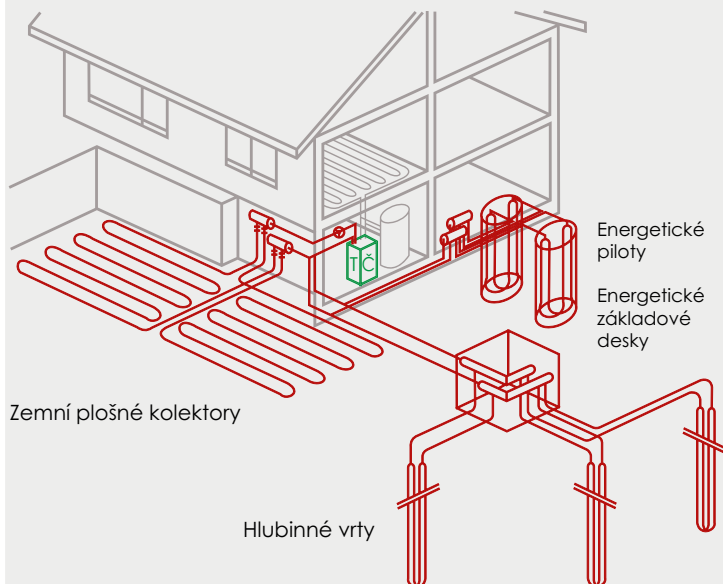

více informací na www.kronospan.cz

Využíváme stavební konstrukce budov

vytápění
chlazení
pasivní chlazení - free cooling

Partner pro zemní teplo

Společnost GEROtop je více jak 10 let partnerem pro zemní teplo jak architektonickým kancelářím, tak stavebním projektantům.

Akumulace tepla a chladu za použití stavebních konstrukcí je odbornou veřejností v oblasti energetiky označována za nutnou cestu s nejvyšší ekonomikou.

Naše projekty mají investiční návratnost mezi 3 - 6 rokem.

Konzultace o možnosti nasazení technologie na připravované projekty jsou od GEROtop zdarma.

ekonomická rozvaha studie proveditelnosti
konzultace poradenství podklady DÚR
podklady DSP podklady DPS stavební dozor
systémové řešení dimenzování provozní simulace

GEROtop spol. s r. o.
Kateřinská 589
463 03 Stráž n. N.
Liberec
tel.: 485 148 723
fax: 485 120 574
gerotop@gerotop.cz
www.gerotop.cz

Kongresové centrum roztoky

Architektura: Ing. Arch Daniel Smitka
Technologie: Tepelná čerpadla
12 x 125 m hlubinné vrty pod základy objektu
2006

LOFTS 12

Architektura: Ing. Arch John Eisler
Technologie: Tepelná čerpadla
Energetické piloty a základová deska
2008

AZ TOWER

Architektura: Burian - Křivinka
Technologie: Tepelná čerpadla
Energetické piloty
2011

KOMBINACE BAREV A REFLEXE
ΚΟΜΒΙΝΑΣΕ ΒΑΡΕΣ Α ΒΕΡΓΕΧΕ

AGC

LACOBEL & MATELAC – ÚŽASNÉ SKLO PLNÉ BAREV
ΛΑΚΟΒΕΛ & ΜΑΤΕΛΑΚ – ΟΥΣΑΝΕ ΣΚΛΟ ΠΛΝΕ ΒΑΡΕΣ

GLASS UNLIMITED

NOVÉ BARVY ODRÁŽEJÍ NOVÉ TRENDY

Nové trendy v designu se odrážejí ve spojení jedinečných šálak lakovaných skel, lesklého skla Lacobel a saténového skla Matelac od společnosti AGC Glass Europe. Objevte pět nových barev, které díky možnosti kombinace reflexe a saténového vzhledu pomohou vytvořit současný moderní interiér s překvapivými perspektivami. Akcenty živých barev dodají energii prostorům ve stylu zen.

Vítězný projekt EEA 2011

Multi-Comfort House

Energeticky úsporné bydlení

VYHRAJTE 50 000 KČ A CESTU DO DUBLINU PRO 2 OSOBY!

Energy Efficiency Best of Awards 2013

Stavíte, rekonstruujete nebo navrhujete nízkoenergetické nebo pasivní domy? Dejte o sobě vědět.

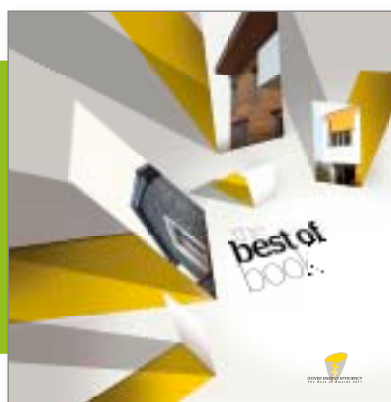
Isover vyhlašuje 4. ročník mezinárodní soutěže pro architekty, projektanty a realizační firmy. Odměněny budou nejúspěšnější energeticky úsporné novostavby a rekonstrukce s důrazem na tvůrčí a inovativní řešení. Tři vítězné projekty budou oceněny:

■ 1. místo: 50 000 Kč ■ 2. místo: 30 000 Kč ■ 3. místo: 20 000 Kč

Výherci národního kola navíc vyhrávají cestu do Dublinu, kde proběhne vyhlášení mezinárodního kola.

Plné znění pravidel soutěže naleznete na www.isoover-eea.com

Vítězné projekty budou zveřejněny v prestižní publikaci Isover Best of Book 2013.

ISOVER ENERGY EFFICIENCY
The Best of Awards 2013

Divize Isover
Saint-Gobain Construction Products CZ a.s.
Počernická 272/96
108 03 Praha 10
Tel.: 296 411 735
www.isoover.cz

www.isoover.cz/eea-2013

ISOVER
SAINT-GOBAIN

stuv

BÁJNÝ OHEŇ

A tribute to light

Artemide®

www.artemide.cz

Selene spol. s r.o.
Neumannova 161
383 01 Prachatice
Tel. 388 310 326

Artemide showroom
Sázavská 32
120 02 Praha 2

Artemide showroom
Komunardů 32
170 00 Praha 7

Carlotta de Bevilacqua - Paolo Dell'Elce: Copernico

artemide.com

Výroba 3D modelů z 3D dat

RYCHLE - LEVNĚ - BEZ FOREM - 3D TISK

PROFESSIONAL PARTNERS SERVICE s.r.o je dodavatel kompletních výrobků a služeb v oblasti Rapid prototyping na stroji **ZPrinter® 650**.

Využitím nejmodernější a nejrychlejší technologie vyrábíme špičkové funkční prototypy, prezentační modely, modely pro odlitky a speciální díly z plastů, modely staveb, komerčních objektů, modely městských částí i modely územních plánů i propagační výrobky (například stojánek s logem společnosti na stůl pro obchodní partnery).

Potřebujete více informací?

Máte-li zájem získat další informace o 3D tisku nebo Vás zaujala jiná z našich služeb, kontaktujte pana **Jiřího Lejseka** na telefon **+420 736 287 619** nebo na email **j.lejsek@pps-pps.cz**.

Děkujeme za Váš zájem a těšíme se na spolupráci!

Zabýváme se také stavební inženýrskou činností, správou a údržbou nemovitostí, přípravou a organizací výběrových, zadávacích řízení, technickým, stavebním dozorem, koordinátor BOZP, stavebními rozpočty, kalkulací cen, přípravou staveb, termovizním měřením objektů i technologií. Více informací naleznete na www.pps-pps.cz.

PROFESSIONAL PARTNERS SERVICE s.r.o.

Engineering - Logistics - Services
Havlíčková 16, 301 00 Plzeň, info@pps-pps.cz, www.pps-pps.cz

HAGS

Inspiring a new generation

BEZPEČNÁ DĚTSKÁ HŘIŠTĚ

Výhradní zastoupení pro ČR:

HAGS Praha, s.r.o.

ing. Naďa Kjellberg

Platněřská 9, 110 00 Praha 1

tel. 251 611 317

hagspraha@hagspraha.cz

www.hagspraha.cz

Vážení architekti,

v letošním roce mám opět milou povinnost pozvat vás prostřednictvím editorialem na jednání valné hromady ČKA, tentokrát v Brně. V loňském editorialem v Bulletinu ČKA 1/2011 jsem zmínil několik témat, která byla projednána a včleněna do usnesení valné hromady 2011. Výsledky práce a činnosti uložených usnesením najdete ve výroční zprávě představenstva v podkladech pro jednání valné hromady (viz www.cka.cc).

Dnešní editorialem a pozvání na valnou hromadu 2012 zaměřím na bezprostřední dění v orgánech Komory, zvláště v představenstvu, a na otevření hlavního tématu VH 2012 – výročí 20 let činnosti ČKA a její další směřování. Naléhavost tohoto tématu je zvýrazněna působením nové, mladé síly v představenstvu, která plná nedočkavosti a netrpělivosti chce měnit, zlepšovat, bořit staré zavedené pořádky (to už jsem někde, kdysi slyšel), někdy reprezentované stávajícími řádami ČKA, někdy tvořené opravdu zkosnatělostí a zpuchřelostí zaběhnutých postupů.

Měnit, zlepšovat, bořit překonané, případně zastaralé postupy nebo i stávající ustanovení řádů ČKA je jistě možné, nicméně evolučním procesem, nikoli revoluční vlnou. Se zastaralými postupy či přežitými ustanoveními řádů ČKA nesmíme bořit a zrušit to, co je a bude stále platné. Architekt je tvůrce, chrání veřejný zájem, ctí potřeby a zájmy investora a stavebníka, chová se eticky a dodržuje řády, které si sami architekti vytvořili, odsouhlasili, odhlasovali a na ně přisahali.

Česká komora architektů vzešla před dvaceti lety z Obce architektů a byla ustavena zákonem, konstituovala své řády, žila a řídila se jimi posledních dvacet let a zažila i několik krizí. Jsme zřejmě, jak v Čechách bývá zvykem, v bodě zlomu dvacetileté revoluční periody a je nutno tuto situaci reflektovat, diskutovat a reagovat na ni.

Jedním z podtémat VH 2012 je nová strategie v propagaci ČKA a v popularizaci architektury a architektů všeobecně. Nová strategie propagace by měla být opřena o nové metody PR, prosazení architektonických programů v médiích (ČT), tažení za větší gramotnost populace v otázkách architektury a stavění vůbec, posílení prestiže našeho povolání. Do nové strategie bude též patřit oslovení mladé generace ještě neautorizovaných architektů, nabídnout jim „mimořádné členství v ČKA“ s jasným definováním jejich práv a povinností, případně výhod tak, aby to opravdu oslovilo mladou generaci, která míří do řad autorizovaných architektů ČKA.

Na konci ledna rezignoval pod známým tlakem části autorizovaných osob na funkci sekretáře Komory JUDr. PhDr. Jiří Plos. V obsáhlém dopise vysvětlil tento krok a nastínil svou další budoucnost mimo ČKA. Pochopil jsem jeho důvod a chuť k získání nové motivace ve výzkumné a pedagogické oblasti. Přijal jsem jeho rezignaci, poděkoval „otci zakladateli“ za jeho dvacetiletou péči o obor a Komoru. Tyto moje řádky jsou též velkým poděkováním. Po vzájemné domluvě bude dr. Plos i nadále působit v ČKA a ve zkráceném pracovním úvazku se bude podílet na řešení strategických úkolů Komory.

Otázka budoucnosti ČKA se sekretářem „konceptorem“ nebo „legislativcem“ je zásadní otázkou pro každodenní chod Komory a bude jedním z témat nadcházející valné hromady.

Valná hromada ČKA 2012 v Brně bude tedy řešit hlavně tyto základní otázky, a proto doufám, že přijedete, budete diskutovat a hlasovat.

VH 2012 v Brně je pro mne též valnou hromadou volební, budu se ucházet o znovuzvolení do představenstva ČKA s cílem vyřešit úspěšně evoluční nebo revoluci ku prospěchu profese i ČKA.

Jan Vrana,
předseda ČKA

KONTAKTY PRACOVNÍKŮ KANCELÁŘE ČKA

Úřední hodiny Kanceláře ČKA: pondělí až pátek 8–16 h

Praha

Adresa: Josefská 34/6, 118 00 Praha 1-Malá Strana

Brno

Adresa: Česká 19/21, 602 00 Brno

Tel.: 542 211 809, tel./fax: 542 215 652

Tel.: 257 532 186

JUDr. PhDr. Jiří Plos – odborný konzultant ČKA

Milena Ondráková – sekretář DR a AR ČKA, informace a přihlášky k autorizaci, správa databáze

Mgr. Eva Faltusová – právní servis

Tel.: 257 532 287 – recepce

Tel.: 257 532 430

Ing. Tamara Čuříková – ředitelka Kanceláře ČKA

Lenka Dytrchová – příspěvky, účetnictví, databáze, NF Arcus

Tel.: 257 535 034

Ing. Gabriela Dufková – tajemnice pracovních skupin ČKA, organizace akcí spojených s činností ČKA, přehledky

Radka Kasalová – sekretář StS ČKA

Ing. Kateřina Folprechtová – webové stránky, zahraničí

PhDr. Markéta Pražanová – šéfredaktorka Bulletinu ČKA, informační a tiskový servis, vydávání publikací a tiskovin ČKA, tisková mluvčí

Tel.: 542 211 809

Ing. Ludmila Cepáková – soutěže a veřejné zakázky

Kateřina Slaná – soutěže a veřejné zakázky, vzdělávání

E-mailové adresy pracovníků Kanceláře ČKA: jmeno.prijmeni@cka.cc Více informací: www.cka.cc

VALNÁ HROMADA ČKA 2012

Sobota 21. dubna 2012 Brno

V souladu s ustanovením § 25 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, se představenstvem svolává 19. valná hromada České komory architektů.

Termín: 21. dubna 2012

Místo: Mendelova univerzita, Zemědělská 1, Brno – budova Q, posluchárna Q 01

NÁVRH PROGRAMU

Pátek 20. dubna 2012 – odpoledne a večer

Procházka po čtvrti v okolí univerzity

Návštěva Arboreta univerzity

Vila Tugendhat

Prohlídka fakulty

Setkání v restauraci

Sobota 21. dubna 2012

9.30–10.00	Registrace účastníků valné hromady
10.00–10.05	Zahájení jednání XIX. valné hromady ČKA 2012
10.05–10.15	Vystoupení hostů
10.15–10.20	Návrh a odsouhlasení předsedajících valné hromady, programu valné hromady, složení návrhové, volební a mandátové komise
	Otevření kandidátních listin
10.20–11.00	Zprávy o činnosti orgánů ČKA a plnění usnesení XVIII. valné hromady ČKA 2011
	Zprávy o činnosti představenstva ČKA, dozorčí rady ČKA, Stavovského soudu ČKA, autorizační rady ČKA, výsledcích hospodaření ČKA
11.00 – 11.30	Vystoupení kandidátů do samosprávních orgánů Komory
11.30–13.00	Diskuse na téma:
	– Reflexe dvaceti let ČKA – těžiště činnosti
	– Koncepce mediální strategie ČKA
	– Registr AO – mimořádné členství
13.00	Uzavření kandidátních listin a zahájení voleb
13.00–14.00	Přestávka
14.00–15.15	Změny řádů České komory architektů – diskuse
14.15	Uzavření volebních urn a ukončení voleb
15.15–15.30	Vyhlášení výsledků voleb do samosprávních orgánů ČKA
15.30–16.00	Usnesení XIX. valné hromady ČKA 2012
	Závěrečné slovo
16.00	Ukončení XIX. valné hromady ČKA 2012

Časový program je orientační a může být v průběhu valné hromady usnesením změněn.

Informace

Podrobnější informace o programu spolu s dalšími podklady pro jednání valné hromady naleznete na www.cka.cc a v souladu s § 3 odst. 1 Jednacího a volebního řádu VH ČKA budou všem autorizovaným osobám odeslány e-mailem nejpozději 10 dnů před jejím konáním. Vytisknuté podklady pro jednání valné hromady je možné zájemcům na vyžádání zaslat také poštou a budou k dispozici v místě konání VH.

Pozvánka na valnou hromadu s odkazem na informace na webu byla všem autorizovaným architektům zaslána e-mailem a umístěna na webu ČKA 21 dnů před konáním valné hromady ČKA dle § 25 odst. 2 zákona č. 360/1992 Sb.

VÝZVA KE KANDIDATUŘE DO ORGÁNŮ ČKA

Dovolujeme si vyzvat na základě § 6 Jednacího a volebního řádu valné hromady ČKA zájemce o kandidaturu do orgánů ČKA, aby zaslali krátký text a fotografii na adresu gabriela.dufkova@cka.cc nejpozději do 8. dubna 2012. Údaje budou zveřejněny na www.cka.cc a zároveň vytištěny pro účely jednání valné hromady. O svém zájmu kandidovat tak mohou architekti informovat širší členskou základnu. Do orgánů ČKA lze kandidovat i přímo na valné hromadě dne 21. 4. 2012 v Brně.

Kompletní informace a podklady ke stažení na www.cka.cc

ROZLOUČENÍ

BOHUMIL FANTA

Fakulta architektury Českého vysokého učení technického v Praze se zármutkem oznamuje, že dne 10. prosince 2011 náhle zemřel prof. Ing. arch. Bohumil Fanta, CSc.

Bohumil Fanta se narodil 16. 8. 1942 v Novém Městě nad Metují, architekturu studoval na ČVUT v Praze v letech 1959 až 1965. Profesně působil na poli obnovy památek v Praze. Od roku 1990 vedl na FA ČVUT samostatný ateliér. V profesoru Fantovi ztrácíme bývalého děkana naší fakulty, vedoucího Ústavu památkové péče a renovací a především člověka, který celý svůj život zasvětil citlivému a výtvarně jemnému spojení nové architektury s historickým prostředím. Z jeho prací připomeňme například jeho kolumbárium D4, které realizoval v roce 2009 s Evou Fantovou v Horních Počaplech.

Čest jeho památce!

Zdeněk Zavřel,
děkan Fakulty architektury ČVUT v Praze

ALEXANDER PUR

19. listopadu zemřel architekt Alexander Pur, osobnost královéhradecké architektury. Budovy na sobě nenesou jména těch, kteří je navrhli, a tak pro širokou veřejnost zůstávají tvůrci projektů často v anonymitě. Pojďme teď tu anonymitu trochu narušit a přiřadit jméno architekta Pura k některým realizacím, na kterých se podílel. Některé z nich určitě znáte. Jako spoluautor je podepsán pod návrhem projektu České pojišťovny na náměstí 28. října, rekonstrukci Klicperova divadla, studia Beseda, bytových domů Na Střezině, nástaveb panelových domů v Jungmannově ulici. Byl členem týmu, který zvítězil v soutěži na rekonstrukci Benešovy třídy. Ze sólových realizací bych připomněl třeba budovu Pojišťovny Ministerstva vnitra ve Wonkové ulici. Pídlil jsem se po tom, proč dokázal spolupracovat s takovou spoustou svých kolegů, a dozvěděl jsem se, že s ním „byla radost dělat“. Znal jsem ho osobně a vím, že to nebyla fráze. Zemřel člověk, který 64 let rozdával svému okolí chuť do života. Kdo z nás to o sobě může říct?

Petr Šilhánek

JAROSLAV ŠKOPÁN

12. listopadu 2011 zemřel ve věku 64 let Ing. arch. Jaroslav Škopán. Svůj profesní život věnoval studentům architektury jako učitel na brněnské fakultě. Za 32 let působení na FA VUT v Brně naučil generace současných architektů typologii staveb. Pro mnoho z nich byl nejen učitelem, ale i dobrým přítelem a zkušeným rádcem. Když musel z fakulty odejít, bez rozloučení a bez poděkování, skončilo jeho celoživotní poslání a smysl života.

Byl cyklistou, kamarádem, oblíbeným společníkem s nevyčerpatelným množstvím znalostí a humoru. Byl architektem s komplexním a racionálním myšlením. V posledních letech se mnou spolupracoval na úspěšných soutěžních projektech, v současné době realizovaných. Společné diskuse a zážitky za 25 let života jsou pro mě nezapomenutelné. Díky, skromný příteli.

Milan Rak

BOHUSLAV VRABEC

Loni uplynulo sto let od narození doc. akad. arch. Bohuslava Vrabce (zemřel 1987). Narodil se v Roškopově u Staré Paky. Vystudoval stavební průmyslovku v Hradci Králové, poté VŠUP v Praze u Pavla Smetany, kde později působil jako pedagog. Zanechal za sebou desítky projektů a realizací.

Ivana Kiszová

BULLETIN ČKA NA WEBU

ČKA se rozhodla pro zkvalitnění distribuce Bulletinu ČKA. Vycházíme tak vstříc současným požadavkům čtenářů, kteří dávají v mnoha případech přednost digitálním médiím.

Počínaje Bulletinem ČKA 2/2011 je toto periodikum umístěno na hlavní straně webových stránek ČKA – www.cka.cc:

- ! k prohlížení aktuálního čísla – tato služba umožňuje listovat v časopise, pracovat se stránkou, vyhledávat dle hesel atd.,
- ! ke stažení aktuálního čísla ve formátu PDF;
- ! i nadále existuje možnost stažení starších Bulletinů ve formátu PDF – tato služba běží již od roku 2003.

ODHLÁŠENÍ BULLETINU

Někteří členové ČKA z důvodu zavedení digitální verze již možná nebudou mít zájem o tištěné médium. Prosíme takové architekty, aby svůj nezájem vyjádřili písemně a zaslali oznámení na adresu: recepc@cka.cc.

ČKA VYJÁDŘILA UPŘÍMNOU SOUSTRAST NAD ODCHODEM VÁCLAVA HAVLA

V pondělí 19. 12. 2011 odeslala Kancelář ČKA kondolenci prezidentu republiky Václavu Klausovi do Kanceláře prezidenta a rovněž manželce Václava Havla paní Dagmar Havlové do Nadace Dagmar a Václava Havlových.

Vážený pane prezidente,

dovolte mi, abych jménem České komory architektů i jménem svým vyjádřil upřímnou soustrast nad úmrtím Václava Havla, jedné z nejvýznamnějších osobností současnosti a symbolu naší svobody.

Václav Havel byl nejen filozof, dramatik a disident, který stál u zrodu svobodného Československa, ale svými morálními postoji a osvíceným přístupem k řešení problémů podporoval také rozvoj kultury a umění a s tím také vznik kvalitní architektury.

Jako myslitel i státník se zasadil o posílení vlivu občanské společnosti a podpořil i vznik a existenci profesních komor, čímž ukotvil péči o svobodná povolání, mezi něž patří i architekti.

Již v počátcích svého působení v prezidentském úřadu počátkem 90. let prokázal svým přístupem ke koncepci rozvoje Pražského hradu, že si uvědomuje, jak je důležité zacházet citlivě a kvalifikovaně s veřejným prostorem. Přizval si tehdy mezi své poradce vynikající odborníky z oblasti architektury, z nichž je nutné připomenout alespoň jeho přítele, profesora Miroslava Masáka, a profesora Božka Šípka.

Vznik vystavěného prostředí a význam architektury mu nebyl nikdy lhostejný a opakovaně se vyjadřoval k architektonickým tématům. Považoval za samozřejmé, že se důležitých diskusí o fungování

společnosti zúčastňují přední architekti, což bylo patrné mimo jiné také na konferencích Forum 2000, u jejichž zrodu stál.

S odchodem Václava Havla Česká republika ztrácí nejen bývalého prezidenta, ale také osobnost podporující duchovní, morální a kulturní hodnoty.

Ing. arch. akad. arch. Jan Vrana,
předseda České komory architektů

VIKTOR RUDIŠ – ÓSAKA USPĚLA V ANKETĚ

Publikace vydaná k Poctě ČKA 2011 uspěla v tradiční anketě Lidových novin Kniha roku 2011, v níž vybírají významné osobnosti kvalitní knihy.

Moderátor ČT Jakub Železný o knize Viktor Rudiš – Ósaka (Miroslav Masák, Terezie Nekvindová, Markéta Pražanová, eds.) napsal: „Skvěle vypravená pocta velké osobnosti české architektury a neprávem pozapomenuté čs. účasti na Expu '70.“

Knihu lze zakoupit v Kanceláři ČKA nebo přes www.kosmas.cz

Více na webu LN – <http://www.lidovky.cz/lm-kniha-roku.asp?autor=1012&o=Z&r=2011>

BOHUSLAV FUCHS – OSOBNÍ VZPOMÍNKA

Od ledna 2008 přinášíme medailony známých i méně známých osobností, které byly v minulosti nominovány na Poctu České komory architektů. Prof. Bohuslav Fuchs byl navržen na udělení tohoto ocenění několikrát a dostal se i mezi architektky posuzované v užším kole. Představujeme jej proto jako dalšího významného tvůrce v našem seriálu.

Le Corbusier (vlevo) a Bohuslav Fuchs ve Zlíně, 1935, repro z publikace Mihaly Kubinsky: Bohuslav Fuchs, Henschelverlag Kunst und Gesellschaft, Berlín 1986

Mám tu čest být žákem profesora Fuchse i profesora Rozehnal. S oběma mě pojí nejen vzpomínky na dva architektky, kteří jsou, dle mého přesvědčení, jedni z nejvýznačnějších architektů dvacátého století nejen v Brně, ale i v celém Československu, ale také na dva významné profesory, na kterých se negativně podepsal minulý režim.

Protože jsem bývalý politický vězeň, odsouzený podle zákona 231/48 Sb. na ochranu republiky, a měl jsem zakázáno studovat, vděčím panu profesoru Fuchsovi za to, že jsem vystudoval.

Byla to zvláštní doba, kdy jsme studovali. Ale měli jsme alespoň po několik semestrů možnost setkávat se s našimi opravdovými vzory, s pány profesory, docenty i dalšími přednášejícími, kteří byli známí ne proto, že měli tu správnou stranickou legitimaci, ale proto, že něco vytvořili, že opravdu něco uměli. Ano, byli to především profesori Fuchs a Rozehnal, ale byli tam i další, o kterých se tolik neví. Vedle pánů profesorů Kopřivy a Grimma a řady dalších přednášel nám také arch. Šálek, který jako jediný (pokud si dobře pamatuji) z Československa se zúčastnil soutěže na operu v Sydney. O každém z nich bych mohl dlouze vyprávět. Ale uplynulo více než padesát let, vzpomínky pomalu blednou a to, co

jsem měl ukryto ve svém archivu, uplavalo s povodní v roce 2002. Vzpomínám také na svoje kolegyně a kolegy z dob studia – a mezi nimi je na prvním místě Eva Rozehnalová, dcera profesora Rozehnal, na další, kteří nebyli připuštěni ke státnici proto, že se znelibili při prověrkách v roce 1958–1959, ale kterým se podařilo ukončit studium po roce 1968. Setkal jsem se později i s některými, kteří odešli do zahraničí a dlouhá léta se nemohli vrátit domů, jako jsou Kolmaš, Žert, Forejtník... Někteří v cizině zemřeli, např. Radouš. Jeden vystudoval FAPS a současně byl tajně vysvěcen, řadu let pracoval jako stavební inženýr, ale dočkal se a po roce 1990 se ujal několika farností kolem Brna. Byl to můj vzácný kolega a přítel mons. Ing. Bedřich Provazník.

STUDIA

Bohuslav Fuchs se narodil 24. března 1895 ve Všechnovicích u Bystřice pod Hostýnem a zemřel v Brně dne 18. září 1972. Jeho smysl pro technické možnosti stavby pramení zřejmě z toho, že se učil zedníkem a po návštěvě gymnázia absolvoval v roce 1915 stavební průmyslovku v Brně. Tam ho velmi ovlivnil Jaroslav Syříště, protože při přijímací zkoušce u Jana Kotěry na Akademii výtvarných umění v Praze a po předložení svých prací byl přijat bez dalších zkoušek.

Osobnost Jana Kotěry byla natolik silná, že způsob výuky, to znamená rozvíjení osobnosti posluchačů, zdůrazňování možností ztvárnění i nových materiálů a těm potom vtisknutí své architektonické představy, převzal profesor Fuchs i do dalších svých prací a do způsobu, jakým pracoval se svými posluchači. Nebyl sice tak dobrým řečníkem jako profesor Rozehnal, ale posluchač profesora Fuchse měl vždy dojem, že je vnímán a chápán. Byl přístupný nejen novým pohledům, ale nová řešení akceptoval. Posluchače se snažil dovést k tomu, aby na svou chybu přišel sám. Jeho ústředním mottem bylo, že architektonické dílo musí tvořit „soulad obsahu a formy“. Po absolvování Akademie pracoval ještě asi dva roky v ateliéru Jana Kotěry, kde se podílel na zpracování řady soutěžních návrhů. Potom dva roky spolupracoval s architektem J. Štěpánkem.

RANÁ TVORBA

Mezi jeho první práce patřila Masarykova chata na Šerlichu (1920). Dvacátá léta byla soubojem několika názorových směrů v architektuře. Vliv měl kubismus, který se po válce měnil na dekorativismus, protějškem byl purismus. Profesor Fuchs inklinoval v té době právě k purismu, stejně jako Adolf Loos a Le Corbusier, s nímž se setkal.

V roce 1921 získal B. Fuchs nejvyšší cenu za soutěžní návrh na Moravskoslezské divadlo v Moravské Ostravě, který je ještě poplatný přechodnému období neoplasticismu. Ale již v roce 1925 se realizovala

Zemanova kavárna, Brno, 1925

Vlevo Hotel Avion, Česká ulice, Brno, 1927–28; vpravo Vysokoškolské koleje, Cihlářská 21, Brno, reprosnímky z publikace Mihaly Kubinsky: Bohuslav Fuchs, Henschelverlag Kunst und Gesellschaft, Berlín 1986

Zemanova kavárna, kde byly důsledně, jako u jedné z prvních českých staveb, uplatňovány funkcionalistické principy. Vděční Brňané postavili kopii tohoto díla v roce 1995 na uctění stého výročí narození pana profesora. Původní kavárna byla zlikvidována někdy kolem roku 1964, snad při stavbě nového divadla.

Při příležitosti stého výročí narození B. Fuchse se konala mezinárodní konference, na kterou jsem byl také pozván. Přijel a vystoupil tam pan doc. Otka Nový, který někdy v šedesátých letech přednášel na FAPS v Brně a se kterým jsem se i v následujících letech několikrát setkal. Měl se dostavit dr. Líbal, jehož manželka pracovala v šedesátých letech ve Stavoprojektu v Hradci Králové v mém ateliéru (do Hradce Králové byla přeložena z trestu, protože příliš otevřeně kritizovala režim).

DESÍTKY NÁVRHŮ A REALIZACÍ

Fuchsova neobyčejně plodná tvořivost a bohatství myšlenek se projevovala účastí v soutěžích. Nevím o nikom, kdo by se účastnil soutěží tak často a s tak dobrými výsledky. Jenom namátkou: Sokolovna v Přešticích – 1920. Spolu s A. Moudrým a J. Štěpánkem zvítězili o dva roky později i v soutěži na úpravu pobřežní části Malé Strany a týž rok se umístil spolu s J. Štěpánkem na třetím místě s návrhem na regulaci Prostějova. A tato soutěž byla pro B. Fuchse osudová. Seznámil se při ní s brněnským městským architektem J. Kumpoštem, který mu nabídl místo v architektonickém a regulačním oddělení brněnského stavebního úřadu. B. Fuchs místo přijal a setrval tam od roku 1923 až do roku 1929. Měl možnost podílet se prakticky na všech konceptech urbanistických návrhů Brna. Tím se formoval sám, a proto také vtiskl své myšlenky Brnu pomocí svých realizovaných staveb. V Brně pracoval, žil a tvořil po celý život. A jeho práci stále obdivuje celý architektonický svět.

V letech, kdy byl zaměstnán na stavebním úřadě v Brně, vyprojektoval velké množství staveb, jako rodinné domky a domy v Brně v Masarykově čtvrti, v Husovicích, v Maloměřicích atd. Jeho tvůrčí potence rostla s možnostmi, které měl. Podle jeho návrhů se realizovalo neuvěřitelné množství objektů, od administrativních budov, např. v Bystřici pod Hostýnem a v Dřevohosticích u Přerova, přes Masnou burzu v Brně po školy v Maloměřicích a Lelekovicích. Přitom se stále účastnil soutěží, např. na poštovní a šekový úřad v Praze, na stálé Zemské výstaviště v Brně, na regulaci Luhačovic, na Husův sbor v Brně, na obchodní dům Baťa v Brně, regulační plán města Brna (společně s J. Peňazem a F. Sklenářem) a další.

V letech 1962 až 1965 probíhala soutěž na architektonicko-urbanistické řešení zástavby a úprav okolí Národního divadla v prostoru někdejších Chourových domů. V roce 1962 zvítězil návrh pana profesora, který vytvořil společně se svým synem Kamilem, se svou dcerou a jejím manželem, Alenou a Mojmírem Korvasovými. Za dva roky, v roce 1964, opět zvítězil jeho soutěžní návrh se stejným zadáním a ve stejné tvůrčí sestavě. A v roce 1965 zpracoval B. Fuchs se svým synem Kamilem konečnou studii zástavby okolí Národního divadla. Tento návrh pokládám za tak neobyčejný a vynikající, že je jednou z korun celé jeho architektonické a urbanistické tvorby. Právě zde prosadil své celoživotní krédo:

„Každá etapa vývoje přináší novou architekturu, která by neměla být poplatná té staré. Měla by mluvit ústy té doby, ve které je tvořena, a respektovat architekturu předcházející.“

Tak nějak to přednášel nám, tak nějak hájil svoji realizaci tržnice na Zelném trhu v Brně, když se na něj snesla vlna kritiky. A tak to také obhájuje v průvodní zprávě projektu zástavby okolí Národního divadla: „Jestliže barokní průčelí Canevallovo, velmi jasné, kultivované a charakteristické hlavně prohnutím průčelí, a Zítkovo dílo, velmi ušlechtilé,

silně plastické a z přírodního materiálu dokonale provedené, jsou obrazem a odrazem své doby, (tak zase průčelí nové budovy nemůže než vyjít z architektury dneška.“ (Iloš Crhonek: Architekt Bohuslav Fuchs, Petrov 1995)

Další výjimečnou stavbou je hotel Avion. Chodil jsem tam vždy poté, co jsem obdržel stipendium. Dal jsem si tam „pohádku“, což byl zásek z kakaového těsta, na něm byla pařížská šlehačka politá čokoládou a ozdobený byl bílou šlehačkou. A snažil jsem se pochopit, jak je možné na tak úzkém staveništi v České ulici vytvořit tak obrovský vnitřní prostor.

Lázně Zelená žába v Trenčianských Teplicích jsme poprvé navštívili ještě jako posluchači VUT v Brně. Celá krajina je zbrázděna údolními horami, potoky a říčkami, které se vlévají do Váhu. Lázně přijaly přírodu, aby dokonalé dílo mohlo být dokončeno.

FUCHS JAKO ČLOVĚK

Psal se padesátá léta dvacátého století. Snad až do roku 1954 nebylo zakázáno „právo utrpné“ – mučení vězňů. Vrátil jsem se z jáchymovských koncentráků a začal jsem pracovat – i když částečně ochrnut – jako pomocný dělník. Stále jsem byl upozorňován, že do konce života pro mne bude nástrojem obživy jen lopata. Po několika marných legálních pokusech dostat se na vysokou školu jsem v roce 1954 požádal příbuzné v Brně, aby mi zjistili, kdy se konají přijímací zkoušky na VUT. Poslal jsem přihlášku, ale nepřišla odpověď. Tak jsem se v den zkoušek vydal do Brna a u vchodu do místnosti jsem tvrdil, že jsem byl pozván. Byl jsem připsán do seznamu a podstoupil jsem zkoušky. Žádnou zprávu jsem nedostal. Přesto jsem přijel k zápisu do Brna a zašel jsem na děkanát pro index. Přijala mě paní Učňová, která však marně hledala v seznamu přijatých. Sděлил jsem, kdy jsem byl na přijímací zkoušce. Tam mě našla připsaného na konci seznamu a index jsem obdržel. Chodil jsem na přednášky a připravoval se na zkoušky. Studoval jsem opravdu intenzivně, protože pětiletá přestávka od maturity byla příliš dlouhá. První zkouška byla u doc. Syrového z vývoje architektury dne 3. 1. 1955. Obdržel jsem výborně. Když měl být výsledek zapsán do indexu, zjistilo se, že nejsem studentem školy. Nastaly dlouhé hodiny strachu. Manžel mé sestřičky domluvil, že mám druhý den navštívit tehdejšího děkana, pana profesora Bohuslava Fuchse. Až teprve kolem roku 1990 jsem se dozvěděl, že tehdy zašel za svým strýcem a adoptivním otcem panem MUDr. Sonnkem, který byl za první republiky lékařským radou a znal se s panem profesorem. Ten mě pak pozval do své pracovny a tam jsme uzavřeli dohodu. Pan profesor zajistí, že moje zkoušky budou zapisovány, ale nikde nebudu figurovat jako řádný student. Budu členem ČSM tak jako všichni ostatní. Více než čtyři semestry jsem studoval v utajení, a teprve když jsem předložil panu profesorovi potvrzení o tom, že moje žádost o zahlazení trestu byla přijata, a to někdy v roce 1957, byly všechny nutné doklady o studiu verifikovány. Díky panu profesorovi jsem prošel prověrkami v dalších letech bez povšimnutí strany a vlády. Pan profesor nikoliv. V roce 1958 byli všichni ti, kteří se zasloužili

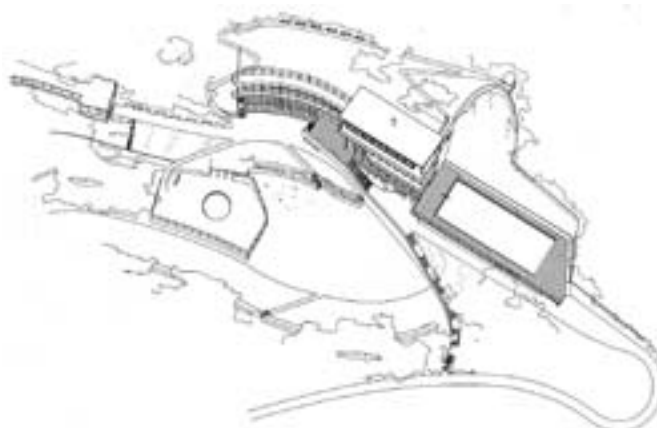
o vysokou úroveň VUT v Brně, vyhozeni. Záminkou bylo, že projektovali nezákonně. Pan profesor Fuchs se přitom kolem roku 1956–57 zasloužil svou autoritou o to, že znovu bylo obnoveno studium architektury. V indexu mám v záhlaví napsáno: Vysoká škola stavitelství, fakulta pozemního stavitelství. Ještě v roce 1956/1957 máme zapsány předměty pozemního stavitelství, které jsou škrtnuty, a část z nás měla to štěstí, že ve stejném školním roce byl obor-směr-special. změněn na „architektura“.

Za to, že jsem byl přijat s konečnou platností a že jsem dokončil studium, vděčím panu profesorovi Bohuslavu Fuchsovi, který byl tak statečný, že neváhal umožnit na svou odpovědnost studium politickému vězni v době, kdy byli exemplárně trestáni odpůrci režimu, kdy bylo postupně uvězněno kolem 230 000 politických vězňů, statisíce lidí, kteří nesouhlasili s režimem, odešly za hranice a v Československu byla nastolena druhá doba temna...

Proto jsem již třikrát žádal o udělení Pocty ČKA in memoriam. A budu žádat znovu.

S panem profesorem jsem se naposledy setkal v roce 1965 nebo 1966. Jeho synovi Kamilovi jsem poděkoval o třicet let později, ještě před konferencí na počest stého výročí narození pana profesora. Konference se pan arch. Kamil Fuchs nemohl zúčastnit, protože byl v té době již vážně nemocen. Dovolil mně však, že jsem ho mohl navštívit a zavzpomínat na jeho otce, vzácného a odvážného člověka a vynikajícího architekta, který jako jediný z československých architektů je citován v bibli stavitelství, v knize Bauentwurfslehre od Neuferta, a o kterém Jan Sapák v druhé polovině tohoto roku v rozhlasu řekl, že to je tak význačný architekt, že se do dnešních dnů o něm učí na rakouských a německých vysokých školách. Také secesní Vídeň uspořádala v únoru 2011 výstavu prací profesora Fuchse a byla nadšena.

Jiří Kraus

Trenčianské Teplice, perspektiva lázeňského domu Zelená žába, 1935–36

Moravská banka, náměstí Svobody 21, Brno (projekt 1928, realizace 1930–31)

Pavilon města Brna, BVV, 1928, reprodukce z publikace Mihaly Kubinsky: Bohuslav Fuchs, Henschelverlag Kunst und Gesellschaft, Berlin 1986

VÝZVA K NOMINOVÁNÍ OSOBNOSTÍ

Česká komora architektů vyzývá odbornou veřejnost k podávání nominací na udělení Pocty ČKA 2012 významným osobnostem v oboru, které se svou prací i morálním kreditem výrazně zapsaly do moderní historie české architektury. Pocta je udělována žijícím architektům, teoretikům či pedagogům, může být udělena rovněž in memoriam.

- Návrhy na nominaci k udělení Pocty ČKA mohou podávat všichni zástupci odborné veřejnosti.
- Nominace musí obsahovat písemné odůvodnění v rozsahu minimálně 15 řádků, seznam nejvýznamnějších prací navrženého a jeden snímek významné realizace či studie. V případě nedodání požadovaných podkladů bude nominace vyloučena z posuzování.
- Návrhy zasílejte e-mailem na adresu: marketa.prazanova@ccka.cz případně poštou na adresu: Česká komora architektů, Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
- Termín odevzdání návrhů: do 29. června 2012

HISTORIE UDĚLOVÁNÍ POCTY ČKA

O zavedení tradice Pocty rozhodlo představenstvo ČKA v roce 2000 s cílem ocenit mimořádné osobnosti na poli architektury. Vzhledem k velkému počtu vynikajících architektů, kteří se v minulém režimu nedočkali žádného významnějšího ocenění své práce a životních postojů, bylo v předchozích letech toto ocenění uděleno většímu množství architektů in memoriam.

Osobnost, jíž by měla být Pocta ČKA udělena, vybírá odborná komise z došlých nominací. Složení komise schvaluje představenstvo ČKA. Při příležitosti udělení Pocty je vydán katalog a uspořádán slavnostní večer.

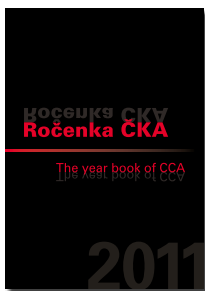
Složení odborné komise Pocty ČKA 2012:
Václav Gírša
Petr Hájek
Viktor Rudiš
Svatopluk Sládeček
Jaroslav Wertig
náhradník: Ivan Wahla

POCTA ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ 2012

LAUREÁTI POCTY ČKA

2000		Bedřich Rozehnal in memoriam		Petr Vařura in memoriam		Ladislav Žák in memoriam		
2001		Vít Obrtel in memoriam		Otto Rothmayer in memoriam		Oldřich Štefan in memoriam		Zdeněk Vávra in memoriam
2002		Josef Havlíček in memoriam	2003		Josef Polášek in memoriam	2004	pocta nebyla udělena	
2005		Karel Hubáček	2006		Miroslav Masák			
2007		Alena Šrámková	2008		Miroslav Baše in memoriam	2009		Emil Příkrýl
2010		Viktor Rudiš	2011		Karel Prager			

MOŽNOST ZAKOUPENÍ TISKOVIN VYDANÝCH ČKA

ROČENKA ČKA 2009, 2011
Výroční zpráva o činnosti ČKA spojená s katalogem výsledků architektonických soutěží za uplynulý rok.
Rozsah: 100 stran
Cena: zdarma

MĚSTO – SUBURBIE – VENKOV
Katalog věnovaný dílu Miroslava Bašeho, který získal in memoriam Poctu ČKA 2008. Barevná publikace představuje významné texty přednášek a publikací, studie, vlastní fotografie, kresby, grafické tisky, územní plány i projekty z téměř padesáti let jeho tvůrčí práce. Publikaci uvádí stať Jacquese Derridy Generace (jednoho) města.
Rozsah: 76 stran
Cena: 200 Kč

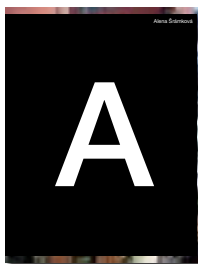
MANUÁL ENERGETICKY ÚSPORNÉ ARCHITEKTURY
Manuál je k dispozici v tištěné verzi nebo ke stažení ve formátu PDF na <https://www.sfzp.cz/clanek/193/1539/manual-energeticky-usporne-architektury/>
Rozsah: 228 stran
Cena: zdarma

O JANU KOTĚROVI A SOUČASNÉ ARCHITEKTUŘE
Sborník přednášek z konference v Muzeu východních Čech v Hradci Králové z října 2009. Texty Mirko Bauma, Ireny Fialové, Mojmiry Kyselky, Jakuba Potůčka, Damjana Prelovšeka a Petra Urlicha.
Rozsah: 32 stran
Cena: 100 Kč

ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽE
Sborník přednášek ze symposia ČKA konaného v roce 2010 v Brně. Důležitou součástí sborníku je manuál o vypisování a průběhu architektonických soutěží, Soutěžní řád ČKA a vybraná ustanovení zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Manuál je ke stažení na www.cka.cc v rubrice soutěže.
Rozsah: 62 stran
Cena: 150 Kč

ALENA ŠRÁMKOVÁ – KATALOG
Publikace vydaná u příležitosti udělení Pocty ČKA 2007. Představuje projekty a realizace „první dámy české architektury“ od roku 1996 do roku 2007. Průkopnice českého architektonického minimalismu prezentuje společně se svým ateliérem Šrámková architekti na barevných stránkách katalogu řadu návrhů oceněných v architektonických soutěžích, významnější realizované stavby, rodinné domy a další objekty.
Rozsah: 80 stran
Cena: 290 Kč

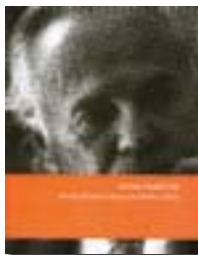
VIKTOR RUDIŠ – ÓSAKA
Katalog vydaný u příležitosti udělení Pocty ČKA 2010. Kromě důkladně zpracovaného popisu architektonického řešení pavilonu (od Miroslava Masáka) a detailní prohlídky expozice (od Terezie Nekvindové) přináší také skvělý rozhovor s Viktorem Rudišem (od Petra Pelčáka). Publikaci lze rovněž zakoupit v distribuční síti Kosmas – www.kosmas.cz
Rozsah: 96 stran
Cena: 300 Kč

AUTORSKÁ PRÁVA V ARCHITEKTUŘE
Sborník ke konferenci Autorská práva v architektuře, která proběhla v dubnu 2009 v Brně. Sborník obsahuje texty všech osmi přednášejících – předních odborníků na autorskoprávní problematiku u nás i v zahraničí (Jan Kříž, Jiří Plos, Jan Sapák, Ivo Telec, Winfried Bullinger, Regina Gonthier, Thomas Höhne, Anne-Marie Bellenger-Beaud).
Rozsah: 45 stran
Cena: 100 Kč

EMIL PŘIKRYL A JEHO ŠKOLA
Publikace vydaná u příležitosti udělení Pocty ČKA 2009 představuje významné Přikrylovy studie, projekty i realizace a rozsáhleji pak vybraných 84 prací studentů Školy architektury Emila Přikryla, které vznikaly na pražské AVU od roku 1990 do roku 2009. Barevná publikace je uvedena texty Mirko Bauma, Antonína Kosíka, Jiřího T. Kotalíka a Rostislava Šváchy.
Rozsah: 112 stran
Cena: 280 Kč

KAREL HUBÁČEK
Editor Petr Kratochvíl zmapoval i méně známá díla Karla Hubáčka, jenž do povědomí vstoupil především jako autor vysílače Ještěd. V knize jsou představeny také ty stavby, které vzhledem k nekvalitním podkladům nešlo vystavit na velkoplošných panelech v rámci putovní výstavy.
Rozsah: 74 stran
Cena: 150 Kč

TOPOGRAFIE SOUČASNÉ ARCHITEKTURY

Druhý sborník teoretických a kritických textů ČKA přináší přednášky a texty jediného autora, španělského architekta Ignasi de Sola-Moralese. Texty, které jsou v tomto sborníku přeloženy, patří mezi nejkompexnější v současné teoretické architektonické tvorbě.

Rozsah: 80 stran
Cena: 126 Kč

REGIONALISMUS A INTERNACIONALISMUS V SOUDOBÉ ARCHITEKTUŘE

Sborník obsahuje texty autorů Friedricha Achleitnera, Jeana-Louise Cohena, Alana Colquhouna, Xaviera Echevarrii, Kennetha Framptona, Kamila Mumtaze, Paula Ricoeura, Kateriny Ruedi, Alexandra Tzonise a Liane Lefaivre.

Rozsah: 88 stran
Formát: 30 x 21 cm
Cena: 126 Kč

TEXTY PRAKTIKUJÍCÍCH ARCHITEKTŮ

Sborník je zaměřený na texty praktikujících a obecně známých architektů. Zahrnují obecné postoje (Alsop, Zumthor), komplexní představu práce architekta v současnosti (Piano) i jednotlivé dílčí „teorie“, týkající se konstrukce (Hartoonian, Gregotti), měřítka proporcí (Gregotti), barvy (Pelli), ale třeba i antropologický pohled na architekturu (Blundell Jones), který zůstal v tomto výběru jedinou vpravdě teoreticko-historickou sondou i s poznámkovým aparátem.

Rozsah: 71 stran
Cena: 126 Kč

Knihy je možné zakoupit v Kancelářích ČKA:

Josefská 34/6
118 00 Praha 1-Malá Strana
Tel.: 257 532 287

Česká 19/21
602 00 Brno
Tel.: 542 211 809
Tel./fax: 542 215 652

VÝSTAVY, PŘEDNÁŠKY, AKCE

EDUARDO SOUTO MOURA – SOUTĚŽE

Retrospektivní výstava letošního držitele Pritzkerovy ceny, jednoho z nejvýznamnějších architektů současnosti. Žák Alvara Siza založil vlastní atelier již v roce 1980. Výstava „Eduardo Souto Moura – Soutěže“ představuje 50 soutěžních prací za celou kariéru tohoto portugalského architekta.

Místo: Galerie Jaroslava Fragnera, Betlémské nám. 5a, Praha 1

Termín: 16. 3.–29. 4. 2012

KUBA PILAŘ ARCHITEKTI

Prezentace přední brněnské architektonické dvojice Ladislav Kuba a Tomáš Pilař.

Místo: Galerie Jaroslava Fragnera, Betlémské nám. 5a, Praha 1

Termín: od 19. 6.

ARCHITEKTURA JE ÚTOKEM NA DOBRÝ VKUS!

Středoevropské fórum Olomouc V

Projekt budovy Středoevropského fóra Olomouc od architekta Jana Šěpy stále vyvolává řadu vášnivých, zčásti negativních reakcí. Především díky svému nekonvenčnímu pojetí úzce spjatému s organismem historického města. Podobných staveb, zejména galerií, muzeí a jiných kulturních institucí, přitom existují v Evropě desítky. Výstava si klade za cíl tato centra realizovaná od šedesátých let 20. století do současnosti představit veřejnosti a zároveň poukázat na fakt, že většinu dnes obdivovaných skvostů moderní architektury doprovázely v době jejich vzniku odmítavé reakce.

Místo: Muzeum moderního umění v Olomouci, Salon

Termín: 12. 1.–22. 4.

NOVÁ PRAŽSKÁ ROZHLEDNA

Představení návrhů ideové architektonické soutěže pro studenty architektury.

Místo: Sál architektů, Staroměstská radnice (4. patro), Staroměstské náměstí 1, Praha 1

Termín: 15. 3.–13. 5. 2012

Výsledky soutěže viz s. 72.

RADIM VÁCLAVÍK / JINÉ DOMY

Atelier ATOS-6, práce z let 2001–2011. Výstava hledá odpovědi na otázky: Jak udělat dům levný a současně dobrý? Musí provozní náklady administrativní stavby odčerpat významný podíl z ceny nájmu? Je nutné pořád vymýšlet něco nového?

Místo: Light Center Praha, Jankovcova 2, Praha 7

Termín: 7. 3.–6. 4. 2012

MICHAEL REYNOLDS / ARCHITEKT ODPADU

Michael Reynolds staví již přes 35 let levné domy ze starých pneumatik, plechovek a plastových lahví. Jeho domy jsou energeticky soběstačné, mají vlastní zdroj vody, tepla i kanalizaci. Reynolds zpočátku při své ne-tradiční architektonické tvorbě narážel v Americe na mnohé byrokratické překážky. Byla mu dokonce na několik let odňata licence architekta.

Místo: Galerie Jaroslava Fragnera, Betlémské nám. 5a, Praha 1

Termín: 5. 5.–10. 6. 2012

MĚSTO

Cyklus přednášek a diskusí o současné architektuře pořádaný sdružením Kruh.

Skutečné město – Martin Hilpert, Radek Jiránek, Eva Brandová, Petr Janoš.

Místo: Kulturní centrum Vltavská, Bubenská 1, Praha 7

Termín: 5. 4. 2012 od 19.30 h

Vize pro Liberec – Nové formy plánování měst v Čechách. Diskuse s pedagogy a studenty liberecké fakulty architektury.

Místo: Kulturní centrum Vltavská, Bubenská 1, Praha 7

Termín: 3. 5. 2012 od 19.30 h

Novodobé dějiny plánování Prahy

Místo: Café a knihkupectví Fra, Šafaříkova 15, Praha 2

Termín: 24. 5. 2012 od 19.30 h

Marek Štěpán a sakrální stavby

Termín: 7. 6. 2012 od 19.30 h

BORIS PODRECCA / ARCHITEKT

Místo: Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně, Dům umění, náměstí T. G. Masaryka 2570

Termín: 13. 3.–29. 4. 2012

BURZA PRÁCE

Burza práce je bezplatná služba pro architekty a investory na www.cka.cc. Vybrané aktuální inzeráty jsou bezplatně uveřejňovány v Bulletinu ČKA. V případě potřeby zveřejnit inzerát ve větším rozsahu kontaktujte, prosím, Kancelář ČKA na e-mail info@cka.cc.

POPTÁVKA

Absolvent programu Architektura a urbanismus na FA ČVUT a magisterského oboru Budovy a prostředí na FSv ČVUT (1/2012) hledá uplatnění v architektonické nebo projekční kanceláři. Práce v programech AutoCAD, Revit, Rhinoceros, Photoshop, Illustrator, Sketchup, Svoboda software, MS Office. Praxe v projekční kanceláři. Zodpovědnost a spolehlivost. Ideálně region Praha. Na požádání zašlu svůj životopis a portfolio.

Kontakt: Petr Jón, petr.jon@centrum.cz

Absolvent FSv ČVUT obor Architektura a stavitelství hledá uplatnění a spolupráci v architektonickém ateliéru nebo projekční kanceláři. Životopis, portfolio a základní informace si můžete prohlédnout i případně stáhnout na stránkách: <http://issuu.com/arride/docs/portfolio2012>

Kontakt: Tomáš Richtr, ritom@centrum.cz

Architekt s praxí navrhování, projektování a provádění renovací, rekonstrukcí a stavebně historických průzkumů nabízí své služby. Dokážu projektovat i novostavby a vytvářet grafické návrhy plakátů a bannerů. Ovládám ArchiCAD (je kompatibilní se soubory AutoCADu), Artlantis studio, Adobe Photoshop, Microsoft Office. Po domluvě zašlu portfolio svých prací.

Kontakt: Jaroslav Cígler, jaroslav.cigler@seznam.cz

Studuji 5. ročník FSv ČVUT obor Architektura a stavitelství a hledám brigádu/praxi i dlouhodobější spolupráci v architektonickém ateliéru nebo projekční kanceláři. Ovládám programy Autodesk AutoCAD, Autodesk 3ds Max Design, Adobe Photoshop, v základu Graphisoft ArchiCAD a Graphisoft Artlantis Studio. Domluví se na komunikativní úrovni anglicky, vlastním ŘP sk. B. Pro zaslání CV mě prosím kontaktujte.

Kontakt: Eva Fialová, ev.fialova@seznam.cz

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Česká komora architektů realizuje již dva roky program celoživotního profesního vzdělávání (CPV). Cílem programu je poskytnout architektům možnost dalšího rozvoje a zajistit tak kvalitnější podmínky pro realizaci jejich profesního vzdělávání. Účast v systému je dobrovolná a je založena na individuální volbě vzdělávacích aktivit.

Od podzimu 2011 již není seznam ohodnocených vzdělávacích akcí pravidelně zveřejňován v Bulletinu ČKA, ale je k dispozici pouze na www.cka.cc, kde je stále aktualizován.

Více o procesu CPV viz www.cka.cc nebo Bulletin ČKA 3/2011, s. 33, nebo 3/2009, s. 45–47.

ROZDĚLENÍ GRANTŮ NČA

Nadace české architektury rozdělila v otevřeném grantovém řízení celkem 700 000 Kč mezi 19 projektů. Do grantového řízení pro rok 2012 bylo NČA doručeno k 10. 1. 2012 celkem 70 žádostí, splňujících podmínky vypsání řízení, jejich finanční objem činil 4 748 585 Kč.

Grantová komise NČA zasedala dne 18. 1. 2012 ve složení Jaroslav Zima, Marek Chalupa, Ladislav Kuba, Pavel Nasadil, Aleš Burian, Michal Kuzemský (nezávislí členové) a Radek Kolařík, Martin Peterka, Tomáš Zlámal, Tomáš Bezpalec, Jakub Fišer, Jakub Kynčl (členové SR a DR NČA).

Podpořené projekty:

Projekt č. 2	Eduardo Souto Moura: Competitions Architectura, o. s./GJF, Praha výstava a přednáška	100 000
Projekt č. 3	ERA21 ročník 2012 ERA média, s. r. o., Brno časopis	30 000
Projekt č. 8	Jan Bočan Člověk a prostor, o. s., Praha výstava a katalog	30 000
Projekt č. 15	Filmové večery s architekturou VI Centrum architektury, o. s., Brno	20 000
Projekt č. 23	Architektura a veřejný prostor Zlatý řez, o. s., Praha publikace	30 000
Projekt č. 25	Mezinárodní den architektury, 1. ročník Kruh, o. s., Praha	110 000
Projekt č. 27	Lidová škola urbanismu – nultý ročník Praguewatch, o. s., Praha cyklus přednášek	20 000
Projekt č. 28	Architektura a sport Prostor – Architektura, interiér, design, o. p. s., Praha publikace	70 000
Projekt č. 34	Monografie prof. Adolfa Benše Petr Keil, Praha publikace	30 000
Projekt č. 38	Ostravské přednášky a akce o architektuře Fiducia, o. s., Ostrava	20 000

Projekt č. 42	Offcity architekti 2012 o. s. Terra Madoda Pardubice cyklus přednášek	20 000
Projekt č. 43	Resuscitace místa: Kaple Liběchov Marek Příkryl, Praha publikace	20 000
Projekt č. 46	Aaron Betsky v ČR Ladislav Zikmund, Hradec Králové cyklus přednášek	20 000
Projekt č. 47	Lessons for Students in Architecture Mox Nox, s. r. o., Dolní Kounice Publikace	30 000
Projekt č. 50	Růžena Žertová Petra Gajdová, Petr Klíma, Olomouc výstava, web, publikace	20 000
Projekt č. 52	Ještěd F kleci, Olověný Dušan, Cena B. Fuchse x-fatul, o. s., při FUA TUL, Liberec výstava	30 000
Projekt č. 58	Dita Dvořáková: Ladislav Žák Arbor vitae/Martin Souček, Praha publikace	20 000
Projekt č. 64	Médium výstava 4AM, o. s./GA Brno výstava	40 000
Projekt č. 69	Reflexe architektury 4AM, o. s./GA Brno výstava	40 000

Galerie Jaroslava Fragnera v Praze (provozovatel Dan Merta – Architektura, o. s.) 150 000 Kč provozní grant + 500 000 Kč grant na výstavní program
Galerie architektury v Brně (provozovatel 4AM) 150 000 Kč provozní grant + 300 000 Kč grant na výstavní program.

Podrobnější informace viz www.nca.info a www.cka.cz

KDY SJEDNAT UDRŽOVACÍ POJIŠTĚNÍ?

Při rozhodování, kdy je vhodné sjednat udržovací pojištění a kdy je naopak lepší volbou zůstat u standardního pojištění profesní odpovědnosti, záleží především na tom, zda bude vykonávána autorizovaná činnost, či nikoliv.

V minulém čísle Bulletinu jsme připomněli význam tzv. udržovacího pojištění. Na základě četných dotazů upřesňujeme některé důležité informace.

Udržovací pojištění profesní odpovědnosti je vhodné zejména pro osoby a společnosti, které již nevykonávají autorizovanou činnost z důvodu jejího ukončení a neplánují ji dále vykonávat. Naopak není vhodné pro osoby, které z nejrůznějších důvodů pouze dočasně přerušily výkon autorizované činnosti – například jsou-li na mateřské dovolené či v zaměstnaneckém poměru. V prvním případě nelze úplně vyloučit, že v průběhu mateřské dovolené pojištěná osoba nebude přece jen realizovat – byť malý – projekt. V druhém případě hrozí vznik mezery v trvání pojištění, pokud pojištěná osoba bude realizovat projekt svým jménem a na svůj účet a de facto bude mít pojištění pouze přes svého zaměstnavatele.

Důvodem k uzavření udržovacího pojištění je zejména potřeba mít pojištění krytí let minulých, související s principem, na němž je pojištění profesní odpovědnosti založeno. Tímto principem je princip vznesení nároku (anglicky claims made) a znamená, že předpokladem vzniku práva na náhradu škody je, že k příčině pojistné události, k jejímu vzniku, k uplatnění nároku vůči pojištěnému i k písemnému oznámení škodní události pojištěteli (pojišťovně) musí dojít v době trvání pojištění.

Udržovací pojištění, sjednané ČKA s pojišťovnou ČSOB pojistnou smlouvou č. 8046114914 s platností od 1. 10. 2010, je určeno osobám, které měly uzavřené základní komorové pojištění (sjednané pojistnou smlouvou č. 8021313517 nebo č. 8046114711) a které nevykonávají autorizovanou činnost:

- z důvodu pozastavení autorizace na vlastní žádost,
- z důvodu odejmutí autorizace na vlastní žádost,

z důvodu odejmutí nebo pozastavení autorizace z důvodů uvedených v § 10 odst. 2 a 3 zákona č. 360/1992 Sb., ve znění všech změn a doplnění.

Ke sjednání udržovacího pojištění je zapotřebí splnit následující:

- vyřazení pojištěného ze seznamu pojištěných autorizovaných osob vedeného ČKA z některého z výše uvedených důvodů,
- vyplnění Přihlášky k udržovacímu pojištění a prokazatelné doručení zplnomocněnému makléři (za prokazatelné doručení se považuje i doručení faxem či mailem za předpokladu následného doručení písemného originálu přihlášky),
- řádné zaplacení jednorázového pojistného.

Jednotlivé udržovací pojištění začíná běžet vždy k 1. dni kalendářního čtvrtletí, v němž nastaly všechny tři výše uvedené skutečnosti. Udržovací pojištění se sjednává na 3 roky za 1 800 Kč a vychází tak levněji než standardní pojištění v součtu za dané období (3 × 1140 Kč = 3420 Kč). Udržovací pojištění lze sjednávat opakovaně.

Kateřina Poláčková

Více informací: S účinností od 1. 10. 2004 byla jmenována makléřem ČKA společnost MARSH, s. r. o., která patří mezi špičky v oblasti rizikového managementu a zprostředkování pojištění a zajištění.

Kontakty:

JUDr. Kateřina Poláčková – katerina.polackova@marsh.com,
tel.: 221 418 135, 724 066 526
Petr Smrkovský – petr.smrkovsky@marsh.com, tel.: 221 418 119, 606 739 804
Martina Perková – martina.perkova@marsh.com, tel.: 221 418 176, 724 092 376

RUBRIKA POLEMIKA/NÁZORY

Na základě doporučení orgánů ČKA a jednání redakční rady ČKA ze dne 18. října 2011 bylo rozhodnuto, že bude v Bulletinu ČKA zřízena nová rubrika Polemika/Názory. Na tomto místě jsou zveřejňovány subjektivní názory členů ČKA i jejích orgánů a pracovních skupin, v ideálním případě s reakcemi.

ČKA & NČA, JAK SE TO RÝMUJE

ZPRÁVA O VZNIKU, VÝVOJI A SOUČASNÉM STAVU NADACE ČESKÉ ARCHITEKTURY

V období komunistické totality vznikl Český fond výtvarných umění, který byl monopolním zprostředkovatelem, ale také cenzorem volné výtvarné a architektonické tvorby. Fond byl financován povinnými, resp. automatickými odvody z honorářů výtvarníků a architektů. Úkolem fondu bylo pečovat o profesní, ale i sociální zájmy výtvarníků a architektů a zejména k tomuto účelu vlastnil celou řadu nemovitostí.

Po listopadové revoluci a zániku Svazu architektů, který se na správu fondu podílel, se o správu fondu začala za architektonickou obec starat Obec architektů, která vznikla na troskách svazu a stala se formálně jeho právním nástupcem. Do výboru fondu delegovala své zástupce a také sama zčásti využívala prostředků fondu k financování vlastní činnosti. Následně byla uzákoněna povinná transformace všech fondů (literárního, hudebního a výtvarného) na nadace. Ta se v případě ČFVU uskutečnila v roce 1994. Do správní rady a DR Nadace ČFVU byli pak v souladu se statutem zvoleni prostřednictvím volitelů noví zástupci Obce a Komory.

Nadace ČFVU však z bývalého fondu zdědila řadu zásadních neduhů. Jednak to byly stále nekončící nejasnosti ve jmění nadace. Dále to byl nedostatečný přehled volených orgánů o dění v nadaci, neboť agenda byla značně rozsáhlá a pro amatéry zasedající jednou měsíčně v orgánech nadace velmi nepřehledná. A konečně to bylo jakési dvojvládní, kdy správní i dozorčí rada měly dvě sekce – výtvarnou a architektonickou, které zčásti zasedaly odděleně, nicméně rozhodovat musely společně, přičemž se mnohdy jen stěžij shodly na společných názorech – přístup architektonické sekce byl převážně věcný a racionální, zatímco sekce výtvarná byla často zmitána emocemi a také rozbroji mezi unií a asociací, což byla konkurenční výtvarnická sdružení, která do orgánů nadace delegovala své zástupce. Po několika letech společného působení prosadila architektonická sekce faktické rozdělení nadace, resp. oddělení Nadace české architektury. Tato nadace vznikla – po velmi obtížném a zdlouhavém vyjednávání s výtvarnou sekcí – v roce 1998 a z Nadace ČFVU si odnesla jasně definovaný majetek: budovu na Betlémském náměstí v Praze (Galerii Jaroslava Fragnera), dvojďům na Starobrněnské ulici v Brně, několikamilionovou finanční hotovost a trvalé právo užívat pro potřeby nadace kancelář v budově Mánes v Praze.

Nadace české architektury tak mohla začít s čistým stolem a veškerou svoji činnost okamžitě uspořádala zcela průhledným způsobem. Najala jediného zaměstnance – ředitelku nadace, začala systematicky pronajímat prostory ve svých nemovitostech a zavedla pravidelná grantová řízení, v nichž se ihned po stabilizaci nové nadace rozděloval pouze výnos z majetku nadace, a to v řádu milionů.

Průhledný a korektní způsob hospodaření umožnil nadaci úspěšně žádat o přidělení prostředků z likvidovaného Nadačního investičního fondu. Nadace získala z NIF celkem asi 35 mil. Kč, které povinně vložila do vybraných bankovních fondů a výnosy z nich pravidelně rozděluje v každoročních otevřených grantových řízeních. Tak může kromě výstavní činnosti ve vlastních galeriích podporovat i celou řadu dalších projektů – výstavních, publikačních a přednáškových. Úplný výčet podpořených projektů, jakož i kompletní přehled o hospodaření nadace je k dispozici ve výročních zprávách, které nadace s mimořádnou pečlivostí – oceněnou cenou Top 100 – každoročně publikuje.

Roční rozpočet nadace se pohybuje okolo 5 mil. Kč, přičemž vlastní spotřeba nadace je hluboko pod zákonem stanovenou mezí. Hospodaření nadace je řádně auditováno a dlouhodobě hodnoceno jako bezvadné.

V čele správní rady NČA se za dobu její existence vystřídali dva předsedové, kteří svým osobním nasazením zajistili společně s každodenním

ním úsilím ředitelky nadace řádné a úspěšné fungování nadace. Složení správní rady se během těchto let postupně proměňovalo a původní sestava z dob založení nadace byla nahrazována novými členy, nominovanými jak Obcí, tak Komorou. Stejně tak do dozorčí rady byli postupně voleni noví členové. Volební systém, zakotvený ve Statutu NČA, je založen na tříletém mandátu a na každoroční volbě jedné třetiny členů. Původní systém nominací kandidátů, který svěřoval právo nominovat nové kandidáty pouze Obci, Komoře a dalším sdružením architektů, byl časem rozšířen i na dosavadní členy orgánů. V současné době se připravuje novela statutu, která by omezila počet volebních období, v nichž může opakovaně kandidovat jeden a tentýž kandidát.

Po letech smírného a bezkonfliktního fungování NČA se během posledního roku projevily v orgánech nadace poněkud odlišné názory na některá podstatná témata. Hlavním předmětem určitých rozporů se stala činnost sdružení 4am, které je po loňském konkurzu na obsazení obou nadačních galerií novým nájemcem v Galerii architektury na Starobrněnské v Brně. Sdružení se svým zaměřením poněkud vymyká dosavadnímu pojetí prezentace architektury v nadačních galeriích, což kromě očekávaných pozitiv s sebou nese i určité problémy, a to jak ve vztahu k některým dalším nájemcům na Starobrněnské (neshody s brněnskou pobočkou Kanceláře ČKA) a v jednání s brněnským odborem památkové péče (nepovolené úpravy fasády), tak i uvnitř správní rady, v níž nepanuje jednotný názor na oprávněnost finanční podpory činnosti 4am, která se v některých případech ocitá přinejmenším na hranici možností stanovených statutem nadace. Tyto rozpory se projevily i při letošních volbách do orgánů nadace, které proběhly začátkem prosince. Kromě kandidátů z řad dosavadních členů orgánů nadace navrhla své kandidáty i Komora dle platného statutu.

Ve volbě na konci roku 2011 byl znovuzvolen pouze architekt Zlámal, zvolen byl také nový předseda správní rady arch. Kolařík, když dosavadní předseda arch. Vavřík už do správní rady nekandidoval. V další volbě na začátku roku 2012 byli do orgánů NČA zvoleni kandidáti, které po schválení představenstvem nominovala Česká komora architektů. Do dozorčí rady NČA se dostal David Mareš, do správní rady NČA Zdeněk Jiran.

Zvolený postup představenstva ČKA pro kandidování osob do orgánů NČA byl velmi legitimní, založený na tradici i nepopíratelných právech uplatňovat svůj postoj a vliv v organizaci, nadaci NČA, která vznikla z našich peněz (všech architektů) a která existuje díky naší dlouhodobé péči a usilovnému snažení právě Obce a Komory.

Toto byly a jsou důvody snahy představenstva o pozitivní a dlouhodobou spolupráci s NČA. Poslední zprávy z jednání orgánů NČA signalizují významné zklidnění animozit a celkové zlepšení vnitřní atmosféry v NČA. Naše postoje a postupy tedy snad přinesou pozitivní výsledky.

Ing. arch. Tomáš Bezpalec, Ing. arch. Martin Peterka,
Ing. arch. akad. arch. Jan Vrana

SOUČASNÉ SLOŽENÍ ORGÁNŮ NČA

Správní rada: Radek Kolařík (předseda správní rady), Martin Peterka (místopředseda správní rady), Tomáš Bezpalec, Tomáš Zlámal, Jakub Fišer; Zdeněk Jiran

Dozorčí rada: Jakub Kynčl, Lenka Hájková, David Mareš

Ředitelka kanceláře NČA: Marie Krátká

KLADIVO NA NEPLATIČE – A PROČ NE ROVNOU SRP?

Chápu nutnost platit členské příspěvky ČKA a také tak činím. Ale nechápu poslední výkřik novodobého Koniáše pana Holubce: „Chceš-li autorizovaným i nadále být, nezapomeň včas zaplatit!“ Toto zvolání komorový inkvizitor adresuje členům Komory, jak on píše, jako malou radu na závěr. Přitom ví, že málokdo z nás vstupoval do Komory s láskou a dobrovolně, a kdyby Komora neexistovala, jen málokdo z nás, venkovských architektů, by ji postrádal a oplakával.

Pokud tedy členské příspěvky platíme, nemíníme tím vydržování komorového aparátu, který svými rozhodnutími zaměstnává dokonale sám sebe a nám členům uděluje tu a tam malé či velké rady. Myslím, že členové Komory z menších měst, odříznutí od „pražského dění“, spíše očekávají včasný, pravidelný a účinný servis, nezastaralé informace o nových soutěžích a volný přístup k informacím všeho druhu. Možná vše podané ve skromnější, ale o to obsáhlejší internetové podobě.

Za vložené peníze očekáváme promyšlenou a cílenou marketingovou podporu naší profese ve sdělovacích prostředcích. Provádění opravdové osvěty obyvatel a stavebníků i v komerčních časopisech, která by vyvolala i v menších městech zájem investorů o zajímavá architektonická řešení a soutěže. Taková podpora by architektům přinesla více zakázek, a tím i peněz na vymáhané členské příspěvky.

V tomto směru souhlasím s článkem ve stejném čísle Bulletinu – Quo Vadis, Komoro?, ve kterém si Jan Vrana pokládá otázky k dalšímu směřování ČKA. Tento článek se mi, na rozdíl od plamenného moralizování pana Holubce, velmi líbil.

Jiří Vaniček

Žatec leden 2012

CESTA DO PEKLA SOUTĚŽÍ VEDE ŠPALÍREM DOBRÝCH ÚMYSLŮ

V Bulletinu ČKA 4/2011 byly uveřejněny dva příspěvky na téma soutěží („ČKA jako usměvavý vrah soutěžení“ od Josefa Smutného a „Nestahujme kalhoty“ od Davida Mareše). Přisypu taky svoji trochu do mlýna. Jde o dva protichůdné pohledy na jednu věc (architektonické soutěže), oba dva mají svou pravdu. Zkusím vysvětlit proč.

Pes je zakopán v tom, že ne každý dobrý princip dojde uplatnění za všech příležitostí. Dovolím si přiblížení: vybírat peníze na dálniční síť formou mýta je drahé, neefektivní a vytváří to druhotné problémy (odvádí se doprava z komunikací kapacitních na místní, které na to nejsou dimenzované), naproti tomu platit výstavbu dálnic ze spotřební daně má opačné vlastnosti. Přesto není možné (v roli malého vnitrozemského státu) zrušit mýto, pokud ostatní mýto vybírají – to vám pak zůstanou rozbité silnice a spousta aut, která tankovala v zahraničí. Tohle je obecný princip, který se nijak podstatně nemusí vztahovat k ČR (samozřejmě vztahuje, je obecný).

Analogickou situaci vidím u architektonických soutěží. Pokud je jich hodně (v rozměru naší republiky tak sto soutěží za rok), tak ve skutečnosti samotné soutěže mezi sebou soutěží o účast architektů (kvalitně zpracovanými podmínkami, výší odměn, reálnou nadějí na budoucí zakázku) a účast architektů v soutěži je běžnou součástí jejich obchodní strategie získávání zakázek a většiny soutěží se účastní relativně malá skupina účastníků s reálnou šancí získat zakázku.

Pokud je soutěží málo (například pět za rok), tak se každé vypsané soutěže účastní rozsáhlá a předem neodhadnutelná skupina, která svou velikostí snižuje pravděpodobnost získání zakázky natolik, že se soutěží víc ze sportu než kvůli následné zakázce. Toho bohatě využívá investor, který se nebojí, že špatně vypsanou soutěží nebo mírně podlým jednáním ztratí kredit a nikdo pro něj nebude soutěžit. Kromě toho málo soutěží znamená málo zkušeností zadavatelů (i všech zúčastněných) a z toho plynoucí neobratnosti v celém procesu od zadání přes vyhodnocení po konečnou realizaci.

Pravidla komory architektů pochopitelně trochu chrání architektky a průměrný investor je cítí jako (zbytečné) příkoří, zástupy soutěžících ho rozhodně neponouknou ke změně chování. Nikdo totiž investorovi neukázal a nedokázal, že soutěž může vést k mnohem lepší efektivitě řešení, a tak ji chápe jako zbytečný problém. Je to poznámka do vlastních řad, zmínkám o efektivitě (úspornosti) výsledného řešení se sami velmi efektivně (úspěšně) bráníme, většinou s odkazem na autorská práva. Zároveň tím zahazujeme nejlepší možný argument.

Je to klasický bludný kruh. Komora architektů definuje soutěžní podmínky, které jsou rozumné a funkční pouze v prostředí mnoha soutěží, bohužel má málo možností, jak je prosadit, pokud je prostředí jiné. Výsledek se dostavil, nikoliv brzo, ale přece (a samozřejmě jiný, než byl očekáván). Pokud jsou dobře vypsané soutěže, tak jsou vypsané pro vyzvané účastníky (například Jiráskovy sady v Litoměřicích) nebo se nesoutěží vůbec, ale rovnou jsou vybráni uchazeči požádání o studii (řada developerů). Pro zúčastněné architektky oba přístupy znamenají reálnou

vyhlídku na cenu, respektive realizaci, pro investora snad i lepší kvalitu (týmy do toho jdou naplno) a rozhodně nižší náklady na proces. Smysluplných otevřených soutěží je jako šafránu, kruh se uzavírá, soutěží je málo, a proto soutěže mezi sebou nesoutěží o architektky.

DOVOLÍM SI NĚKOLIK ZÁVĚRŮ:

- | soutěže nefungují, pokud se reálně nesoutěží o zakázku (většinou nemají rozumné zadání),
- | soutěže (většinou) nefungují, pokud se reálně nesoutěží o efektivitu řešení (na nic jiného investor neslyší),
- | momentálně nastavená pravidla soutěží fungují, pokud soutěže „soutěží“ o účastníky.

To, že dokážu pojmenovat problém (nebo si to myslím), neznamená automaticky, že vím, jak věci napravit; přesto se o to pokusím.

Myslím si, že ČKA by měla povinné podmínky změnit na doporučené, ne proto, že jsou špatné, ale že jsou v současném prostředí neprosaditelné. Nerespektování podmínek doporučených ČKA investorem by mělo být pro architektky signálem podezřelosti soutěže a v nejlepším možném světě by vedlo ke snížení zájmu o soutěž a očekávatelnému snížení kvality uchazečů, což je to poslední, co by si každý normální investor přál. Naopak jestli by něco mělo být součástí standardních (doporučených) soutěžních podmínek ČKA, tak by to měl být finanční rámec řešení – nikdy nelze srovnávat řešení za 50 a 200 milionů a dojit k jinému závěru, než že za 200 milionů „je to hezčí“.

Současné (princiálně správné) podmínky jsou neprosaditelné v prostředí prakticky bez soutěží a jsou hojně obcházeny jak architektky mimo ČKA, tak inženýry z ČKAIT. Ještě horší je, že nemůžeme doložit, že řádná soutěž vede k efektivnímu řešení, protože jich proběhlo málo a řada z nich vedla zejména k řešením efektivním.

(Toto je mírně zkrácená verze textu, plnou verzi viz na <http://datura.cz/aktuality/index.htm>.)

Tomáš Pilař

Brandýs nad Labem 4. 2. 2012

KOMORNÍ POKUS O LUKRATIVNÍ TOTALITU

Mnozí lidé si myslí, že architekt je výnosné, lukrativní povolání. Architekti mezi nimi nejsou. Může si to myslet i student, který toto povolání dosud nepraktikuje. Lukrativní znamená výnosný, vysoce ziskový. Architekt nepracuje na principu zisku, ale honoráře. Ano, v Česku jsou obvyklé státní, velice předražené zakázky, které je možno označit za lukrativní. Otázka je, že se většinou nedovíme, pro koho jsou lukrativní. Zcela výjimečně jsou pro ty architektky, pokud jsou součástí korupčních struktur. I takové známe.

Kdo by si přál Komoru architektů, která by zprostředkovala lukrativní zakázky, tak zřejmě neví, co mluví. Podle bývalého místopředsedy Komory architekta Smutného by vztah mezi investorem a zpracovatelem zakázek měla metodou soutěží v zájmu spravedlnosti regulovat a rozdělovat Komora. Cituji jeho vyjádření na www.komnata.cc: „zajistit skvělé a lukrativní zakázky a úkoly ... kdyby totiž Komora uměla zajišťovat dostatečné množství soutěží o návrh či jiných veřejných zakázek, mohla a uměla dát všem architektům rovným a spravedlivým dílem a tímto způsobem zajistit lukrativní zakázky.“ „Každá politika totiž zajišťuje zakázky, a to i komorová.“

Pokud by Komora měla komukoli a jakýmkoli způsobem zajišťovat lukrativní zakázky, stává se agenturou a stojí mimo zákon. Co prosím znamená ten mechanismus – dělit rovným a spravedlivým dílem? Kdo se má této spravedlnosti ujmout?

Pamflet z pera Ing. arch. Smutného proti předsedovi Komory Janu Vranovi je útok na samou podstatu Komory jako garanta profesní kvality a odpovědnosti. Je to pokus udělat z Komory zaopatřovací instituci, samoobsluhu pro klientelu jakéhosi spravedlivého rozdělování zakázek. V normální situaci, a nikdy nebylo jinak, se počet zakázek nikdy nebude rovnat počtu zájemců. To je ostatně princip hospodářské soutěže.

Má být architektonická soutěž oním kouzelným „oslíčkem ořes se“? Kolik je soutěží, které nebyly následně zpochybněny? Jaké výsledky přinášejí? Komora by se měla dotázat svých členů, kolik jich věří, že rozhodování v architektonických soutěžích je průhledné, nepředpojaté a objektivní, tedy nikoli klientelní. Nebo jde v rozhodování o architektonicko-ideologické zakotvení, nebo dokonce přátelskou protislužbu? Připomenu velké soutěže jako EXPO Hannover, Národní knihovnu ČR s klientelní porotou nebo z poslední doby Kapli v Národním památníku Ležáky. Podívejte se na výsledek soutěže na Vítězné náměstí, a. s., v Praze. Výsledky architektonické soutěže závisí na kompetenci a integritě porotců. Tedy na osobnostech, integritě a otevřenosti poroty. Podívejte se na výsledky urbanistických soutěží na pražská sídliště. Jsou to relikvie ideologie architektonické totality, neschopné vnitřní dynamiky.

Školení porotců je bohužel absurdní pokus administrovat místo zajistit kvalitu a otevřenost. Nemůžete dělat soutěž tam, kde se řeší budouc-

nost lokality. To je věcí politické reprezentace. Místo boje o Komoru jako mocenské centrum by se architekti měli angažovat v občanských sdruženích, která usilují o transparentní komunální politiku. Jen výjimečně na radnicích nepanuje korupce a architektonická soutěž nemůže obecní rozhodování napravit, suplovat nebo zaštitit. Jestliže se pan bývalý místopředseda dovolává bodu 6. o, p, r, s zákona č. 360, upozorňují, že zákony nemají body, ale paragrafy a § 6 nemá žádné odstavce.

Pokud by teze pana Smutného měly v Komoře platit, musel by zasáhnout Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Čím více administrativy, tím více korupce a klientelismu. Získat zakázky je dlouhodobý proces výstavby portfolia jako dokladu schopnosti zvládnout projekční proces. Ideologie a genialita tady nemá co dělat. Razítko autorizace platí pro přípustnost úředního jednání ze zákona. Pro žádného investora to není automaticky zárukou hladkého procesu projekce a realizace. Bohužel je to v mnoha případech právě těsná vazba architekta na korupční radnice, která je zárukou pro to, že architekt ví, jak na to, nebo je dokonce kanálem pro korupční toky. Konflikty zájmů jsou věci, které by měly orgány Komory postihnout.

Nezkušenost plus neznalost investičního prostředí a ambice pana Smutného jsou explozivní kombinace. Totalitní – potenciálně korupční – recepty vlády spravedlnosti v Komoře nejsou ani legální, ani nápravnou cestou. Tyto názory lze vysvětlit jen omezeností občanského rozhledu a občanské kompetence, věci sine qua non, které musí mít představenstvo státem garantované instituce.

Komora tu není proto, aby zajišťovala spravedlnost v rozdělování zakázek, a to žádným způsobem. A rozhodně ne tak, jak si to pan Smutný ideově komunisticky představuje. Komora se musí soustředit na ty funkce, které jí zákon č. 360 ukládá.

Funkce architektů v Komoře ať jsou dvojí, tak jako je to v zastupitelstvech. Vybrané, honorované budou jen ty skutečně řídicí a reprezentativní. Ostatní volené činnosti v Komoře musí být v zásadě dobrovolné a čestné, a pokud bude nějaká činnost předmětem náhrad, musí být náhrady minimální, tak aby komorová funkce nebyla lákavým zdrojem příjmů a důvodem, proč se do členství v orgánech ČKA hlásit.

Vždy jsem navrhoval volby korespondenční, jak existují na Západě. Pak se sotva může stát, že skupina na nereprezentativní valné hromadě obejde členskou základnu. Navrhují odvolání pana Smutného z předsednictva Komory pro diletantismus a pokus o ideologizaci a zneužití státní organizace jiným než zákonem daným způsobem.

Jiří Gebert

REAKCE:

Pane předsedo, vážení kolegové z redakční rady, pane místopředsedo,

1. je s podivem, jak jsem se dověděl od kolegy Jandy, že tento článek byl po termínu uzávěrky Bulletinu ČKA doporučen arch. Vranou k přetištění a předán ke schválení redakční radě;
2. je s podivem, že publikujete text, kde autor z mého jiného textu vyjmul sekvence, přidal si k nim vlastní příběh, na jehož základě mne několikrát hrubě a lživě urazil;
3. navíc je autor autorizovaný architekt, kterému byla v minulosti disciplinárním řízením odebrána autorizace za opakované neplacení příspěvků;
4. je s podivem, že vysíláte do světa starostů a měst text, který se o soutěžích vyjadřuje jako o zkorumpovaných, neschopných nástrojích, relikvích architektonické totality, s nulovými, neprůhlednými, předpojatými, neobjektivními, klientelními výsledky. Školení porotců považuje za absurdní pokus a soutěže nemohou být tam, kde jde o budoucnost místa (architekt Sapák z této propagace soutěží směrem ven z Komory jistě musí mít velkou radost);
5. je s podivem, že do Bulletinu vložíte text, kterému nejde o kritiku založenou na znalosti mého profesního životopisu, práce a výsledků, ale pouze o profesní a osobní urážení – viz: nezkušenost a neznalost investičního prostředí, omezenost občanského rozhledu a občanské kompetence, ideově komunistické představy, diletantismus, pokus o neologizaci Komory, zneužití státní organizace... vskutku velmi silně;

6. myšlenka, že všichni členové orgánů budou dělat vše zadarmo, je právě komunistická a podobá se názoru na brigády socialistické práce;
7. škoda, že šijete jiný metr na různé osoby a mně jste nedali ani čas, ani možnosti řádně reagovat;
8. domnívám se, že není nemožné, aby autor takto formuloval a zveřejnil svůj názor. Ovšem jde o to, jak a kde. A zda mu jde o diskusi. Tento text je jistě vhodný na blog na intranetu ČKA, kdyby existoval. V kontextu okolností to však považuji pouze za hrubé urážky a poškození mé osoby, možná před valnou hromadou, a jako takové na text a redakční radu Bulletinu budu reagovat předáním tohoto dopisu mému právnímu zástupci;
9. je s podivem, že autor, v úvodu znalý mého odvolání z pozice místopředsedy, na konci požaduje moje odvolání z předsednictva. Měl by si to ujasnit.

Vážená redakční rado, článek mi, víc než cokoli kritického, na co se dá reagovat, připomíná někým zadaný PR text před valnou hromadou.

Vážený pane architektke Geberte, protože když jsem Vám zavola, sdělil jste mi, že nemáte čas se mnou komunikovat, budu na váš text reagovat na diskusním webu architektů www.komnata.cc.

Josef Smutný

ODSTOUPENÍ Z REDAKČNÍ RADY ČKA

Při pročitání obsahu textů určených k publikaci v aktuálním Bulletinu ČKA jsem se v kontextu svého pověření propagační tematikou rozhodl rezignovat na pozici člena Redakční rady ČKA. S takovýmto obsahem a zaměřením nemá dle mého názoru Bulletin v aktuální situaci mediálního a tiskového servisu ČKA nárok na tištěnou podobu a vydané finance.

Většina obsahu je charakterem odpovídající uveřejnění na webu nebo v digitálním newsletteru a není třeba jej archivovat tištěnou formou (pro takovýto typ textů velmi luxusní). Bulletin, který stojí ČKA tolik, kolik dnes, má právo na existenci jako reprezentativní nástroj směřovaný externě pro informování veřejnosti, veřejné správy a samosprávy. Postupně, cíleně a strukturovaně doplňovat povědomí veřejnosti o úloze a aktivitách Komory.

Kromě obsahové stránky je pro mé odstoupení z redakční rady neméně závažný důvod ležící v netransparentním financování Bulletinu odčerpávajícím peníze z rozpočtu ČKA, které by jinak byly použitelné na smysluplné mediální aktivity s reálným dopadem na propagaci architektury směrem k veřejnosti. Částka nákladů spojená s Bulletinem uváděná v návrhu rozpočtu na rok 2012 (v části mediálního a tiskového servisu) je získána placenou inzercí zpět a poté použita mimo kapitolu mediálního servisu. Nejedná se tedy o náklad na mediální servis. Bulletin po pokrytí svých nákladů „vydělá“ inzercí dalších asi 450 tisíc Kč ročně, což je velmi nezanedbatelná částka.

Uvedená celková částka u nákladů mediálního servisu tudíž neodpovídá realitě a zkresluje částku, která je z rozpočtu servisu použitelná na propagační činnost ČKA formou aktivních kampaní, intenzivní práce s novináři atd.

To, že byla problematika nasměrování Bulletinu během roku 2011 nesčetněkrát diskutována s průběžným konsenzem v rozumném postupném omezení tištěné podoby ve prospěch webové prezentace, není v aktuálním vývoji v roce 2012 ani minimálně reflektováno. Považuji to za mrhání času členů pomocných orgánů představenstva.

Petr Janda,
bývalý člen redakční rady, předseda pracovní skupiny PR

Vzhledem k posledním zásahům Jana Vraný a Jana Sapáka do obsahu Bulletinu a rozhodování redakční rady, které vnímám jako zneužití této tiskoviny a ve výsledku poškozování jména České komory architektů na veřejnosti, jsem se rozhodl odstoupit z redakční rady.

Josef Panna

Vzhledem k nerespektování společného názoru redakční rady Bulletinu předsedou Janem Vranou jsem se rozhodl z této rady odstoupit.

Tomáš Vích

O SOUTĚŽÍCH

Ze soutěží se stala ideologie. Už to není nedorozumění. Je to mocenský boj. Názory na ně se stále více různí: nebo přesněji, vyhrocují se. Stává se to (nebo již je) odbornou politikou.

Na čem panuje shoda, je jen to, že soutěží o návrh (architektonických soutěží) je málo. Méně, než by mělo být. Málokdo je také spokojen s přístupem k veřejným zakázkám.

V této situaci by měl každý vyložit karty. Patřím k těm, kdo si myslí, že architektonických soutěží je málo a že je to správný nástroj, který má být – v podstatě jediný – použit na určité typy situací. Myslím si to nejen jako architekt. Velmi dobře vím, že v souhrnu (to neznamena vždy) vedly k nejlepším výsledkům. Myslím si to i jako občan a člověk, který pevně stojí za tím, že veřejné hodnoty jsou veřejnými hodnotami a nelze je rozdělovat neprůhledným způsobem. Víím také, že mě má mnoho lidí za blouda, ale přirozenou škálu hodnot zradit nemíním.

Soutěží je málo údajně proto, „... že ... Komora nastavila komplikované podmínky...“ Dá se krok za krokem prokázat, že tomu tak není. „... Že jednání jsou toporná. Nemá dostatek empatie pro těžkou situaci vypisovatelů...“

Jenže opak je pravdou. Ničemu se nevěnuje větší pozornost než schůdnosti postupu vypisovatelů. Všechno ale má své meze. Soutěž je vždy výhodnější pro vypisovatele – berou více, než vydávají. Komora ale musí mít na paměti i soutěžící. Aby se všem zaručily rovné a férové pod-

mínky, ale i samotný přístup a aby rozhodování bylo kompetentní. Strategie celého procesu není nic jiného než úsilí o rovnováhu všech zúčastněných a minimalizace sporů.

Komora je povinna zajistit rovné prostředí pro všech 3500 autorizovaných architektů, a nejenom pro ně – většina soutěží je alespoň zčásti přístupná i dalším. Férovost a odstraňování třetích míst, to je stálá snaha všech, kdo na soutěžích doposud pracovali. Chceme, aby se soutěžící, když se již tolik snažili, dočkali práva na kompetentní posouzení, aby se porota na svou práci soustředila, aby byla dopředu známa a převzala také již na samém počátku plnou odpovědnost za tento nelehký úkol. Když se dříve architekti na návrzích a nesou svou kůži na trh, musí obdobně úsilí projevit i porotci.

Chceme jen, aby se hrálo na dvě stejné branky, aby se hrálo na rovině a ne z kopce, aby rozhodčí byl nestranný, kompetentní a na věc se soustředil. To ostatní není soutěž, ale jen její atrapa. Žádná hra podle pravidel, jen čtení na plácku u lesa.

Žádná tvrzená nebo domnělá nepružnost podmínek není příčinou nízkého stavu. Podmínky platné u nás (skoro stejné) platí skoro všude. Není to český výmysl nebo naschvál. Je to koncentrovaná zkušenost viděná ve všech souvislostech.

Jan Sapák

SETKÁNÍ PREZIDENTŮ PROFESNÍCH KOMOR 2011

Tradiční adventní setkání představitelů profesních komor se uskutečnilo 6. prosince 2011 v sídle České lékárnické komory. Vrcholní představitelé stavovské samosprávy zhodnotili rok 2011 z pohledu příslušné komory, včetně stručného přehledu legislativních změn, které byly v průběhu roku připraveny nebo schváleny. Hlavními body jednání bylo: plyn-

vání státními financemi při budování agend, které komory v současnosti vykonávají zdarma; snaha státu zavádět další regulační a dohledové prvky nad profesními samosprávami. Všichni přítomní se shodli, že jsou zmíněná opatření ze strany státu nadbytečná a vysoce neefektivní.

Celá zpráva viz www.cka.cc

S JIŘÍM PLOSEM O MINULOSTI I SOUČASNOSTI KOMORY

Je tomu 20 let, kdy byl schválen zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů činných ve výstavbě, a začala pomalu vznikat Česká komora architektů. Byl jste to právě vy, kdo stál u zrodu této profesní organizace.

Jsem rád, že se tehdy podařilo zákon vydat a že byla po dlouhých čtyřiceti letech obnovena profesní samospráva. Jeho schvalování v roce 1992 v Parlamentu ale provázelo určité napětí a prosazení nebylo jednoduché. Okamžitě pak bylo nutné postavit kancelář, zajistit materiální zázemí, připravit základní dokumenty, které zákon předvídal a k jejichž vydání profesní samosprávu zmocňoval. Komoře v počátcích poskytla zázemí Obec architektů a také Výzkumný ústav výstavby a architektury (VÚVA). Jakožto jeho tehdejší ředitel jsem měl pocit, že je nutné odčinit, co ústav v minulosti v profesi napáchal.

Na první valné hromadě ČKA v roce 1993 byli zvoleni členové jednotlivých orgánů a schváleny všechny základní dokumenty nutné k činnosti Komory. Jak ale Komora pracovala do té doby?

V přípravné fázi existoval tzv. ustavující výbor Komory, který na základě přechodných ustanovení zákona vykonával vstupní kroky. V třicetičlenném týmu zasedali architekti, krajináři, interiéroví architekti, územní plánovači atd. Pracoval v podstatě jako představenstvo a zároveň autorizační rada – uděloval autorizace. První vlna autorizací byla nesmírně mocná. Během pár měsíců se stalo členy Komory přes 2000 lidí. Existovala zde celá řada koryfeů profese, kteří za sebou měli obrovské množství práce. Tihle „zakladatelé Komory“ sem samozřejmě vstupovali na základě pohovorů, nikoliv později standardní autorizační zkoušky. Do jisté míry se tímto postupem napravovala historická křivda. U osob, které neměly uznané vzdělání, zkoušky ovšem proběhnout musely. Ustavující výbor zanikl zvolením prvního představenstva a dalších orgánů na první valné hromadě.

Nepřetržitě po celých dvacet let komunikujete s architekty. Jací jsou?

V každé profesi najdete skvělé lidi, průměrné i podprůměrné. Veřejnost někdy profesní komoru vnímá jako instituci, která je elitní a sdružuje jen nejlepší; tak tomu ale není a nebylo. Úroveň Komory neurčují špičky profese, jakkoliv by to bylo příjemné, ale určují ji ti poslední. Komora není zřízena kvůli tomu, aby podporovala elity, ale aby vytvořila dobré pracovní a společenské prostředí pro všechny.

Vraťme se ke vzniku Komory. Tehdy, těsně po revoluci, architekti vítali skutečnost, že si budou sami spravovat profesi. Jaká byla atmosféra?

Mnozí, kteří ještě zažili atmosféru prvorepublikovou nebo poválečnou, si uvědomovali, co pro profesi znamená ztráta samosprávy. Pochopitelnou euforii bylo nicméně nutné od počátku korigovat. Společnost si nesla nesmírné zátěže způsobené totalitním chováním. Někteří se neuměli zbavit své závislosti na paternalismu, jiní zatracovali všechno a dospívali až k absurdním názorům, zcela vylučujícím jakákoliv pravidla. Museli jsme si vysvětlovat úplně elementární pravidla fungování demokratické společnosti. Všechny komory byly navíc ve velmi krátkém čase od založení vystaveny tvrdému pseudoliberalnímu, ideologicky předpojatému útoky, který tehdy v některých politických stranách převažoval. Trvalo nějaký čas, než si lidé začali uvědomovat, že tyto instituce mají svůj smysl, protože činí společnost různorodějším a stabilnějším.

V porevoluční době, zatížené předchozím totalitním myšlením, bylo jistě složité sestavit profesní předpisy. Z čeho jste vycházeli?

S architektem Martinem Peterkou jsme intenzivně studovali především zahraniční předpisy a dokumenty evropských komor. Z českých dokumentů nám hodně pomohly materiály advokátní komory, která byla v některých věcech přece jen o krok napřed. Etický a soutěžní řád mají vzory v Evropě. Využíval jsem také svých zkušeností získaných zpracováním dokumentů pro jiné spolky či instituce, které se v té době také hlásily o slovo, nebo pro veřejnou správu.

Opakovaně se objevují návrhy na zrušení všech profesních komor nebo jejich přetransformování do státní správy.

Po zkušenostech, které se státní správou mám, nevěřím, že je schopna zodpovědně a poučeně řídit profesi lépe než komory. Profesionálové

Jiří Plos (* 1952 v Plzni)

Absolvoval Právnickou fakultu UK v Praze v oboru mezinárodní právo veřejné a soukromé (1976); absolutorium na Filozofické fakultě UK v Praze v oboru teorie a dějiny výtvarného umění a estetiky / zaměření dějiny a teorie architektury (1985). V letech 1990–1994 působil jako vědecko-výzkumný pracovník Výzkumného ústavu výstavby a architektury, obor teorie architektury a urbanismu, prostorového (územního) plánování, teorie práva a legislativa v uvedené sféře (VÚVA); v letech 1992–1994 jako ředitel ústavu; v letech 1993–2005 byl ředitelem Kanceláře a sekretářem České komory architektů, od roku 2005 sekretář ČKA.

Od roku 1994 až dosud působí jako externí pedagog na vysokých školách: na FA ČVUT Praha, obor právo, obor vývoj urbanismu, na FUA TU Liberec, obor právo a obor stavba měst; na AVU Praha (právo). Odborná výzkumná, publikační, přednášková a expertní konzultační činnost v oboru teorie a dějiny architektury a urbanismu, teorie prostorového (územního) plánování, právo se zaměřením na legislativu výstavby a výkonu povolání autorizovaných architektů, památkové péče, životního prostředí; spolupráce na přípravě právních norem; spoluautorství při přípravě rozvojových programů obcí a konzultační činnost v oboru prostorového plánování a v dalších uvedených oborech.

Z desítek textů a publikací připomeňme: Plos, Jiří; Štěpán, Pavel a autorský tým: Plánování území a projektování staveb, Dashöfer, Praha 2001–2007; Plos, Jiří: Nový stavební zákon s komentářem pro praxi, Grada, Praha 2007 (dotisk 2008).

by měli rozumět profesi více než obecná státní správa. Ani nevěřím tržní samoregulaci. Profesi přitom není nutné regulovat nějak extrémně, jen by měla mít jasně nastavená pravidla. Jsem přesvědčen, že státní správa vykonává celou řadu aktivit, které by nemusela. Přitom činnost, která je státní správou z definice, tedy funkce inspekční, zjevně pokulhává. Vidíme denně kolem nás, jak to vypadá, když stát kontrolu nezvládá a dostává se průběžně do střetu zájmů.

Jak by podle vás mohl vypadat ideální model správy svobodných povolání?

Ideální model neexistuje. Každý model je víceméně věrným obrazem toho společenství, ve kterém se nachází. Komory se nemohou vymknout z obecného sociálního prostoru.

Kritici profesních komor volají pro „zrušení cechovních organizací“. Co mají středověké cechy a současné komory společného?

Po téměř celý středověk byly cechy institucemi, které chránily kvalitu a vyžadovaly osobní odpovědnost. Potud komory plní stejnou funkci. Brzdou vývoje se cechy staly v okamžiku, když začaly mít nároky nomenklaturní a neumožňovaly především přístup k výkonu povolání. Oproti cechům si komory numerus clausus nenárokují a přístup k profesi omezují pouze v rámci platného práva z hlediska profesní způsobilosti – tedy vzdělání a praxe.

A co spolky?

Architekti by se samozřejmě měli sdružovat do různorodých spolků. Spolky mohou pořádát akce, setkání, vydávat knihy, vyjadřovat svůj názor na dění v architektuře, urbanismu, ve společnosti, komentovat kvalitu. Komora může být průvníkem spolkových činností v tom smyslu, že vytváří pro všechny spolky profesionální a profesní zázemí, zejména připravuje právní předpisy, nastavuje standardy výkonů a oceňování, etiku výkonu profese atd. Spolkovou činnost by nahrazovat neměla.

Komora by tedy neměla komentovat dění na architektonické scéně?

Komora je profesní institucí, která by se měla přílišných intervencí ve společnosti v tomto smyslu spíše zdržovat. Měla by si zachovávat jistou neutralitu, protože je především úřad. Reprezentuje příliš širokou škálu názorů, než aby bylo možné úplně jednoznačně se s určitým z nich spojit a ztotožnit. Samozřejmě, že je nutné zaujímat i taková odborná stanoviska, která mají politický kontext, např. jak by měla vypadat památková péče, jak by se mělo přistupovat k péči o přírodu a krajinu; musí být připravena zejména na aktivní účast v procesu legislativním. Svými hodnoceními by se neměla dostávat do střetu zájmů či se stávat podjatou. V disciplinárním šetření a řízení (a dohled nad profesí patří k základním mandatorním činnostem Komory) musí být nestranná a jejím zájmem musí být zejména péče o řádný výkon profese.

Až do roku 2007 jste působil zároveň jako ředitel a sekretář Kanceláře ČKA. Poté se obě pozice rozdělily a zůstal jste jen sekretářem. Na konci března končíte i zde. Co vás vedlo k rozhodnutí opustit místo sekretáře?

Když vznikala Komora, bylo praktické spojit funkce ředitele a sekretáře, vzhledem k mému vzdělání. Profese tehdy potřebovala obnovit základy právní i ideové. Dnes pozice sekretáře odráží spíše moje osobní zaměření a dispozice, tedy spíše úlohu konceptora než administrátora. Od samého počátku byla Kancelář postavena tak, aby zvládala mandatorní činnosti a aby za ní byly vidět výsledky této práce. Nikdy jsem neměl potřebu sledovat přítomnost mých spolupracovníků na pracovišti, protože jsem měl mnohem efektivnější kontrolu skrze jejich práci. A jsem rád, že jsem se v Kanceláři potkával s lidmi, kteří mi byli milí, a práce s nimi byla potěšující. Jestli se podařilo v Komoře něco opravdu dobře, tak to bylo nastavit činnost Kanceláře. Pohled na její fungování se ale měnil. Někteří členové orgánů ČKA začali klást důraz na ryze formální záležitosti (možná proto, že je jim vlastní obsah a smysl práce Kanceláře vzdálen a nesrozumitelný). Z posledních čísel Bulletinu je také zřejmé, že poněkud zhrubly mravy, a to já při svém věku špatně snáším. I kritičnost může být kultivovaná.

Působím řadu let jako pedagog. Od roku 1994 na FUA TU v Liberci, od roku 2000 na FA ČVUT v Praze učím právo a vývoj urbanismu – a je to práce, která mne opravdu těší. Konzultoval jsem a publikoval odborné publikace a články, které mi byly východiskem pro zpracovávání sta-

novisek a vyjádření k profesi. Měl jsem pocit, že takové činnosti zvyšují Komoře prestiž. Názor, že je to naopak věc, která vadí, nikoliv prospívá, byl dalším signálem, že se blíží můj odchod. Chtěl bych se věnovat tomu, od čeho v této chvíli očekávám větší přínos. Považuji za důležité naučit mladé lidi samostatně o profesi myslet, profesně se chovat. Budu působit s těmi, kteří se možná stanou za pár let jádrem ČKA.

S Komorou se ale definitivně neloučíte. Budete působit jako odborný konzultant a vykonávat poradenskou činnost pro předsedu ČKA a představenstvo při zpracovávání vybraných koncepčních dokumentů a poskytovat konzultační pomoc právnímu úseku. Váš pracovní poměr byl upraven na 1/5 úvazku. Jaké činnosti konkrétně budete tedy pro ČKA vykonávat?

V žádném případě se nebudu věnovat právní poradně a vypracovávání stanovisek. Dosud byla stanoviska a strategické dokumenty jádrem činnosti sekretáře. Rád bych se nyní věnoval jen pomoci s přípravou koncepčních dokumentů – právních předpisů, profesních politik a programů – a sledování obecné a profesní legislativy, bude-li nadále zájem. Tato činnost vyžaduje určitou kontinuitu a znalosti předchozího vývoje i možných budoucích očekávání. Když se nesleduje nepřetržitě a nespouští se včas s příslušnými institucemi, může být profese vážně dotčena, možná i ohrožena. Jsem připraven pomoci radou svým kolegyním, zejména pak těm, které se budou věnovat právu. Co se týče činnosti sekretáře, musí se Komora rozhodnout, jak s funkcí naloží. Může ji zastávat i zkušený architekt; její obsah však bude nutno transformovat a doplnit o činnost dalších právníků.

Slýcháme, že Komora nemá dostatečné renomé, aby mohla ovlivňovat legislativu i kvalitu architektury ve společnosti. Lze postavení Komory zlepšit?

Už jsem zaslechl v minulosti vícekrát, že se takové názory vyskytují. Neumím si nic takového ověřit jinak než vlastní zkušeností, a ta mi napovídá, že Komora je respektována tam, kde je s to vyjádřit k profesi kvalifikovaný názor, poučené stanovisko. Mnozí se stanoviska či vyjádření Komory dožadují a respektují je. Někteří si na Komoru jistě také stěžují – zejména ti, jimž Komora „šlape na paty“. I v těchto případech je však zpravidla respektovaná. Byl bych samozřejmě raději, kdyby vzájemné vztahy s veřejností byly založeny spíše na dohodě a spolupráci, ale není to vždy možné.

Lze zlepšit postavení architektů ve společnosti? Je vůbec postavení architektů tak špatné?

Postavení architektů ve společnosti odpovídá tomu, co pro to architekti sami dělají. V tom může ovšem Komora konat jen velmi omezeně. Jak prosazovat závazné soutěže o návrh u veřejných zakázek a přesvědčovat zadavatele, aby zadávali zakázky architektonickými soutěžemi, končí-li každá druhá soutěž stížnostmi samotných architektů? Je složité prosazovat standardy a honoráře, když jsou architekti ochotni chodit do výběrových řízení za nesmyslných finančních podmínek a poté odevzdávat práci nehotovou a nekvalitní, arci odpovídající ceně. To všechno vrhá špatné světlo na profesi.

Neetické chování architektů lze snad omlouvat náročností získávání zakázky.

Jestliže ve společnosti platí model neetického chování, tak je profese, která se eticky chovat chce, vystavena nesmírnému tlaku – a pocho-pitelně znevýhodňování. Neetičnost chování má ovšem za následek, že profese je postupně vnímána stále hůř. Rozumím tomu, že někteří archi-tekty mají problém dostat se k zakázkám. Hledají tudíž cesty, které jsou hraniční, často i za hranicí. A rozumím jejich osobní tvůrčí a výtvarné ambi-ci, která jejich konání podněcuje, byť se může stát destruktivní. Avšak v okamžiku, kdy přijmou horší pravidla, stávají se ta horší pravidla stan-dardem a normou. Když jsem ochoten akceptovat vyděračské podmínky, přistoupím na posuzování projektů a architektury lidmi, kteří jsou nekom-petentní, na cenu, která je nesmyslná, nebo dokonce na práci zadarmo, na neúctu k autorskému právu, co očekávám, že bude přitěš?

Co chybí současné České komoře architektů?

Nevím, jestli mám dost odstupů na to, abych to řekl dostatečně přes-ně a zodpovědně – sine ira et studio. Myslím si ale, že by se Komora měla vrátit k některým svým programovým a politickým dokumentům a znovu testovat svoje směřování. Jak by měl vypadat nejkvalitnější vý-kon profese, jaká pravidla pomohou vzniku kvalitní architektury, jak do-sáhnout nejvyšší kvality vzdělanosti i odpovědnosti architektů. Postrá-dám profesionalitu rozhodování komorových orgánů. Přestože se v nich vyskytují lidé kvalifikovaní, často vyčerpávají svoje síly zbytečností a nezbyvají jim pak síly a čas na podstatné problémy. To je citlivé zvlášt-ě v disciplinárním šetření a řízení. Výsledkem těchto procesů nemá být samo potrestání architektů, to je pro mne jen jakýsi souběžný důsledek. Smyslem je především nastavit pravidla a standardy toho, co profese ob-náší. Provinil-li se architekt, očekávám, že jeho profesní instituce umí vě-rohodně popsat, co je profesní etalon a jak se od něho odchýlil. Očeká-val jsem – žel marně – že při vydávání stanovisek jen sáhnou do studnice kvalifikovaných rozhodnutí.

Současná Komora se projevuje názorovou rozvrstveností a možná ztrácí po dvaceti letech drive i směr. Kdo by ho měl určovat?

Pro všechny samosprávy platí, že jsou v jistém smyslu drahé a po-malé, jakoby nevykonné. Firma, která je řízena managementem, může sledovat zvolený cíl mnohem soustředěněji, intenzivněji a přímoča-řeji. Mezi oběma typy rozhodování existuje jistá asymetrie v nepro-spěch samospráv, která byla opakovaně odborně popsána (například ve Spojených státech ve vztahu k místním samosprávám tento jev po-psal a pojmenoval Gurwitt). Komora je samosprávním orgán, který se musí o věcech složitě dohadovat a opakovaně je prodiskutovávat. Vý-hodou profesní samosprávy ovšem – na rozdíl od územní samosprá-vy – je, že přece jen rozhodují o sobě profesionálové (být je to pro ně občas obtížné, protože výsledky činnosti profesní samosprávy míří především k právu). Směr a hierarchizaci cílů by měla samozřejmě ur-čovat valná hromada a představenstvo. V zásadě existují dva modely rozhodování. První znamená silnou Kancelář, vybavenou profesioná-ly, kteří mají odpovědnost za řešení úkolů, a vedle ní představenstvo,

které se zabývá především koncepčními otázkami a kontrolou. U dru-hého modelu je funkce Kanceláře pouze administrativní a plnění úkolů je naopak odpovědností jednotlivých členů představenstva a jejich zá-zemí (mohou být dokonce i zaměstnanci Komory). U ČKA to nyní, zdá se mi, visí kdesi na půli cesty.

Jste vystudovaný právník a zároveň kunsthistorik. Měla jsem příle-žitost sledovat váš záběr již od roku 1998 a vím, že jste se postupně stal v České republice jedním z největších specialistů nejen na sta-vební právo a autorské právo, ale také zadávání veřejných zakázek, památkovou péči, územní plánování a urbanismus, vývoj a péči o krajinu atd. Jaká oblast je vám osobně nejbližší?

Tak, jak jste oblasti popsala, přesně odpovídají zaměření architektů. Vždy mě lákalo, jak široce se lze v té profesi rozkročit (obdobně jako v právu), a tím mi byla blízká. Ta určitá univerzalita, celostnost, která se intimně dotýká celého prostředí – přírody a krajiny, urbanismu, staveb, interiérů. Těšilo mě, že mě vždy oslovovali profesionálové a mohl jsem od počátků Komory spolupracovat s opravdu kvalifikovanými lidmi. Když jsem studoval práva, byl jsem v té době přesvědčen, že se jimi nakonec zabývat nebudu – a pak jsem vskutku dlouhá léta pracoval v Umělecko-průmyslovém muzeu v Praze a poznal řadu skvělých osobností v obo-ru, který jsem pak i externě studoval: dějiny umění a filozofii, estetiku. Odříkaného chleba ale největší krajíc. A tak v okamžiku, kdy se změnila politická situace, bylo třeba zejména práva a právníků. A to mne k oboru vrátilo. Pokusil jsem se obojí spojit. Vždy mě zajímala témata obecně teo-retická a historická. A právo s tím vším souvisí.

Angažoval jste se, kdekoliv bylo možné učinit něco pro profesi a ar-chitekturu. Postupně se na vás kromě architektů a inženýrů začali běžně obracet úředníci státní správy a samosprávy, politici, advo-káti. Jak řekl jeden z vašich kolegů: „Při všech těchto příležitostech jste se vyjadřoval ve prospěch řádného celistvého výkonu profese architekta, ve prospěch adekvátních podmínek pro práci architektů, ve prospěch chápání architektury jako živé součásti kultury. V Čes-ké komoře architektů jste tak získal vážnost a vliv.“

Vážnost Komory musí být založena mnohem šíře než na vlivu jedné osoby. A určitě i je, i když mne tento názor těší a vážím si ho. A jestli se mi podařilo navázat důležité kontakty, je nutné je v profesi dále pěstovat.

Co si vlastně člověk s tolika úhly pohledu na architekturu pod tímto pojmem představuje?

Pro mne je architektura zázrak, trvalý a opakující se zázrak. Je to tvůrčí akt – kterým se rodí tvar v celé jeho celostnosti, kterým se v celostnosti utváří bytí a svět. Důsledně myšleno je každý z nás sám za sebe prvotně architektem, protože utváří své bytí. Vývojem se tento pojem přimkl k pro-fesi, která s takto utvářeným světem nejuže souvisí; architekt je ten, kdo spolu se mnou jako profesionál spoluutváří můj svět, spoluformuje moje bytí. Ale to je obrovská osobní i profesní odpovědnost. Ostatně ta souvis-lost s tvarem, utvářením, formováním – ta se stala obecně sdíleným zákla-dem užívání pojmu architekt a architektura. V různých kontextech je jím vždy označen někdo, kdo hledá tvar či cosi utváří pro ostatní – kdo hledá a navrhuje řešení. Přestože se to nezdá, má právo v tomto smyslu k archi-tekture velmi blízko. Způsobem myšlení i tvůrčím přístupem k řešení věcí. Našel jsem za léta působení mezi profesionály řadu – jak doufám – doživ-otních přátel, jichž si nesmím vážím a z jejich přátelství se těším. Jistě také i řadu nepřátel – to s sebou funkce sekretáře asi nese.

Konzultujete, máte za sebou rozsáhlou publikační i přednáškovou činnost. Spíte pár hodin denně. Čím kompenzujete takové psychické vypětí?

Nejraději pobytem na venku a truhlářinou. Truhlářina je úžasná tvůrčí práce, která má s architekturou mnoho společného. Věc navrhnout a vy-robit vlastníma rukama, to je další zázrak. Člověk po tunách a megatu-nách papíru, o nichž nikdy neví, zda budou mít nějaký smysl, najednou vidí kus opracovaného dřeva, ze kterého je měbl, co tu možná zůsta-ne i po jeho smrti, a ze kterého možná budou mít i jiní radost. A pobyt na venku se svými nejbližšími, bez jejichž lásky, porozumění a trpělivosti bych se v tomto rozsahu své práci ani věnovat nemohl.

Děkuji za rozhovor.

Markéta Pražanová
Foto: Marie Moravcová

DVACET LET ZÁKONA O VÝKONU POVOLÁNÍ

Těch dvacet let uteklo překvapivě rychle. Jako by to bylo zcela nedávno, co jsme celkem obtížně vymýšleli a prosazovali samosprávu architektů. Vzpomínky jsou ještě docela čerstvé, a tak se je pokusím zachytit, než se nakonec propadnou do temnot zapomnění.

4000 ARCHITEKTŮ NA VALNÉ HROMADĚ

Už v listopadu 1989 vzniklo – téměř paralelně s hlavním Občanským fórem – OF architektů. Jeho hybateli byli Miroslav Masák, Ivan Vavřík, Václav Šebek, Alena Šrámková, Martin Rajniš, Jan Línek, Vlado Milunić, Zdeněk Hölzel, Jan Kerel a mnozí další – celkem asi 30 lidí, kteří se scházeli téměř denně a kromě operativní revoluční agendy, jako byla např. spolupráce na přípravě obřího shromáždění na Letné, vymýšleli novou organizaci architektů, která by nahradila normalizační Svaz – elitní monopolní organizaci prověřených architektů. Tehdy vznikla koncepce Obce architektů jako zcela svobodného sdružení, otevřeného všem architektům. Ta pak byla ustavena 17. prosince 1989 na první valné hromadě architektů, na níž do Průmyslového paláce pražského výstaviště (tehdy ještě „Fučíkárny“) přijelo téměř 4000 lidí. Tato valná hromada se usnesla, že je třeba usilovat o nastolení normálních evropských poměrů v praxi architektů a cestou k tomu má být založení profesní komory, která stejně, jako tomu bylo v mnoha zemích západní Evropy, bude prosazovat oprávněné profesní zájmy architektů a starat se o všechno, čeho je pro řádný výkon povolání třeba.

PRŮKAZY ZVLÁŠTNÍ ZPŮSOBILOSTI

Obec se pod předsednictvím triumvirátu Šrámková, Masák, Šebek stala – přes určité kotrmelce – právním nástupcem Svazu, získala jeho prostory, vybavení, zaměstnance, dva časopisy a tři automobily (včetně černé Tatry 613!) a pustila se do práce. Měla k tomu pracovní skupinu (Vavřík, Koukol, Krajčí, Janů, Peterka), která postupně z větší části nahradila zděděné zaměstnance a začala se věnovat oborové legislativě, přípravě komory, vydávání Informačního servisu, výstavám, soutěžím atd. Mezitím byl narychlo novelizován tehdejší stavební zákon tak, aby v souběhu s právě vznikajícím živnostenským zákonem umožnil soukromé podnikání ve sféře projektování a stavění. Oprávnění k těmto činnostem však tehdy bylo z nouze založeno na dřívějších tzv. průkazech zvláštní způsobilosti, jejichž držiteli byli hlavně lidé na řídicích pozicích státních projektových, investičních a stavebních podniků. Tehdejší Ministerstvo stavebnictví sice začalo vydávat tyto průkazy na základě jakýchsi zkoušek i soukromým fyzickým osobám, nicméně systém to byl nepořádný (neexistoval seznam držitelů průkazů a průkazy byly velmi snadno padělatelné), nespravedlivý (v různých obdobích a u různých institucí se průkaz dal získat za zcela rozdílných podmínek) a nefunkční – průkazy nerozlišovaly řádně různé odbornosti a s nimi logicky spojené odborné kompetence. Navíc nebylo nikde dovolání proti zneužití průkazu a proti případnému nemravnému nebo nekolegiálnímu chování jeho držitelů. Bylo tudíž zapotřebí tento systém nahradit nějakým funkčnějším. Z toho vznikla představa autorizační spravovaných profesní komorou.

JAK SE PÍŠE ZÁKON

Zákon o komoře a architektech (původně trochu naivně nazývaný zákonem o architektuře) začal vznikat na půdě Obce během roku 1990. Problém byl ovšem v tom, že jsme tehdy nikdo pořádně nevěděli, jak se zákon správně píše. Někteří svobodní duchové měli představu, že zákon by měl být zcela jednoduchý – v ideálním případě s jediným ustanovením „Architektura je umění“. My ostatní jsme hledali inspiraci v zahraničí – vzorem nám byl zemský zákon o architektech Severního Porýní-Vestfálska a komora architektů v Hamburku, kterou jsme navštívili. Vodítkem nám také byla evropská směrnice o architektech. Odbornou pomoc jsme po marných námluvách s vládními legislativci (dr. Hegenbart nás odmítl s tím, že nezná architekta, ale pouze projektanta, a dr. Skalický na mne dokonce křičel, že veřejné korporace nemají v českém právním řádu místo) našli díky Václavu Šebkovi v dr. Kučerovi, který nám s využitím již existujícího zákona o advokacii (advokáti byli tehdy přirozeně nejrychlejší) pomohl napsat první verzi zákona. Ta však ještě pořádku nespĺňovala úplně naši představu, zejména po věcné stránce.

OPRÁVNĚNÍ SAMOSTATNĚ PROJEKTOVAT

Mezitím se ovšem k vlastní iniciativě produlili také inženýři a náš původní záměr, aby ze zákona vyplývala podmínka, že každý projekt musí být vypracován architektem, narazil na podobný, leč opačný záměr jejich Svazu. Po bouřlivých vyjednáváních jsme se nakonec dohodli na principu, že architekti a inženýři jsou si v zásadě rovni a samostatně mohou projektovat jedni i druhí. Bez jejich razítka však projekt nemůže na úřad. Někteří architekti – v čele s Karlem Pragerem – však razili takové pojetí, že oprávnění samostatně projektovat by měli získat jen ti nejzkušenější architekti s mnohaletou praxí, ostatní by měli právo projektovat jen drobné a jednoduché stavby. Většina ale byla pro liberální koncepci, která by dala rovnou šanci všem, kdo absolvovali řádné vzdělání a získali alespoň minimální praxi – tak jak je to obvyklé ve většině evropských zemí.

VYBRANÉ ČINNOSTI VE VÝSTAVBĚ

Jedním z hlavních problémů ale bylo propojení mezi stavebním zákonem, který tehdy byl normou federální, a „naším“ zákonem, který z hlediska ústavního pořádku patřil na úroveň České republiky. (Na Slovensku paralelně připravoval zákon o architektech Spolok architektov.) Nakonec se díky federálnímu ministru Josefu Vavrouškoví a jeho legislativci dr. Marečkovi podařilo vymyslet a prosadit do stavebního zákona ustanovení o vybraných činnostech ve výstavbě, které mohou vykonávat pouze autorizované osoby, včetně odkazu na speciální předpis, který však v té době ještě neexistoval.

PŘEDLOŽENÍ ZÁKONA PARLAMENTU

Následovaly další verze našeho zákona, které už vznikly za součinnosti dr. Plose – původně badatele a později ředitele Výzkumného ústavu výstavby a architektury. V lednu 1992 jsme návrh zákona jeli se Zdeňkem Hölzelem konzultovat na zasedání ACE do Dublinu, což tehdy sice pro nečlenskou zemi ES nebyla povinnost, ale vzhledem k našemu evropskému směřování jsme nechtěli udělat žádné zbytečné chyby. Finální verzi návrhu zákona, která již obsahovala řadu nezbytných kompromisů (kromě inženýrů i stavební techniky, přechodné období pro dosavadní držitele průkazů zvláštní způsobilosti apod.) pak začátkem roku 1992 předložila parlamentu (tehdy ještě České národní radě) skupina poslanců zorganizovaná poslancem-architektem Janem Sapákem cestou poslanecké iniciativy. Vláda však dala k návrhu negativní stanovisko. Zároveň se blížil konec funkčního období Parlamentu, takže situace začínala být dramatická. Nakonec se i přes nesouhlas vlády podařilo návrh zařadit na program poslední schůze před volbami a architekt Sapák sháněl podporu dostatečného počtu poslanců, bez jejichž hlasů zákon nemohl projít. Obcházelí jsme spolu s inženýry parlamentní výbory a poslanecké kluby a vysvětlovali jsme bohužel a proevropské záměry našeho zákona. Nakonec ještě těsně před hlasováním ve sněmovně jsme museli udělat další ústupky (jmenování autorizační rady a schvalování autorizačního řádu příslušným ministrem), abychom získali na svoji stranu vlivné poslance z ústavně právního výboru. A pak už došlo v napjaté atmosféře, kterou jsme s Václavem Machem – pozdějším dlouholetým předsedou ČKAIT – sledovali z parlamentní galerie, k závěrečnému hlasování. Zákon byl přes všechny pochyby a protiútoky schválen, architekti se stali součástí českého právního řádu a následným jmenováním Ustavujícího výboru začala fakticky vznikat i komora architektů.

Martin Peterka

NA NOVOMLÝNSKOU BRÁNU ARCHITEKTONICKÁ SOUTĚŽ NEPROBĚHLA

V souvislosti se zvýšenou veřejnou pozorností věnovanou zástavbě na nároží ulic Revoluční a Lannova v předprostoru Štefánikova mostu v Praze 1 považuje Česká komora architektů (ČKA) za nezbytné zveřejnit toto prohlášení:

V mnoha médiích se objevuje pochvalná informace, že Ateliér DaM architekti, který je autorem návrhu nové budovy, vyhrál architektonickou soutěž, kterou soukromý investor na žádost města vypsal. Na novostavbu v předpolí Štefánikova mostu a sousedství barokní vodárenské věže v Praze však v poslední době nebyla uspořádána žádná architektonická soutěž.

Česká komora architektů je ze zákona pověřena dohlížet nad zadáváním veřejných zakázek na stavby, a bedlivě proto sleduje také zakázky soukromých investorů, které se dotýkají veřejných prostranství a zastavování významných míst v naší republice.

Všechny architektonické soutěže v České republice, ať už financované z veřejných či soukromých peněz, by měly být organizovány podle shodných, předem jasně stanovených pravidel, vycházejících z mezinárodně uznávaného standardu. Tato pravidla jsou obsažena zejména v zákoně o zadávání veřejných zakázek (ustanovení věnovaná soutěži o návrh) a v Soutěžním řádu České komory architektů. Soutěž, o níž média informovala, neprobíhala podle daných pravidel (např. nebyla známa nezávislá odborná porota posuzující návrhy), tudíž nemůže být za regulérní architektonickou soutěž považována. Takto důležité místo v centru Prahy by si skutečně zasloužilo, aby byla vypsaná řádná veřejná architektonická soutěž, která by mohla přinést různorodá řešení od většího množství architektů, nikoliv vyzvaná soutěž, v níž jsou osloveni jen vybraní tvůrci.

Markéta Pražanová,
tisková mluvčí České komory architektů

Prohlášení ČKA z 9. ledna 2012

Další informace:

Novomlýnská brána je navržena zčásti (přibližně z 1/3) na pozemcích hlavního města Prahy – směrem do ulice Lannovy. To je jedním z důvodů, proč by měla na její novostavbu proběhnout veřejná architektonická soutěž. Dalším důvodem je, že se jedná o stavbu ve veřejném prostoru, na důležitém místě v centru hlavního města. Diskusi okolo výstavby Novomlýnské brány doprovázejí nevyjasněné otázky týkající se oprávnění zastavit část pozemku patřící městu, regulačního plánu, nesouhlasného stanoviska NPÚ, střetu zájmů (projektant je předsedou Sboru expertů památkové péče MHMP) atd.

PRAHA SE PŘIPRAVUJE NA ZPRACOVÁNÍ NOVÉHO ÚP

Vedení hl. m. Prahy se rozhodlo zastavit práce na projednávaném konceptu nového územního plánu hl. m. Prahy s tím, že koncept je jen modernizovanou verzí problematického platného územního plánu (ÚPSÚ) hl. m. Prahy, postaveného na direktivním způsobu plánování a popisujícího jednotlivé parcely, místo aby byl koncept rozvoje města.

Tím se otevírá prostor pro zcela nově pojatý plán (pracovně metropolitní plán hl. m. Prahy), který by měl být mnohem jednodušší a měl by klást hlavní důraz na charakter města, jeho udržitelný rozvoj a také definovat maximální zátěž daného území i strukturu zástavby. Uvažovaný metropolitní plán Prahy by měl být celoměstským územním plánem a následně by měly vznikat územní plány i částí města.

VÝZVA ARCHITEKTŮM KE SPOLUPRÁCI

Útvar rozvoje hl. m. Prahy, jako potenciální zpracovatel metropolitního plánu, se připravuje na tuto zásadní změnu v pojetí i v metodice územního plánování v Praze úvahou o vytvoření zcela nového pracoviště. Rád bych v této souvislosti oslovil kolegy, kteří by mohli přispět k uskutečnění nové vize územního plánování v Praze, ať mě kontaktují na níže uvedené adrese.

Kamil Kubiš, zástupce ředitele Útvaru rozvoje hl. m. Prahy
kubis@urm.mepnet.cz

Z DOPISU PŘEDSEDY ČKA PRIMÁTOROVI ZE DNE 23. LEDNA 2012

V návaznosti na naše poslední osobní setkání a Vaši tiskovou konferenci o novém přístupu vedení města ke zpracování územního plánu dne 17. ledna 2012 konstatuji velkou úlevu a radost ČKA z přijaté koncepce a vytyčených vizí. Přesně tyto zvolené prvky zásahu při našem jednání ČKA upřednostňovala a hájila. Metropolitní plán, řešící kruciólní problémy města, nesmí být zahlcen detailem v měřítku 1:10 000, ale musí určit budoucí směřování a koncepční otázky rozvoje Prahy.

Záměr zřídit poradní orgán se zpětnou vazbou, nazvaný „ozvučná deska“, vnímáme velmi pozitivně a Česká komora architektů je připravena navrhnout některé odborníky, kteří dané téma ovládají, do tohoto oponentního sdružení.

Mezi otázky hodné zvláštní pozornosti klade ČKA na přední místo řešení dopravy a pak konkrétně otázku budoucí koncepce metra, zvláště nové trasy metra D. Odborná diskuse, vedená skupinou architektů OSA (oponentním sdružením architektů), která nyní úzce spolupracuje s ČKA, je připravena toto téma koncepčně rozvinout a následně ukotvit do územního plánu právě v období, kdy projektové a přípravné práce jsou na této trase po zralé úvaze vedení města pozastaveny.

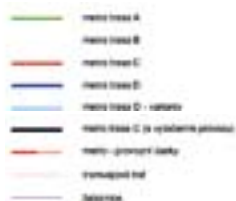
Věřím, pane primátore, že naše návrhy posoudíte a přijmete, konkrétní otázky je ČKA připravena projednávat s vašimi příslušnými náměstky RNDr. Hudečkem a Ing. Noskem a věřím v smysluplnost naší spolupráce.

Z VYJÁDRĚNÍ OPONENTNÍ SKUPINY ARCHITEKTŮ (OSA) K METRU D

V roce 2010 jsme byli jménem generálního ředitele Dopravního podniku Martina Dvořáka pozváni spolu s odborníky dalších specializací na prezentaci pracovního výstupu DUR trasy metra I.D. v Praze, zpracované Metroprojektem, a. s.

K prezentované dokumentaci měla část pozvaných architektů odborné výhrady, týkající se zejména vztahu k buď zcela chybějícímu, anebo nedostatečně řešenému urbanistickému kontextu v prostředí stanic

METRO TRASA D

metra. Námitky se týkaly i trasování, polohy stanic a jejich výškového položení. Poté jsme byli vyzváni, abychom naše výhrady a připomínky zformulovali do společného textu. Tento text jsme vydali pod názvem Vyjádření týmu konzultantů k DUR provozního úseku I.D. metra Náměstí Míru – Depo Pisnice z 7/2010 a dne 18. 2. 2011 jej předali vedení Dopravního podniku i společnosti Metroprojekt. Autory vyjádření jsou Ing. arch. Jan Aulík, M. A. Ivan Dlabač, Ing. arch. Marek Chalupa, doc. Ing. arch. Patrik Kotas, Ing. arch. Milan Körner, CSc., Mgr. Dan Merta, Ing. arch. Petr Preininger, Ing. arch. Jaroslav Zima.

V následujících jednáních o koncepci trasy metra D jsme byli seznámeni s harmonogramem přípravy této investiční akce, který mnoho časového prostoru pro doplnění nedostatečných urbanistických podkladů dosud předaných od URM neposkytoval. Byli jsme proto vyzváni k vytvoření sdružení, které by v poměrně krátkém čase, tj. do konce července 2011, pomohlo stanovit podmínky pro dopracování DUR v prostředí vybraných čtyř stanic metra I.D (stanic, u kterých absence racionálního urbanistického konceptu byla zásadním nedostatkem – Olbrachtova, Krčské nádraží, Nemocnice Krč, Nové Dvory a Libuš). Problematika projektové přípravy metra byla Dopravním podnikem zúžena na ta uspořádání, která by byla plně v souladu s platným ÚP (resp. jeho probíhající změnou). Ostatní varianty a další radikálně jiné, úspornější přístupy nabízené OSA byly odmítnuty z důvodu větších časových dopadů do přípravy investice při změně ÚP a z důvodu již uzavřených dohod v těchto věcech s městskými částmi.

Výše uvedená skupina architektů (s výjimkou architekta Körnera) přijala tuto výzvu, započala neprodleně pracovat na daném zadání a formál-

ně se ustanovila k 29. 4. 2011. Následně potom podepsala OSA (oponentní sdružení architektů) smlouvu o dílo na tuto zakázku se společností Metroprojekt, a. s.

Během své práce OSA seznamovala jak společnosti Metroprojekt, tak i Dopravní podnik s průběžnými výsledky své práce. Část těchto výsledků byla využita Metroprojektem přímo při práci na DUR a zapracována do ní, část nebyla přijata Dopravním podnikem jako základní řešení DUR, ale byla zařazena jako varianta pro další možný vývoj investice, část byla zcela odmítnuta z důvodu nutnosti korekcí územního plánu.

Souhrnný materiál Urbanistické koncepty lokalit vybraných stanic trasy metra I.D včetně dopravního řešení a ekonomického zhodnocení jsme oficiálně odevzdali Metroprojektu 12. 9. 2011. Součástí materiálu je i doporučení dalšího postupu pro Dopravní podnik ve věci architektonického řešení jednotlivých stanic a jejich vizuálního stylu, jejich řešení formou architektonických soutěží.

V posledním vývoji věcí, zejména v odsunutí výstavby metra D, vidíme příležitost znovu nastolit diskusi o urbanistické koncepci celé trasy a možnosti využít ve větších částech i levnější povrchová řešení. Argument Dopravního podniku, že na taková zkoumání není dost času, už nelze uplatňovat.

Za OSA: Jan Aulík, Marek Chalupa, Petr Preininger, Jaroslav Zima

K trase metra D viz též Bulletin ČKA 4/2011, s. 50-51.

K PŘEDRAŽENÍ JUSTIČNÍHO PALÁCE V BRNĚ NEMUSELO DOJÍT

Za nesprávné fakturování, a tedy špatné nakládání se státními penězi při výstavbě brněnského justičního paláce vyměřil 10. ledna 2012 finanční úřad Krajskému soudu v Brně pokutu ve výši 1,936 miliardy Kč. Tato skutečnost bývá zlehčována jako formální pochybení. Problematickou investicí se ale přitom dávno předtím zabýval antimonopolní úřad, národní kontrolní úřad, soudy i policie. I takový zadavatel, jakým je česká justice, opakovaně v průběhu realizace stavby obcházel zákon o veřejných zakázkách. Na řadu procesních pochybení a na nedostatečnou přípravu celé akce upozorňovala od počátku i Česká komora architektů.

Velká část veřejných investorů staveb obchází zákony, nedodrжуje autorská práva, má diskriminační požadavky na účastníky výběrových řízení, stanovuje velmi krátké lhůty atd. Nejinak postupoval Krajský soud v Brně (KS), jakožto investor stavby, při realizaci justičního areálu. Česká komora architektů (ČKA) považuje proces výstavby této budovy za ukázkový příklad nešvarů a pochybení při zadávání veřejných zakázek.

ŠPATNÝ ZAČÁTEK

Česká komora architektů má ze zákona povinnost dohlížet nad zadáváním veřejných zakázek v České republice. Proto již v březnu 2005, kdy se dozvěděla o užším řízení na výběr dodavatele projektové dokumentace pro realizaci stavby Justičního areálu v Brně, upozorňovala na nevhodný postup zadání zakázky. „Jakožto profesní instituce s přeneseným výkonem státní správy vám sdělujeme, že se se zadávacím řízením nemůžeme ztotožnit a musíme podniknout veškerá možná opatření pro jeho zrušení,“ píše se v tehdejší stanovisku ČKA zadavateli zakázky – Krajskému soudu v Brně. Při osobním jednání Komora zadavatele vyzvala k zastavení řízení a důkladné přípravě celé akce, s čímž může pomoci. Požádala o pracovní jednání také ministra spravedlnosti: „Naše Komora chápe svoji činnost především jako službu veřejnosti a v tomto duchu bychom s vámi osobně rádi projednali otázku významného architektonického počínu, přesněji oznámění o zadávacím řízení na veřejnou zakázku Justičního paláce v Brně.“ Dopis byl odeslán také na Ministerstvo financí, NKÚ i ÚOHS. Krajský soud v Brně Komoru dopisem přesvědčoval, že je stavba nutná, že údajně nedochází k porušování zákona a že „postup při zadávání předmětné veřejné zakázky je správný a ekonomicky i časově úsporný“. Znovu Komora na situaci upozorňovala v roce 2006 i 2010.

ABSENCE ADEKVÁTNÍ PŘÍPRAVY INVESTIČNÍ AKCE

Pro jakoukoli akci, tím spíše pro takto rozsáhlou veřejnou zakázku, je nutná důkladná příprava. Stavbu musíme vnímat jako souhrn všech fází. V ideálním případě se jedná o tyto kroky: příprava zadání

zakázky, ideová architektonická soutěž, dopracování a precizace stavebního programu, projektová architektonická soutěž, jednací řízení bez uveřejnění, vypracování projektu, podklady pro výběr dodavatele a výběr dodavatele stavby, realizace stavby, provoz po dokončení, bilance po dokončení. Výsledek každé stavební akce je závislý na kvalitě všech fází. Stejně jako mnoho dalších zadavatelů se snažil investor „ušetřit“ peníze a čas na počátku. „Bez náležité přípravy nemůžeme očekávat úspěch. Je nezodpovědné šetřit ve fázi projektu a jemu předcházející přípravy celé zakázky, která činí méně než jednu desetinu celkových investičních nákladů, když to může způsobit promarnění peněz ve fázích následujících,“ uvádí místopředseda ČKA Jan Sapák. „Cílem je získat nejlepší možný poměr mezi vynaloženou cenou a kvalitou. Jinak nerespektujeme veřejný zájem,“ dodává.

Nejen že u justičního paláce chyběla příprava, ale stavební program, velmi důležitá část zadání, byl příliš obecný. Vycházelo se jen z rozpočtů a fungování soudních budov v Hodoníně a Jihlavě, které se svou velikostí a složitostí nemohou s brněnskou budovou srovnávat. Výsledná stavba v tomto případě skutečně nebyla časově méně náročná a rozhodně se nepodařilo ušetřit finanční prostředky.

SPOLEČNOST PŘIŠLA O 600 MILIONŮ

Soudní znalec považoval za realistický rozpočet na justiční palác 1,2 miliardy Kč. Realizace se však vyšplhala až na 1,84 miliardy. Částka navržená Krajským úřadem v Brně byla ale původně stanovena na necelých 800 milionů Kč. Odhad investičních nákladů se v počátku podhodnotil, což se stává. „Za původně odhadnutou nereálně nízkou investiční částku 768 milionů Kč nebylo možné stavbu takového rozsahu realizovat. Původní částka byla vymyšlena proto, aby se záměr vystavět justiční areál rozhybal. Jednotlivé soudy jsou vůči sobě v konkurenci – zde se jednalo o konkurenci mezi Ústím nad Labem a Brnem. Bylo otázkou, který z těchto justičních areálů se dostane do popředí, pokud jde o rozpočet České republiky,“ vysvětluje Jan Sapák. Kvůli snaze o ušetření peněz při přípravě a na projektu (na němž se ušetřilo možná 30 milionů Kč), bylo promarněno 600 milionů Kč na stavbě samé. „Část peněz byla pravděpodobně prohodopodařena, část rozkradena,“ konstatuje Sapák.

CHYBĚJÍCÍ ARCHITEKTONICKÁ SOUTĚŽ

U stavby takového významu a objemu, jakou je Justiční palác v Brně, by měl veřejný zadavatel využít principu veřejné architektonické soutěže. Nejdříve ideové, poté projektové. Pokud by došlo k vypsání alespoň ideové architektonické soutěže, podařilo by se včas určit i odpovědně posoudit podmínky pro vznik stavby včetně finančních požadavků. V další fázi, při projektové architektonické soutěži, by pak bylo součástí kvalitního zadání stanovení limitní částky celkových investičních nákladů, kterou by museli soutěžící respektovat. Krajský soud v Brně ne zvolil pro získání co nejhodnějšího řešení stavby zákonnou možnost uspořádat soutěž o návrh (architektonickou soutěž), ale uchýlil se k častěji, ale bohužel v mnoha případech nevhodně užívané veřejné obchodní soutěži na dodavatele projektu. Tento druh výběrového řízení nepřináší různorodá architektonická řešení stavby. Také Národní kontrolní úřad (NKÚ) se domnívá, že „investiční záměr nebyl zpracován na základě vyhodnocení variant řešení s cílem zvolit optimální řešení“.

OBCHÁZENÍ A PORUŠOVÁNÍ ZÁKONA

V případě Justičního paláce v Brně byly hlavními kritérii posuzování nabídek ve veřejné obchodní soutěži na zpracovatele projektu pouze šablonovitá cena a nejkratší doba plnění veřejné zakázky. Výběro-

vé řízení bylo netransparentní a obsahovalo diskriminační požadavky (což je v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách stejně jako nezavření správné smlouvy o dílo). Mezi požadavky patřilo např. prokázání výšky pojistky nad 25 milionů Kč či zkušenosti se stavbou, jejíž investiční náklady přesáhly 700 milionů Kč. Takové požadavky samozřejmě vyřadily ze hry většinu projektantů. A zároveň porušily původní smysl soutěžení (postaveného na zápolení velkého množství soutěžících). Po zpracování projektu naopak nebyly žádány žádné kvalitativní ukazatele. „V té době si zadavatel ani nedovedl představit, jakou kvalitu by měl požadovat, což je špatně,“ říká Jan Sapák. Ze závěrů NKÚ, který věc prošetřoval, se dozvídáme: „Projektant nebyl smluvně omezen technicko-ekonomickými standardy a parametry, navrhl řešení objektů náročně z hlediska architektonického, technického i z hlediska použitých materiálů a zařízení, tedy bez ohledu na hospodárnost stavby. Náklady na realizaci stavby uvedl ve výši 2,2 miliardy Kč, přitom v nabídce v zadávacím řízení činily 805 milionů Kč.“ Ministerstvo spravedlnosti pak v tichosti odsouhlasilo náklady o 170 % vyšší, než bylo plánováno v jejím rozpočtu.

JEDNA POKUTA ZA DRUHOU

Nedostatky při zadávání zakázky na dodávku projektu vyústily mimo jiné také v soukromoprávní spor o autorská práva, který měl dohru u soudu.¹⁾ Zpracovatelé projektové dokumentace byli nakonec odsouzeni k úhradě 14,3 milionu Kč.

V srpnu 2010 potvrdil předseda ÚOHS pokutu 200 000 Kč za prodražení stavby. Antimonopolnímu úřadu tehdy vadilo, že rozsah dodatečných prací narostl o více než 100 procent.

Vše vyvrcholilo 10. ledna 2012, kdy finanční úřad udělil investorovi stavby pokutu ve výši 1,936 miliardy Kč za nesprávnou fakturaci státních peněz (tedy formální pochybení Krajského soudu v Brně, což je ale také často prezentováno jako špatné nakládání s veřejnými financemi). Jedná se o nejvyšší pokutu pro státní úřad. Verdikt zatím není pravomocný.

Z uvedených informací nevyplývá nic jiného, než že nezákonně a nerůdně započatý děj generuje a řetězí další nezákonnosti, zbytečné spory a náklady.

STÍŽNOSTI A SOUDY

Problémy a stížnostmi na průběh investice se zabýval nejen ÚOHS a NKÚ, ale probíhala i řada soudních sporů, kauzu řešila také policie. NKÚ po prošetření kauzy zveřejnil tento závěr: „Chyby a nedostatky Krajského soudu v Brně při řízení projektu, nekoncepční a nedůsledná kontrolní činnost Ministerstva spravedlnosti způsobily celkovou nehospodárnost investiční akce. Nedostatečná činnost KS a MS ve fázi zpracování

projektové dokumentace byla obtížně odstranitelná v průběhu vlastní realizace stavby. Ministerstvo požadovalo po investorovi úsporná opatření až v době, kdy již nebylo schopno zabezpečit financování projektu.“

CO DÁL

Nedostatečná příprava se ani tentokrát (stejně jako například u Justičního paláce na Míčáncích v Praze a mnoha dalších) nevyplatila. Krajskému soudu v Brně se nepodařilo ani získat kvalitní stavbu, ani dosáhnout ekonomických a finančních úspor, o nichž v počátcích hovořil. Média se ptají, zda bude dvoumiliardová pokuta odpuštěna, či bude o tuto částku navýšen rozpočet resortu Ministerstva spravedlnosti tak, aby mohla být pokuta uhrazena. Navýšen o veřejné peníze. O peníze daňových poplatníků. Doufejme, že pokuta jedné státní instituce druhé bude odpuštěna. Promarněných nejméně 600 milionů Kč z veřejných zdrojů nejspíš do společného majetku již uhrazeno nebude. Stejně jako se nejeví reálné, že konkrétní osoby, které jsou nepochybně za tento alarmující stav zodpovědné, budou stíhány.

Nenadešel čas se ptát, zda nelze nezodpovědnému rozhodování o státních zakázkách předcházet? Zda by neměla nastat systémová změna a nemělo by být schvalování takto významných investic jasně koordinováno?

Markéta Pražanová,
tisková mluvčí České komory architektů

V Praze 18. ledna 2012

Poznámka:

1) Rozhodl o tom Krajský soud v Brně jako soud prvního stupně v lednu 2010. Žalovaní se proti povinnosti zaplatit dlužnou částku odvolali. Po odvolání Vrchní soud v Olomouci rozsudek zrušil, ale jen z procesních důvodů (dovodil, že žaloba byla podána pozdě). Rozhodnutí prvního stupně o porušení autorských práv zůstalo platným. Nadto ale Vrchní soud konstatoval při zadávání zakázky nezákonný postup Krajského soudu v Brně (tentokrát ale justiční správy při organizaci výstavby paláce). Pravomocný rozsudek byl vyneseno na podzim 2011 (viz rozsudek – 1 Co 107/2010 535 – Vrchní soud v Olomouci; pravomocné po doručení; doložka právní mocí vyznačena). Pokud by došlo k projednání před Nejvyšším soudem, nemůže být tato otázka předmětem projednání, neboť Krajský soud nemůže být účastníkem řízení. Skutečnosti jsou tedy nezvratné. Krajský soud v Brně (krajská soudní správa) jako zadavatel zakázky postupoval netransparentně a byl porušovatelem práva.

Více informací o průběhu akce viz Bulletin ČKA 2/2005, s. 33, 3/2005, s. 39, 1/2010, s. 48, 3/2010, s. 46 a www.cka.cc – ČKA – tiskové zprávy.

TISKOVÁ KONFERENCE ČKA – K POKUTĚ ZA JUSTIČNÍ PALÁC V BRNĚ

ČKA uspořádala dne 12. ledna 2012 tiskovou konferenci věnovanou procesu zadání a realizace stavby Justičního paláce v Brně, kterému se věnovala již od roku 2004. Reagovala tak na rozhodnutí Nejvyššího kontrolního úřadu z 10. ledna 2012, který vyměřil investorovi pokutu ve výši 1,936 miliardy Kč za neoprávněné použití státních peněz.

K SOUTĚŽI NA KAPLI PRO PIETNÍ ÚZEMÍ LEŽÁKY

Česká komora architektů uvítala skutečnost, že se zadavatel veřejné zakázky na Pietní místo Ležáky rozhodl uspořádat veřejnou architektonickou soutěž, přestože tento záměr nerealizoval bez komplikací.

Vzhledem k okolnostem doprovázejícím průběh soutěže se ČKA rozhodla k těmto krokům:

- I PS pro soutěže v současné době průběh této architektonické soutěže analyzuje, aby kriticky zhodnotila některé skutečnosti, které tuto soutěž mohly negativně ovlivnit, a aby v budoucnosti mohla obdobným případům lépe předcházet.
- I Dozorčí rada ČKA přijala podnět k prošetření činnosti poroty.
- I PS pro soutěže požádala o změnu znění Profesionálního a etického řádu ČKA (tak aby členům ČKA pravomocně odsouzeným Stávkovým soudem byla zakázána účast v porotách regulérních soutěží na stejnou dobu, jako je jim zakázáno soutěžit).
- I Někteří soutěžící poukazují na skutečnost, že zadání soutěže nebylo adekvátní důležitosti této zakázky. Analyzuje se tedy rovněž kontrola nejen formální stránky všech soutěžních podmínek, ale také kompletního zadání soutěží a všech jejich náležitostí ze strany ČKA i ze strany porotců.

Vyjádření PS pro soutěže z 9. ledna 2012 viz na www.cka.cc v rubrice Ukončené soutěže.

Markéta Pražanová

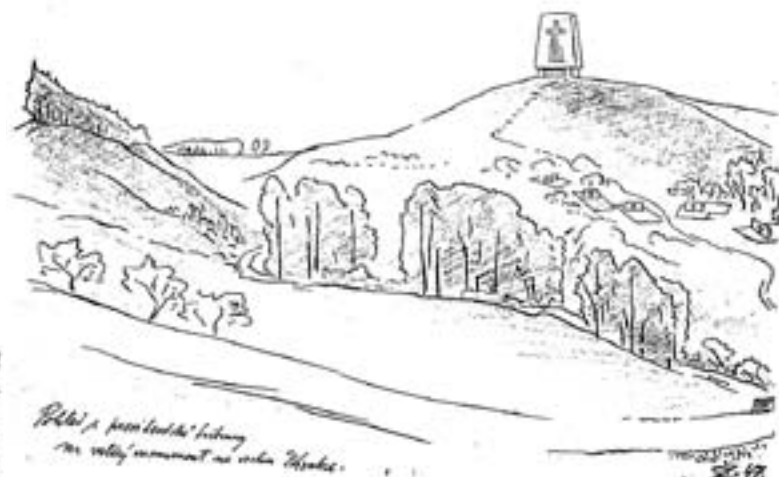
LEŽÁKY, KAM KRÁČÍTE? ANEB KONEC ODKAZU ARCHITEKTA ŽÁKA V LEŽÁKÁCH

Psal se rok 1947. Bylo smutné výročí připomínky ležácké tragédie. Byl vysvěcen základní kámen kaple pro Ležáky. Na podzim téhož roku byly pod vrcholem kopce Zárubky vykopány sondy. Byly provedeny čtyři výkopy v rozích obdélného půdorysu, jeden výkop v průsečíku úhlopříček. V roce 1948 dokončil architekt Ladislav Žák s inženýrem Jiřím Paličkou projekt kaple pro Ležáky.

Byla dokončena vize, kterou Žák představil ve skicách již roku 1946. Byl dokončen projekt, ke kterému se těžko v Česku i ve světě hledá srovnání. Byl zpracován projekt, jehož realizaci převala doba a z kterého zůstaly realizovány náhrobky vyražděných osob, rodin a zničených domů. Náhrobky jsou desetinou zmenšeninou zamýšlené kaple s průhledným a vzdušným křížem proseknutým do tíže obklopující hmoty. Tedy symbolu, který měl prorůst celou pietní krajinou. Dodnes upoutávající uměleckou a architektonickou hodnotou, neobyčejným duchovním rozměrem. Bylo zčásti realizováno, co mělo původně zůstat pouze v objetí krajiny a mělo být součástí přírodního chrámu bez hospod a muzeí s kaplemi pod zemí. Díry v zemi na ležácké Golgotě či Kalvárii, kterou pokryl les,

přečkaly minulý režim a jsou tady dodnes. Jsou němými svědky lidské omezenosti a hlouposti. Díry v zemi na Zárubce jsou němou připomínkou uvažovaného poutního místa.

Území od roku 1948 trpí nekoncepčností, zbytky původních myšlenek, roztroušené v území, jsou od tohoto roku pouze mrzačeny. Vytrácí se síla prožitku, myšlenková jednoduchost a konzistence, symboly jsou drobeny. Bohužel to ukazují i realizace v území po roce 1989. Tato stavební činnost a její koncepce je analogií a obdobou činnosti po roce 1948. Lidé se v různých dobách chovají podobně. Každá doba si tady v nejlepším své víře odloží kus své nesourodosti. To, že Ležáky jsou územím bez koncepce, ukazuje i soutěž na ležáckou kapli, a především samotná zadáva-

cí dokumentace. Ta je textem spíše pro právníky. V textu je zakódovaná zodpovědnost a úroveň odbornosti České komory architektů a památkářů. Území by se především mělo očistit, zbavit věcí, které do něj nepatří, mělo by odkrýt a připomenout život lidí, který je dodnes pohlcován nálety a lesem. Méně je někdy více, ale každý má potřebu po sobě zanechávat stopy, je úplně jedno v jakém režimu.

Nejsem zastáncem návratů a historismů v architektuře ani oprašování minulosti, ale doporučuji lidem, aby se seznámili s původním projektem. Když budou mít více času, i s ostatními projekty pro Ležáky. Neodpustím si poznámku k umístění kaple. Řešení se přímo nabízí. Ostatně na podobném principu řešilo návrh více ateliérů. Ovšem ono nejde vůbec o to, postavit na špatném místě pokud možno nenápadnou stavbu schovanou v zemi. (Doporučuji seznámit se se socialistickými projekty pro území.) Ze stavebně historického pohledu vývoje pietního území to mohu nazírat jako křesťanskou a demokratickou tečku umělé socialistické kompozice, která prokořnila původní myšlenky a pietní krajinu. Problém nové kaple je půdorysná a stavební podoba toho, co bude nad zemí s hrobodomy. Kaple je umístěna v socialistickém point de vue, umělé pohledové ose ležáckého údolí, která vznikla po dokončení muzea dle projektu arch. Drimla z roku 1966 a byla nedávno podpořena necitlivou pásovou holosecí či průsekem pro očekávané elektrické vedení. Jakou osu mělo původní uskupení domů v ležácké kotlině? Byl zvažován myšlenkový zmatek propadivého propojení? Škoda, pane architektke Žáku.

Dřívější kaple byla nejen stavebně, ale především symbolicky a myšlenkově úplně o něčem jiném.

Co je Žákova kaple? Kaple je památkem zavražděných, místem krypty s uložením jejich popela. Sarkofág, resp. tumba byla umístěna ve středu památníku v ose stavby pod oltářem kaple.

Kaple je ale především kněžištěm, je oltářem přírodní otevřené chrámové lodi na temenu Zárubky! Představuje de facto archetyp kaple i oltáře, je daleko bližší krajině i křesťanským tradicím než soutěžní kaple utopená v zemi. (V tomto ohledu stojí za to se podívat na Žákovo řešení propojení kaple s exteriérem.) Žákova kaple je oltářem, který sestoupil v podobě jednotlivých náhrobků do údolí. Je místem pro setkání s Bohem pod širým nebem v chrámu krajiny.

Údolím prostupuje symbol křesťanství, vrcholí kaplí na ležácké Golgotě. Žákova kaple je navržena jednoduše a přesvědčivě, s maximálním ohledem k použitým atributům křesťanské víry. Nakolik jsou dnes tyto hodnoty vyčpělé? Kaple byla místem pro bohoslužby a církevní obřady. Ležácká Kalvárie měla být místem národních poutí. Počítá nová kaple s tím, že by v den smutné přípomínky 24. června 1942 zde byla pro několik set lidí sloužena bohoslužba, tak aby nemusela být sloužena u hospody a muzea?

Čas ani lesem zarostlá Zárubka neubraly myšlenkám návrhu na aktuálnosti. Snad právě naopak. Žákovo řešení propojuje rovinu přípomínky děsivých událostí se silou prostředí. Tedy nikoli soutěžní porotou vyzdihovanou potřebou meditace někde v intimním uzavřeném prostředí pod zemí, ale v prostředí přírodního chrámu, přenesené celé pietní krajiny. Proto by měl být jakýkoli zásah do krajiny tak citlivě vnímán a pečlivě zvažován. Což až pedantsky vyžadoval Žák. Troufám si tvrdit, že Žák by nikdy neumístil kapli do ležáckého údolí. Nadčasovost a jednoduchost původních myšlenek a zbytků pietní krajiny spočívá snad právě v tom, že myšlenky nebyly stravitelné pro komunisty a nejsou stravitelné po 63 le-

tech ani pro dnešní konzumní společnost a její potřeby meditace. Nelze zkrátka ponechat vzpomínku na tragédii pouze otištěnou a pevně prorostlou do krajiny.

Jedinečnost místa se vytratila. Ležáky budou třeba jednou připomínat Lidice. Pietní krajina se rozpadá, autor zůstal nepochopen (slovo, které lze číst tam a zase zpátky, aniž by se omrzelo).

Oknem vzdušného kříže je možno vidět hospodu, muzeum, deset typů informačních systémů, deset typů městského mobiliáře, nepokoru provedení i různorodost stavebních detailů, nevhodné cesty a jejich materiálové provedení, neproporční jehlan u údolí z roku 1960, nevhodný stav vegetačních prvků, nevhodné průseky a pěstební zásahy, nové meliorační koryto odvodu vody z rybníka... A bude vidět i nová kaple zářící do údolí. Další příspěvek k nesourodosti? Třeba časem přibude i hotel spojený s nějakou galerií. Z pietní krajiny, která potřebuje očistit, se pomalu stává komerčně-pietní disneyland se zážitky, které se musí vejít do krátkého okamžiku návštěvy.

Stále je upozaděna přírodní a vegetační složka pietní krajiny. Člověk se svou činností otiskl do krajiny. V průběhu historie, své životní pouti a generací předků, tady zanechal stopy. Špatně udržované a zanedbané krajině dědictví je na hranici rozpadu. Památka na lidi, jejich práci, životy, na to, co tu po nich skutečně zůstalo, je na pokraji zničení. Při mazání svých stop a kulturního dědictví totiž člověk ani přírodě neumožnil, aby se sama v krajině mohla stabilně rozvíjet. Svým postojem dělá mrzáka jak z přírody, tak ze svého dědictví. V náletech osik se rozpadají poslední zbytky kamenných zídek, poskládané po původních hranicích pozemků, okrajů polí a luk. V náletech se ztrácejí pastviny, louky, pole, cesty, meze a další krajinnotvorné prvky původního života. Rozpadá se němá paměť, mlčící svědkové časů původního života a živé krajiny. Z krajiny se vytrácejí lidské osudy a příběhy. Je třeba provést digitalizaci katastru a změnu katastrálních údajů. Celá pozemková mapa je neaktuální, s plochami pro těžbu přímo v prostředí národní kulturní památky!

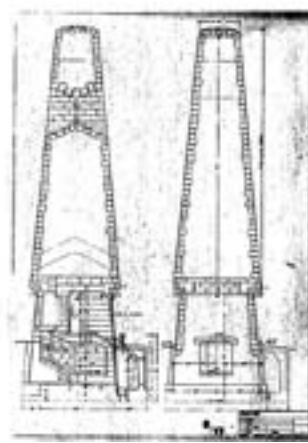
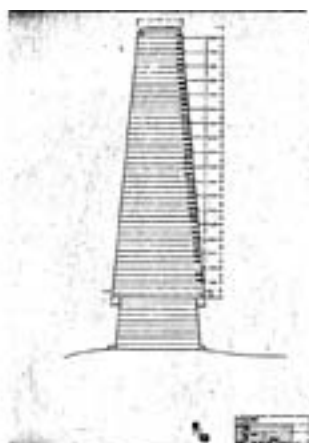
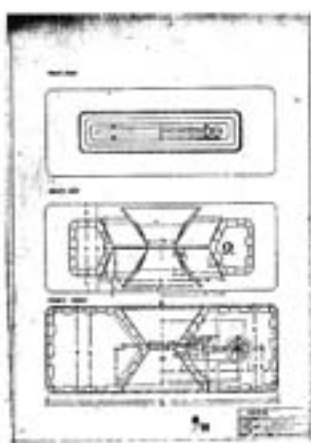
Pietní krajině a Žákovu odkazu přeji hodně vnímavých lidí. Soutěž mě utvrdila v tom, že ideální pro projektování je neznalost místa a uplynulých souvislostí.

Poznámka na konec. V nepochopení se uzavírá podoba pietního území. Souhrou ironie osudu stála tehdejší Společnost pro obnovu Lidic u zrodu Žákovy realizace, tedy toho, co se z původního záměru podařilo udělat a co komunisté nezničili svými „kaplemi“. Dnešní památník Lidice, který spravuje území, je u konce jedné koncepce, je u konce toho, co z Žáka ještě zbylo. Pokud je někde v hodnocení návrhů na kapli zmíněna Žákova koncepce, možná že porotci ani neví, o čem mluví. Žák byl degradován na kameníka, na autora ležáckých náhrobků v prostředí, které se čím dál víc vzdaluje a odcizuje původní myšlenky, jednoduchosti a duchovní síle prožitku. Torzo realizovaného, což je dnes možno nahlížet rovněž jako kulturní dědictví, se ocitlo v nepřátelské krajině. Památník Lidice je mj. příspěvkovou organizací MK ČR.

Vlastimil Koupal

Projektová dokumentace Ladislava Žáka je uložena:

Státní oblastní archiv v Praze, SOkA Kladno, nám. Starosty Pavla 11, 272 01 Kladno
NPÚ ÚOP Pardubice, Zámek 4, 531 16 Pardubice
Národní technické muzeum, Kostelní 42, 170 78 Praha 7

Reprodukce projektové dokumentace Ladislava Žáka

VYUŽITÍ OSTROVA ŠTVANICE I REVITALIZACE OKOLÍ VLTAVY SI ZASLOUŽÍ ODBORNOU DISKUSÍ

Česká komora architektů (ČKA) zahájila jednání s Magistrátem hl. města Prahy o způsobech výběrových řízení, která se dotýkají revitalizace celého nábřeží Vltavy, náplavek a ostrovů. Jelikož jde o rozsáhlá a cenná území, doporučuje Komora magistrátu, aby včas zapojil do diskuse o takto závažném tématu odbornou veřejnost a usiloval o co nejkvalitnější řešení jednotlivých lokalit. Za nejvhodnější postup považuje ČKA ideové architektonické soutěže.

Prvním impulsem pro oslovení magistrátu (Aleksandry Udženi-je – radní pro oblast majetku a podpory podnikání; Tomáše Hudečka, 1. náměstka primátora hl. m. Prahy pro oblast územního plánu; Radka Svobody, ředitele odboru SVM MHMP, a Petra Svobody, vedoucího oddělení investic MHMP) bylo uzavření přijímání cenových nabídek v zadávacím řízení na veřejnou zakázku „Ostrov pro Prahu“, kterou uveřejnil 31. ledna 2012 Odbor evidence, správy a využití majetku MHMP (SVM). Pouhých sedm dní měli zájemci na předložení nejnižší ceny a své kvalifikace. Vítěz výběrového řízení v budoucnu zpracuje pouze jednu jedinou studii ostrova Štvanice, který by měl sloužit jako centrum sportu pro širokou veřejnost, se zaměřením na rekreační využití. V dopisech pověřeným pracovníkům magistrátu označila Komora postup za ne zcela vhodný, jelikož nepřináší výsledek adekvátní významu této lokality. Zároveň Komora požádala již v minulém týdnu MHMP o zdůvodnění volby tohoto zadání veřejné zakázky.

Druhým impulsem bylo vystoupení primátora hl. města Prahy Bohuslava Svobody na veřejné diskusi 15. února 2012 v Centru současného umění DOX. Na akci uvedl, že město má v plánu revitalizaci celého nábřeží Vltavy, náplavek i ostrovů (tedy nejen ostrova Štvanice) a že v této chvíli probíhají jednání s vlastníky souvisejících pozemků. Dle ČKA je tedy nejvyšší čas se řešením lokalit zabývat, tím spíše, že mohou být odpovědí na požadavky občanů na zeleň ve městě, rekreaci a místa pro sblížení.

Komora apeluje na včasnou a kvalitní přípravu zadání, zapojení odborné veřejnosti, vedení kvalifikovaných diskusí. Pro hledání řešení takto výjimečných míst doporučuje vypisovat ideové architektonické soutěže. „Veřejná ideová soutěž slouží k vyjasnění určitých aspektů architektonických anebo urbanistických problémů. Nespornou výhodou architektonicko-urbanistické soutěže je možnost porovnávat mezi sebou větší množství návrhů, které byly zaslány různými týmy přihlášenými do soutěže (což jiný typ výběrového řízení neumožňuje). Výsledná studie může být podkladem pro vypracování stavebních programů nebo pro vypracování podmínek pozdější projektové urbanisticko-architektonické soutěže. Výsledky soutěže také slouží pro další úvahy o tématu,“ píše se v dopise zasláném pověřeným pracovníkům magistrátu. Postupovat formou ideových urbanisticko-architektonických soutěží v případě řešení nejen ostrova Štvanice, ale všech území v bezprostřední blízkosti Vltavy by mohlo směřovat k zodpovědným úvahám o veřejném prostoru a nakládání s ním, k naplňování veřejného zájmu a získání nejlepších řešení pro Prahu a její občany.

Postup magistrátu je pro ČKA o to více zarážející, uvědomíme-li si, že např. na obdobně funkčně zaměřené pražské území, Strahov, ideová urbanisticko-architektonická soutěž uspořádána byla, rovněž v minulosti proběhla např. architektonická soutěž na řešení lávky mezi Holešovicemi a Karlínem, která se řešení Štvanice dotýkala.

Česká komora architektů v této fázi zadavateli doporučila, aby studii Štvanice, kterou získá od vítěze již ukončené výzvy, využil jako podklad právě pro zadání ideové urbanisticko-architektonické soutěže na řešení ostrova. Komora také nabídla pomoc, je připravena konzultovat s MHMP výběrová řízení na veřejné zakázky, podmínky architektonických soutěží, doporučit postupy i odborníky.

Markéta Pražanová

Titulová zpráva České komory architektů
V Praze 17. února 2012

Ostrov Štvanice a veslařský kanál, nahoře tenisový stadion. Foto: archiv ČKA

ZVAŽTE DEMOLICI SPORTOVNÍ HALY VE FRÝDKU-MÍSTKU

Česká komora architektů (ČKA) doporučila Magistrátu města Frýdku-Místku znovu zvážit záměr demolice víceúčelové sportovní haly. Stavba se řadí mezi nejvýznamnější sportovní stavby v regionu a je důležitým symbolem města. Její nahrazení multifunkčním centrem pravděpodobně nebude adekvátní náhradou za ztrátu kvalitní architektury.

Sportovní hala navržená architektem Oskarem Chmielem na počátku 70. let se postupně stala ikonou města Frýdek-Místek. Odborníky je obdivována pro svou originální konstrukci, siluetu i netradiční uspořádání. Uchovává si řadu hodnot spojených s neoavantgardními tendencemi šedesátých let a tvaroslovím sedmdesátých a osmdesátých let 20. století. V současné době je hala ve špatném stavebně-technickém stavu, rovněž její bezprostřední okolí není upraveno. Město navrhuje demolici stávající haly a její nahrazení multifunkčním centrem a novou hokejovou halou.

Zboření objektu není podle názoru ČKA správnou cestou. Doporučuje stavbu rekonstruovat a promyšleně napojit na okolí. ČKA se v tomto postoji shoduje také s názorem Martina Strakoše z Národního památkového ústavu v Ostravě, který ve svém stanovisku píše: „Před vydáním nezvratného rozhodnutí (bořit/nebořit) je třeba bezodkladně vyhodnotit dopady tohoto rozhodnutí na urbanismus, na sportovní infrastrukturu města, na řešení dané lokality a současně i to, jak případný zánik důležitého architektonického symbolu Frýdku-Místku zasáhne dané sídlo a také jakou architektonickou kvalitou či nekvalitou hodlá město uvedenou ztrátu kompenzovat.“

Česká komora architektů rovněž upozorňuje na nutnost respektovat autorská práva autora architektonického řešení haly Oskara Chmiela v souladu s autorským zákonem. Stejně tak ČKA doporučuje postupovat při hledání nejhodnějšího řešení celého místa formou architektonické soutěže, která přinese větší množství konkrétních návrhů, z nichž může

město vybírat. Ostatně stejný postup při hledání projektanta se zvolil i v roce 1971, kdy stávající víceúčelová sportovní hala vznikala.

Markéta Pražanová

Tisková zpráva České komory architektů z 1. března 2012

ČKA SE PODÍLÍ NA KONCEPCI BYTOVÉ POLITIKY

Pracovní skupina pro bydlení byla v minulých letech utlumena ve své činnosti, nedávné oživení skupiny bylo dáno potřebou dopracování dokumentu **Koncepce bydlení ČR do roku 2020 (KB ČR 2020)**.

Dokument „Koncepce bydlení ČR do roku 2020“ (KB ČR 2020), zpracovaný firmou KPMG v měsíci 5/2011, byl přijat jako vládní usnesení č. 524 z 13. července 2011. Tento koncepční materiál konkretizuje cíle, úkoly a nástroje, jak koncepci přeměnit ve státní politiku bydlení do roku 2020. ČKA formulovala některé úkoly, kriticky připomínkovala celý elaborát a stojí před úkolem dopracování částí dokumentu KB ČR 2020, zpracováním některých kapitol, kde má logicky největší kompetenci, zkušenosti a možnosti ovlivnění budoucí státní politiky bydlení.

Výsledný dokument bude zacílen na rozbor, vyhodnocení a závěry v oblastech „D“ – dostupnost, „S“ – stabilita, „K“ – kvalita tak, jak byl nastaven v dokumentu KB ČR 2020. Cílem je synergické působení vlivů D, S, K na smysluplnou a úspěšnou státní politiku bydlení.

Přestože je bydlení primárně odpovědností jednotlivce, téma bydlení je sdílenou odpovědností společnosti. Tam, kde z objektivních důvodů jednotlivec není schopen svoji odpovědnost naplnit, je povinností státu mu pomoci. Pomoc státu musí spočívat v kombinaci nástrojů, které působí preventivně, motivačně a z pohledu veřejných prostředků jsou pro tento účel maximálně efektivní. Stát musí především formulovat vlastní cíle politiky bydlení a nástroje tomu odpovídající.

S vývojem společnosti se mění také podmínky mnohých oblastí života, a proto v každé době bude z pohledu občanů aktuální otázka dostupnosti bydlení, jeho kvality a stability systému, ve kterém bydlení získali.

Koncepce bydlení do roku 2020 musí zohlednit vyhodnocení z analyzovaných oblastí a kapitol a musí umět formulovat konkrétní úkoly a cíle pro jednotlivé resorty, státní správu, obecní samosprávu, různé zájmové organizace, banky, developery a občany – stavební

ka. Hlavním hybatelem bude MMR a jeho nástroj SFRB. Státní politika bydlení může být úspěšným naplněním cílů koncepce bydlení ČR do roku 2020. Konkrétní závěry budou formulovány zpracovateli jednotlivých kapitol a oblastí.

STRUKTURA PS PRO BYDLENÍ

ČKA	Ing. arch. akad. arch. Jan Vrana (JV) – předseda
CKB	doc. Ing. arch. Michal Kohout (MKh)
CKB	Ing. arch. David Tichý, Ph.D. (DT) – sekretář PS
CKB	Ing. arch. Filip Tittl (FT)

Experti:

ČKA	JUDr. PhDr. Jiří Plos (JP)
ČKA	Ing. arch. Tomáš Bezpalec (TB)
ČKA	Ing. arch. Martin Peterka (MP)
ČKA	Ing. arch. Milan Körner (MKr)
ČKA	Ing. arch. Ivan Plicka (IP)
FA ČVUT	Ing. arch. Petr Hlaváček (PH)
CKB	prof. Ing. arch. Jaroslav Šafer (JŠ)
AV SOÚ	Ing. Mgr. Martin Lux, Ph.D. (ML)
FA ČVUT	Ing. arch. Tomáš Ctibor (TC)
ČKA	Ing. arch. Martin Habina (MH)
ČKA	Ing. arch. Irena Boumová (IB)
ČKA	Ing. arch. Petr Kordovský (PK)

Po několika koordinačních schůzkách všech zúčastněných subjektů pod gescí MMR byla dohodnuta dělba jednotlivých úkolů a ČKA se stala zpracovatelem a hlavním garantem čtyř témat.

Kategorie A:

K.2.1. „Kvalita vystavěného prostředí specificky s ohledem na bydlení“ – vytvoření dokumentu Politika architektury – národní program stavební kultury – koordinátor Jan Vrana

K 3.1. „Podpora zvyšování kvality vnějšího prostředí rezidenčních oblastí“ – revize stávajících programů na podporu revitalizace rezidenčních oblastí a návrh jejich případných úprav či rozšíření s cílem snižování dluhu v rezidenčním prostředí starší bytové zástavby – koordinátor Michal Kohout

D 2.2. „Revize stavebních předpisů z pohledu ekonomické přiměřenosti požadovaných vlastností budov“ – koordinátor Martin Peterka

D 4.3. „Příprava Motivačního programu na zlepšení urbanizace v území s významným povodňovým rizikem“ – koordinátor Filip Tittel

U ostatních úkolů je ČKA konzultujícím subjektem nebo jen příjemcem zpracovaných textů. Pro témata kategorie A zpracovala ČKA

smlouvy o dílo s charakteristickým popisem řešení úkolů včetně termínů zpracování a návrhu cen za zpracované dokumenty. Čtyři vyjmenované smlouvy o dílo byly zaslány MMR 12/2011. Bez podpisu těchto smluv zodpovědným pracovníkem MMR ČKA nemůže začít úkoly zpracovávat, protože finančně pokrýt tyto práce jednotlivých specialistů nedokáže.

Návrhy těchto čtyř smluv bez odpovědi leží na MMR a zdá se, že finanční náročnost celého projektu zřejmě přesahuje současné možnosti ministerstva nebo Státního fondu rozvoje bydlení a nutno očekávat redukci či výrazné omezení či zrušení zpracování jednotlivých úkolů, ačkoli se jedná o úkol vládního usnesení č. 524.

Zpracoval Jan Vrana, předseda PS

STANDARDY VÝKONŮ SE DOKONČUJÍ

V minulém vydání Bulletinu ČKA 4/2011 byla popsána struktura pracovní skupiny pro standardy výkonů, výchozí údaje, priority a poslání. Dokument Standardy profesních výkonů a souvisejících činností byl zveřejněn již na podzim na webových stránkách ČKA i ČKAIT. Zpracovány byly připomínky odborné veřejnosti – autorizovaných osob a připomínky pracovníků ÚRM HLMP. Poté byly pracovní texty postoupeny opětovně zástupcům MMR.

Průvodní dopis náměstkovi ministra pro místní rozvoj Ing. Miroslava Kalousovi obsahoval mimo jiné žádost, aby MMR vyčlenilo finanční prostředky ze svého rozpočtu a uhradilo část nákladů spojených s prací na Standardech. Prozatím se na financování podílejí pouze ČKA a ČKAIT. Potřeba Standardů a jejich použitelnost pro všechny zúčastněné subjekty v procesu projektování a výstavby je evidentní, a tedy zodpovědnost MMR nesporná. Překlopení Standardů do Ceníku projektových prací pak vyhoví evropské směrnici SIC – Systém informací o cenách. Snahou ČKA

i ČKAIT je, aby ceník projektových prací byl závazný alespoň u významných veřejných zakázek a byl tak vodítkem pro ceny za výkon činnosti autorizovaných osob všeobecně.

Jan Vrana, předseda PS Standardy výkonů

Z JEDNÁNÍ PRACOVNÍ SKUPINY PRO PAMÁTKOVOU PÉČI

Dne 23. ledna 2012 se v brněnské Kanceláři ČKA uskutečnilo další zasedání pracovní skupiny pro památkovou péči, tentokrát ve složení: Tomáš Jiránek, David Prudík, Petr Všečetka, Petr Hruša. Mezi hlavní body jednání patřily připomínky k vyhlášce o obsahu archeologického výzkumu a teze k památkovému zákonu.

1. Návrh vyhlášky, kterou se stanoví obsah projektu archeologického výzkumu a náleзовé zprávy o archeologickém výzkumu

Předseda PS Tomáš Jiránek předložil členům PS návrh vyhlášky. Obdržel ji od Jiřího Vajčnera (ředitel odboru památkové péče MK ČR). Připomínky Komory k příloženému návrhu prováděcí vyhlášky byly předloženy na zasedání představenstva ČKA 14. 2. 2012 a ve stejný den odeslány na MK ČR:

ČÁST PRVNÍ

Úprava znění § 2, bod 2: Projekt archeologického výzkumu a náleзовá zpráva o archeologickém výzkumu se předkládá kromě tištěné i v elektronické formě, přičemž formální přednost ochrany má tištěná forma.

Důvod: zabránění ztráty dat a zásahu do autorských práv.

§ 2, bod 3:

Otázka: Lze v ČR používat pro správní dokumenty slovenštinu?

ČÁST DRUHÁ

Formální připomínka § 3, bod 2, odst. c): V druhé větě prosím doplnit chybějící písmeno ...území...

Úprava znění § 3, bod 3, odst. n): Přesnou dokumentaci, kresebnou či jinou, s výběrem nálezů a s geodetickým zaměřením všech nalezených stavebních konstrukcí.

ČÁST TŘETÍ

Formální připomínka § 4, bod 2, odst. c): název bodu c) je v kurzívě
Úprava znění § 4, bod 3, odst. n): Přesnou dokumentaci, kresebnou či jinou, s výběrem nálezů a s geodetickým zaměřením všech nalezených stavebních konstrukcí.

ČÁST ČTVRTÁ

Úprava znění § 5, bod 3, odst. b) 3.: stručný popis přírodních charakteristik místa nálezů, jeho klimatickou, geologickou a geomorfologickou situaci, půdní pokryv.

Přidat bod § 5, bod 3, odst. f) 7.: Stručný popis lokality nálezů z hlediska archeologického významu, charakteru přírodního a urbánního prostředí, archeologické vyhodnocení charakteru lokality.

Přidat bod § 5, bod 3, odst. h) 7.: Přesná dokumentace, kresebná či jiná, s výběrem nálezů a s geodetickým zaměřením všech nalezených stavebních konstrukcí.

Pan předseda Jiránek přednesl návrh vyhlášky a po projednání PS vnesla tyto připomínky:

ČÁST PRVNÍ

Úprava znění § 2, bod 2: Projekt archeologického výzkumu a náleзовá zpráva o archeologickém výzkumu se předkládá kromě tištěné

i v elektronické formě, přičemž formální přednost ochrany má tištěná forma.

Důvod: zabránění ztráty dat a zásahu do autorských práv.

§ 2, bod 3:

Otázka: Lze v ČR používat pro správní dokumenty slovenštinu?

ČÁST DRUHÁ

Formální připomínka § 3, bod 2, odst. c): V druhé větě prosím doplnit chybějící písmeno ...území...

Úprava znění § 3, bod 3, odst. n): Přesnou dokumentaci, kresebnou či jinou, s výběrem nálezů a s geodetickým zaměřením všech nalezených stavebních konstrukcí.

ČÁST TŘETÍ

Formální připomínka § 4, bod 2, odst. c): název bodu c) je v kurzívě

Úprava znění § 4, bod 3, odst. n): Přesnou dokumentaci, kresebnou či jinou, s výběrem nálezů a s geodetickým zaměřením všech nalezených stavebních konstrukcí.

ČÁST ČTVRTÁ

Úprava znění § 5, bod 3, odst. b) 3.: stručný popis přírodních charakteristik místa nálezu, jeho klimatickou, geologickou a geomorfologickou situaci, půdní pokryv.

Přidat bod § 5, bod 3, odst. f) 7.: Stručný popis lokality nálezu z hlediska archeologického významu, charakteru přírodního a urbánního prostředí, archeologické vyhodnocení charakteru lokality.

Přidat bod § 5, bod 3, odst. h) 7.: Přesná dokumentace, kresebná či jiná, s výběrem nálezů a s geodetickým zaměřením všech nalezených stavebních konstrukcí.

2. Témata a teze stanovené PS

Výzva MK ČR k zaslání podnětů k památkovému zákonu

Pražská Kancelář ČKA obdržela dne 20. 12. 2011 dopis od náměstkyně ministra kultury PhDr. Anny Matouškové ohledně věcného záměru památkového zákona. Náměstkyně požádala ČKA o podněty ke dvěma následujícím otázkám:

- vymezení okruhu problémů, které by měly být památkovým zákonem řešeny, včetně návrhu legislativního způsobu řešení těchto problémů;
- zhodnocení stávající úpravy z hlediska možnosti její změny ve vazbě na předchozí bod, odhad rozsahu takové změny a potřeby promítnutí současné terminologie z pohledu požadavků na soudobý památkový zákon.

Poradní těleso MK ČR

V rámci plnění tohoto úkolu předpokládá vytvoření poradního tělesa, se kterým bude návrh znění věcného záměru památkového zákona diskutován. Požádala ČKA o sdělení, zda bude nominovat zástupce do poradního tělesa, a zároveň o vyjádření k výše uvedeným otázkám do 27. ledna 2012. Dne 10. ledna 2012 na jednání představenstva bylo rozhodnuto, že zástupcem ČKA bude předseda PS pro památkovou péči Tomáš Jiránek. Dopis s rozhodnutím o jmenování Tomáše Jíránka byl odeslán na Ministerstvo kultury.

Dále byl PS předložen k projednání podnět člena představenstva Tomáše Bezpalce ze dne 13. 12. 2011 k soupisu témat a tezí odsouhlasených představenstvem.

Teze ČKA k památkovému zákonu pro MK ČR

Pracovní skupina připravila témata k otázkám položeným MK ČR k přípravě nového zákona o památkové péči. Dne 25. ledna 2012 odeslala Kancelář ČKA text na MK ČR:

A. Výlučná pozice autorizovaných architektů dle zákona č. 360/1992 Sb. u projektování vázaného na kulturní dědictví, a to ve všech projektových a koncepčních fázích, či nakládání s objektem s památkovou ochranou, a to i u zásahů, nepodléhajících stavebnímu a územnímu řízení.

V novém zákoně se musí objevit provázanost se zákonem č. 360/1992 Sb. ze dne 7. května 1992, o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění zákona č. 164/1993 Sb., zákona č. 275/1994 Sb., zákona č. 224/2003 Sb. a zákona č. 189/2008 Sb. Platné pro autorizace se vše-

obecnou působností, pro dílčí obor architektura a krajinářská architektura. Tímto bodem dochází k nápravě neúčinnosti stávající povinnosti projektovat autorizovaným architektem v případech dle zvláštního právního předpisu, v tomto případě dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn, který však není provázán se související legislativou, která není plnohodnotně účinná. Dochází tak k zásadním pochybením v procesu správy památkově chráněných objektů. (Nutno požádat dr. Plose o popis běžné situace v praxi.)

B. Odborná způsobilost pracovníků památkové péče a jejich samospráva (nejlépe nový obor autorizace u ČKA).

Česká komora architektů má ten názor, že má existovat státní památková péče, zároveň ale stojí o památkovou péči postavenou na osobní odpovědnosti jak na straně architektů, tak na straně památkářů. Bude usilovat o vyváženou míru mezi oběma. ČKA nabízí svoji systémovou spolupráci a know-how přeneseného výkonu státní správy v těchto otázkách, analogicky k již zavedené autorizaci ÚSES.

C. Předvídatelnost památkové péče (procesní ano, věcná je problematická a vede k paušálním regulacím). Cílem je dialog dvou oborů jedné profese.

D. Způsob vymezení pojmů v zákoně o památkové péči.

ČKA vytipuje příkladné pojmy, např. restaurování, rehabilitace, rekonstrukce, restituce, památkový fond apod., včetně provázanosti pojmosloví do stavebního zákona a souvisejících předpisů.

E. Důraz na předprojektovou fázi (průzkumy) a fázi návrhu stavby (studie), náležitě honorované.

Jedná se o vysoce profesionální práci, která má zásadní vliv nejen na výsledek zásahu, ale také na ekonomiku, udržitelnost, správu, péči a obecně nakládání s památkou. Předurčuje kvalitativní, funkční a kulturně-historické souvislosti a vztahy.

F. Stavebně historické průzkumy – dosáhnout podmínky autorizace – nový obor výhradně u ČKA.

Standard SHP musí být stanoven formou vyhlášky, nikoliv pouze obecně nezávaznou metodikou. Architektura jako obor se svými profesionálními autorizacemi, které se vážou k památkám, je zodpovědná vzděláním i výkonem profese kvalifikovaná, způsobilá a ke státní správě zodpovědná pro standardní výkon provádění SHP. Šlo by optimálně o samostatný nový obor autorizace u ČKA.

G. Kompenzace veřejného zájmu u soukromých objektů

Tento bod je nutno prověřit srovnáním evropských zemí, nejlépe v kordinační působnosti MK ČR, a další diskusí, neboť má přímý dopad do finanční závaznosti.

H. Z iniciativy památkové péče vzniká řada dokumentů, které mají dopady do územního plánování, a dalších podrobnějších dohod o využití území (plány ochrany, management plán). Tyto instituty však nemají žádné legislativně-právní zakotvení.

V novém zákoně je nutno zakotvit míru závaznosti této dokumentace (např. rozhodnutím orgánu státní správy). Česká komora architektů podporuje včlenění do územně analytických podkladů v hierarchii územně plánovací dokumentace, například v podobě „nařízené územní studie s plánem ochrany“. Zároveň ČKA podporuje, aby byly tyto dokumenty zpracovávány autorizovanými architekty. Uvědomuje si však složitější vazby a vztahy těchto typů dokumentů.

Byl připraven dopis pro MK ČR a odeslán.

3. Důležité podklady

Členové PS obdrželi dokumenty, týkající se památkové péče, které připravil J. Plos:

- Vyhodnocení připomínkového řízení
- Hodnocení dopadů regulace pro nový památkový zákon
- Závěrečná zpráva (shrnutí závěrů z Hodnocení dopadů regulace pro nový památkový zákon, které bylo zpracováno v rozsahu asi 190 stran, ze dne 25. června 2008)
- Návrh věcného záměru zákona o památkovém fondu

Zapsala Kateřina Slaná

Krácceno redakcí.

STRUČNÁ ZPRÁVA Z LEGISLATIVNÍHO BOJIŠTĚ

Pracovní skupina pro legislativu ČKA se v současné době věnuje několika aktuálním tématům. Především je to novela stavebního zákona, jejíž vládní návrh projednává Poslanecká sněmovna a jehož podobu se snažíme v součinnosti s některými poslanci upravit projednanými pozměňovacími návrhy; připravujeme se na změny prováděcích vyhlášek ke stavebnímu zákonu, jejichž novelizace bude rovněž nezbytná.

Dále je to příprava nových prováděcích vyhlášek k zákonu o veřejných zakázkách. Třetím tématem je příprava nového zákona o památkové péči, na jehož novele týkající se archeologů jsme se aktivně spolupodíleli. Ve stejném resortu spolupracujeme na přípravě novely zákona autorského, která se sice architektů dotýká spíše okrajově, avšak některými dílčími ustanoveními na ně dopadá. Čtvrtým tématem je naše dlouhodobá snaha o zásadní změnu technických stavebních předpisů – s čímž do určité míry souvisí, ale zároveň je i výrazně přesahuje i páté téma: forenzní znalectví související s obory architektura a urbanismus, jakož i znalecká činnost při posuzování škod vznikajících v souvislosti s projektováním. Konečně probíhá také každoroční sběr a zpracování námětů na změny vnitřních řádů Komory pro letošní valnou hromadu.

NOVELA STAVEBNÍHO ZÁKONA

Co se týká novely stavebního zákona, snažíme se dosáhnout toho, aby mezi tzv. vybrané činnosti ve výstavbě byl zařazen důsledně (nejen výkladově) také autorský dozor a aby byl – mimo jiné – důsledně provázán s kontrolními prohlídkami na stavbách a s výslovným oprávněním autora projektu zapisovat do stavebního deníku. Dále usilujeme o zdokonalení mechanismů souvisejících s činností autorizovaných inspektorů, a to zejména pokud jde o vypořádání námitek a také o následný správní i soudní přezkum vzniku práva stavebníka provést stavbu. Dalším tématem je vydávání opatření obecné povahy, které se vlivem současné rozhodovací praxe správních soudů vzdaluje svému účelu. Dále jsou to zjednodušující postupy podle stavebního zákona v duchu pravidla jedna stavba – jeden úřad a konečně kontrolní činnost na stavbách a plnění technických požadavků na stavby.

SOUTĚŽNÍ VYHLÁŠKA K ZVZ

Během loňského roku Komora dostala (nebo spíše získala) úkol připravit návrh soutěžní vyhlášky k novelizovanému zákonu o zadávání veřejných zakázek, což souvisí jednak s celkovou deklarovanou snahou o transparentnost veřejných zakázek a zejména pak se snahou Komory podporovat a prosazovat zadávání zakázek na projektování staveb cestou architektonických soutěží, což veřejnému zadavateli mimo jiné umožňuje konat rozumně a nekupovat zajíce v pytli. Komora tedy připravila návrh, který logicky sleduje základní principy Soutěžního řádu ČKA, resp. obecně uznávaných soutěžních pravidel – tedy zejména řádné podmínky, lhůty, porotu, ceny, opravné prostředky atd.

PAMÁTKOVÁ PÉČE

V případě novely zákona o památkové péči ve věci archeologických výzkumů prosazovala Komora důsledně jednoznačnou osobní odpovědnost oprávněných osob, určité a kontrolovatelné nastavená pravidla (standards dokumentace a výkonů) ve vztahu k poskytované službě a její ceně – zejména tedy prolomení monopolu (numerus clausus archeologů

byl založen dvojnásobným omezením – odborně a územně). Z větší části (byť nikoliv zcela) se podařilo do novely tyto principy vtělit; v řadách archeologů to však vyvolává určitý odpor. V současnosti Komora podala náměty k přípravě nového zákona o památkové péči, v němž i nadále sleduje opakovaně zdůrazňované principy: jednoznačnou osobní odpovědnost kvalifikovaných osob za odborné i správní výkony, standardy dokumentace a výkonů a další (viz s. 46).

SOUDNÍ ZNALECTVÍ

Již delší dobu probíhá úsilí o komplexní revizi forenzního znalectví, zejména ke stanovení nových pravidel pro soudní znalce (jinak vymezená odpovědnost za vydané posudky, avšak zároveň tomu odpovídající odměny). Kromě toho usiluje Komora o změnu nomenklatury oborové, která byla nesmyslná a vůbec neodpovídala charakteru profese. Pro tento účel vypracovala PS návrh oborového třídění a poskytla tento dokument resortně odpovědnému Ministerstvu spravedlnosti (k tématu viz též Bulletin ČKA 4/2011, s. 61).

OTP

Bohužel již evergreenem se za poslední čtyři roky stala snaha Komory o nápravu technických stavebních předpisů. O jejich pohnutkách a konkrétních záměrech jsme zde již opakovaně informovali, nyní tedy jen stručná informace, že loňská etapa tohoto úsilí, která se slibně nastartovala v souvislosti se schválenou vládní politikou bydlení, jejíž zamýšlenou součástí se revize technických předpisů přičiněním Komory stala, zřejmě opět končí do ztracena, když se ukazuje, že Státní fond rozvoje bydlení, z něhož měly být práce na revizi technických stavebních předpisů financovány, se zřejmě náhle ocitl bez peněz. Nicméně revize a náprava celé sféry technických předpisů, které jsou velmi neprakticky a možná až neústavně provázány s technickými normami, zůstává mezi legislativními prioritami Komory.

ŘÁDY ČKA

Každoroční příprava návrhů na změny vnitřních řádů letos pochopitelně reaguje na aktuální diskuse z posledního roku, které se týkaly zejména soutěží (vyloučení disciplinárně trestaných osob ze soutěžních porot, postoj k neregulérním soutěžím) a mimořádného členství v ČKA (speciální mimořádné členství pro studenty, příp. absolventy). Dále jsou připravovány návrhy na změny v oblasti autorských práv (větší uplatnění licence a otázka ochrany práv nearchitektů), povinností architektů ve vztahu k životnímu prostředí a rovněž je zvažováno rozlišení smírčího a rozhodčího řízení před Komorou. V procesní oblasti jsou připravovány změny zvyšující korektnost procesu rozhodování (podmínky hlasování per rollam, přijímání usnesení a vydávání stanovisek).

Martin Peterka, Jiří Plos

TOMÁŠ BITNAR PREZIDENTEM AIA EVROPA

Architekt Tomáš Bitnar byl zvolen pro rok 2012 prezidentem AIA Evropa, jedné z pěti mezinárodních sekcí AIA Global (Velká Británie, Japonsko, Evropa, Hongkong, Střední Východ). AIA (American Institute of Architects) je profesní organizace se sídlem ve Washingtonu, založena byla v New Yorku v roce 1857 a nyní má více než 85 tisíc členů.

AIA Europe byla založena v Paříži v roce 1994, jejími členy je okolo 250 architektů. AIA Europe organizuje dvakrát do roka konference v různých evropských městech, doprovázené přednáškami, semináři, exkurzemi, na nichž mohou architekti získat povinné vzdělávací kredity. AIA

také pořádá každoročně kongres, jehož se účastní kolem 20 tisíc architektů. Loni proběhl v New Orleansu a letos by měl být ve Washingtonu (17.–20. května 2012). Zpráva z kongresu bude poskytnuta ČKA.

JEDNÁNÍ O UZNÁVÁNÍ KVALIFIKACÍ – ENACA

Dne 20. ledna 2012 proběhlo v Dublinu setkání členů ENACA (European Network of Architects' Competent Authorities) neboli Evropská síť kompetentních orgánů v architektuře, jehož se pravidelně zúčastňují také zástupci ČKA. Hlavním bodem jednání bylo uznávání odborných kvalifikací v Evropě.

ENACA (Evropská síť kompetentních autorit v architektuře) vznikla v roce 2007 pod názvem FAC – Forum of the Administrative Cooperation. Výsledky jednání ENACA poskytují reálné pohledy pro práci pracovní skupiny ACE (Evropské rady architektů), která se zabývá evropskou Směrnicí o odborných kvalifikacích (2005/36/EC, PQD). Tato směrnice, schválená v roce 2005, ustanovuje pravidla vzájemného uznávání odborných kvalifikací mezi členskými státy Evropské unie. V březnu 2010 Evropská komise iniciovala hodnotící proces této směrnice. Pracovní skupina ACE začala častěji spolupracovat s FAC (a posléze ENACA) a vznikly připomínky ke směrnici, které budou odeslány Evropské komisi. Mezi hlavní témata připomínek patří:

1. Povinná praxe

ČR má tříletou povinnou praxi po ukončení magisterského studia. Jsou země, kde povinná praxe není, některé země mají povinný jen jeden rok. V současné směrnici jde jen o 4 roky studia. Návrhem ČKA je 5 let studia + 2 roky praxe. Nesnáze jsou s definováním odborné praxe, která má mnoho nesjednocených termínů (traineeship x professional experience x remunerated traineeship apod.).

2. Zachování článku 11 směrnice

Tento článek v návrhu chtěla Komise úplně zrušit. Nakonec zůstává; úroveň platí jako referenční hodnoty pro srovnávání kvalifikací, neměly by být nadále používány pro posuzování způsobilosti žádosti. Komise tak reaguje na neuspokojivé číslo negativních rozhodnutí při rozhodování o uznávání kvalifikace ve státech EU. Pokud se vzdělání žadatele různí o dvě nebo více úrovní, nemůže využít výhod kvalifikační směrnice. Architekti registrovaní u ČKA mohou využít automatického uznávání kvalifikace dle směrnice 2005/36/EC ve státech EU. Znamená to, že jejich kvalifikace je v souladu s touto směrnicí, neměli by být podrobeni žádné další zkoušce. Vždy je nutno kontaktovat příslušnou profesní instituci v hostitelské zemi, která žadatele s podmínkami seznámí.

3. Notifikace diplomů v architektuře

Snaha o podporu a zrychlení a zlepšení procedury. V rámci urychlení procesu se očekává předání části odpovědnosti členskými státním. Ty již část odpovědnosti mají, nicméně proces notifikace je dle komise stále velmi dlouhý a nákladný. Nutno vyřešit, aby absolventi škol mohli využívat výhod směrnice.

4. Certificate alias Professional Card

Zavedení Evropského profesního průkazu (Professional Card – PCard) pro ulehčení a zrychlení procesu uznání kvalifikace a propojení s IMI systémem. Zpočátku mělo jít o plastovou kartu s čipem, napojenou na spo-

lečnou databázi. Výsledkem jednání je využití používaného systému IMI (Internal Market Information System) a vydávání e-certificate, plastová karta již ve hře není. Řešení případů přes IMI systém je stále minimální. Nejasnosti a dotazy uznávací orgány řeší jednoduše e-mailem či telefonem. Tento způsob by měl být stále možný, nicméně povinné a prvotně by se měl řešit via IMI.

5. Mobilita absolventů (not fully qualified professionals)

Podporuje se záměr komise rozšířit působnost směrnice i na odborníky bez ukončené kvalifikace, zejména potřebné praxe. Absolventi mohou realizovat praxi pod odborným dohledem v zahraničí. Ve směrnici by mělo být uvedeno, že domovský stát žadatele nemůže odmítnout uznat praxi vedenou v zahraničí. Podmínky by měly být specifikovány ve vnitrostátních právních předpisech. Otázkou je provedení praxe, její kontrola a údaje uvedené v certifikátu.

6. Částečný přístup

V rámci splnění cíle komise ve snížení překážek v mobilitě bylo navrženo zavedení zásady částečného přístupu. Pokud se kvalifikace žadatele liší od kvalifikace potřebné k získání povolení k provozování profese v hostitelské zemi natolik, že ji nelze zajistit kompenzační opatřením, dle návrhu směrnice je možno zažádat o částečný přístup. Princip částečného přístupu nelze vztahovat na většinu zdravotnických povolání a také na povolání, u nichž je snaha zachovat profesi jako celek a nedělit ji na jednotlivé dílčí činnosti, např. daňový poradce, architekt atp.

ČKA spolu s ACE jsou názoru tento princip do „nové“ směrnice neuvádět. Tento názor zastávají účastníci ENACA.

7. Lhůty

U automatického uznávání ze tří měsíců změna na jeden a půl. U obecného systému je nově lhůta dva a půl měsíce. Komise předpokládá, že se díky systému IMI lhůty výrazně sníží. Na jednání koordinátorů na MŠMT, stejně tak na ENACA, v lednu 2012 svou obavu z dodržení nově navržených krátkých lhůt konstatovala většina účastníků.

Jednání ENACA jakožto poradce ACE ve věci PQD je v posledních dvou letech třikrát ročně, neboť se velmi aktivně v této věci v ACE koná. Na přelomu roku 2011/2012 dokončila svůj návrh Evropská komise a předala jej Radě EU. Další zasedání v Radě EU bude v březnu 2012. V roce 2012 by mohla být PQD hotova, následuje implementace do národních předpisů.

Kateřina Folprechtová

PRITZKEROVA CENA ZA ARCHITEKTURU 2012

Na zahraničních konferencích byla rovněž připomenuta Pritzkerova cena. Letošním laureátem tohoto prestižního ocenění se stal čínský architekt Wang Shu. Slavnostní předání proběhne 25. května v Pekingu. Laureát obdrží grant 100 tisíc dolarů a bronzový medailon.

Ningbo History Museum,
2003–2008, Ningbo, Čína. Foto: Lv Hengzhong

ARCHITECTURE.NOW – NORSKÁ POLITIKA ARCHITEKTURY

Od prosince 2010 vycházejí v Bulletinu ČKA zkrácené verze politik architektury jednotlivých členských států Evropské unie. Po dokumentech ACE a Vládním programu politiky architektury Finska, Nizozemska a Irska přinášíme Norskou politiku architektury.

VLÁDA CHCE PODPOROVAT ARCHITEKTURU

Stavby, města a centra populace čelí novým výzvám, které přináší změny klimatu, ekonomický růst a transformace. To vyvolává potřebu nových znalostí a kompetencí na místní, národní a mezinárodní úrovni. Architektura v nejširším smyslu zahrnuje veškeré naše člověkem vytvořené prostředí. Zahrnuje stavby a infrastrukturu, venkovní prostory a krajinu. Je tvořena jednotlivými stavbami a stavbami v interakci, celistvostí měst, center populace a krajiny.

Tato široká definice znamená, že při podpoře dobré architektury bude hrát důležitou roli značný počet orgánů veřejného sektoru.

Vláda v dokumentu předkládá kompletní přehled existujících a plánovaných opatření a iniciativ, které se uplatní na národní úrovni pro podporu dobré architektury. Zahrnuta je celá řada opatření a iniciativ, které odrážejí mnohé role a úkoly vlády. Při tvorbě tohoto dokumentu spolupracovalo třináct ministerstev a důležité příspěvky dodala řada technických a odborných specialistů. Jedná se o první dokument politiky architektury takového rozsahu předložený v Norsku.

CO JE ARCHITEKTURA?

Pojem architektura je možné užívat mnoha způsoby. Architektura může znamenat uměleckou formu a umělecké výtvořiny. Slovo architektura je možné použít jako obecný termín pro naše okolní prostředí nahlížené jako fyzická forma, jako označení odborné a akademické disciplíny nebo jako součást stavebního průmyslu.

Dobrá architektura by měla přispívat k vysoké kvalitě života a poskytovat atraktivní, funkční a univerzálně projektované stavby a okolní prostředí. Dobrá architektura by měla vyjadřovat společnou kulturu a identitu. Architektura by měla přispívat k veřejnému prospěchu, udržitelnosti a vytváření hodnot a měla by podněcovat uchování a obohacení hodnot. Politika architektury by se měla zaměřovat na celistvost a kontinuitu našeho okolního fyzického prostředí.

ARCHITEKTONICKÁ KVALITA

Architektonická kvalita jako koncept pokrývá funkční, technické a formální aspekty. Aby se podpořila debata a kompetence v profesních kruzích, mezi zadavateli staveb, osobami provádějícími rozhodnutí a širokou veřejností, je důležité vypracovat kritéria a metody pro hodnocení a kritiku architektury, která přemostí rozpory mezi profesionály a laickou veřejností. Zákon o územním plánování a stavebním řádu (Planning and Building Act) stanoví směrnice pro architektonickou kvalitu a používá pojmy:

1. Formulace estetického návrhu okolního prostředí zahrnuje dobrý návrh okolí stavby, dobré obytné prostředí a zabezpečení kvalit krajiny.
2. Dobrá vizuální kvalita znamená, že stavba svou formou vyjadřuje svoji funkci a že při plánování a provedení měly být zajištěny další vizuální

kvality, jako je například soulad mezi objemem a výškou, pohled na průčelí atd.

3. Termín dobrý architektonický návrh se používá jako souhrnný pojem pro integraci vizuálních kvalit, využitelnost, funkčnost a univerzální design konkrétní práce.

4. Dobrá stavební praxe se používá pro označení architektury chápáné jako dobré okolní prostředí stavby. Pojem stavební praxe je použit například ve spojení s úsilím státní banky pro bydlení (Housing Bank) podporovat dobrou architekturu. Tento termín se také často používá v souvislosti se Statens byggeskikkpris (Národní cenou stavební praxe – National Building Practice Award), kterou každý rok uděluje ministerstvo pro místní správu a regionální rozvoj stavbám a zastavěnému prostředí.

ARCHITEKTURA VEŘEJNÝCH STAVEB

Podrobněji specifikovaná politika pro architektonickou kvalitu v našem zastavěném prostředí byla zavedena v souvislosti s rokem architektonického dědictví v roce 1975 a kampaní pro urbanistické prostředí v letech 1981–82. Ve stejné době byl vytvořen Národní výbor pro stavební praxi, aby se zvýšilo povědomí o dobré architektonické kvalitě v každodenním stavitelství. V roce 1993 byla vytvořena nadace Norsk Form a bylo posíleno Muzeum architektury, založené v roce 1975. V posledním desetiletí národní ambice mít vynikající a kreativní architekturu přinesly například novou budovu opery v oblasti Bjørvika. Dalším příkladem je projekt Národní turistické trasy.

NORSKÉ PLÁNOVÁNÍ A STAVITELSTVÍ

Z hlediska objemu je stavitelství a stavebnictví jedním z našich největších průmyslových odvětví. Má na nás velmi přímý vliv, a proto podléhá komplexní společenské kontrole. Objem norské stavitelské a stavební činnosti je z 15–20 procent financován z veřejných prostředků a z toho asi dvě třetiny financuje vláda. Odhaduje se, že asi 35 milionů korun za rok se použije na obnovu a modernizaci existujících obytných budov. Podíl veřejných financí na celkových investicích do stavebnictví je v Norsku ve srovnání s jinými evropskými zeměmi poměrně vysoký. Příčiny tohoto stavu nebyly systematicky zkoumány, ale existuje důvod se domnívat, že možné příčiny tkví v dlouhodobé ekonomické prosperitě, silné regionalizaci a vysokých nákladech na dopravní infrastrukturu. Starší stavby a zastavěné prostředí představují důležité historické hodnoty a environmentální zdroje. Odhaduje se, že 80 procent současných staveb se bude využívat ještě v roce 2050. Velmi mnoho z těchto staveb projde změnou využití nebo komplexní přestavbou.

Norsko má vysokou úroveň kvalifikace a dovedností v mnoha oblastech. To zahrnuje tradiční i moderní využití dřevěných materiálů, jak ukazují například projekty Norské dřevě. Norsko má také silnou technic-

Stavby nominované na Mies van der Rohe Award 2011. Foto archiv <http://www.miesarch.com/>

Juvet Landscape Hotel, Valldal, autoři: Jensen & Skodvin Arkitektkontor as / Jan Olav Jensen, Borre Skodvin

Národní turistická trasa, zázemí pro turisty, Trollstigen, autoři: Reulf Ramstad Arkitekt

kou a architektonickou tradici v infrastrukturních projektech – zejména ve vývoji vodních elektráren, rozvoji dopravy a petrochemického průmyslu. Aktivní a strategický nákup půdy pro stavební projekty a cílevědomé využívání formalizovaných stavebních smluv dává také místním orgánům možnost kontroly nad rámcem projektové přípravy a technických předpisů. Regionální orgány mají větší nepřímý vliv na architekturu, který jde nad rámec jejich vlastní stavební a dopravní infrastruktury, ale hrají také důležitou roli při regionálním plánování a odborném vedení místních úřadů, a mají též právo vznášet námítky.

TRENDY

Významné vládní nebo veřejné projekty často realizují speciálně vytvořené společnosti, jako jsou veřejnoprávní korporace a statutární společnosti s menší veřejnou kontrolou. Stále běžnějším se stává rozvoj území, ve kterém dodavatelé a investoři provádějí výstavbu především proto, aby dosáhli návratnosti vloženého kapitálu. Přechod od stavu, kdy místní správní orgán sám přebírá úlohu hlavního projektanta a realizátora projektu (řízení), k situaci, ve které orgán místní správy stanoví rámec a direktivy, ale přenáší plánování a realizaci ve větší míře na soukromé účastníky trhu (dozor), značně přispěl k přesunu iniciativy při rozpracování územního plánu od veřejného k soukromému sektoru.

Architektura je stále více vnímána jako projev kultury, který reprezentuje a dokumentuje dřívější a současné způsoby života a společné hodnoty. Místa a stavby plní roli nositelů identity, což přispívá k profilaci místa a zúčastněných stran. Je důležité přijmout strategie a opatření, které mohou přispět k vyšší architektonické kvalitě staveb a jejich okolí. Cílem musí být dosažení uspokojivé interakce mezi starým a novým a správné ochrany hodnot v krajině.

ŠEST HLAVNÍCH TÉMAT

I Architektura by se měla vyznačovat ekologickými a energeticky úspornými řešeními

UDRŽITELNOST A KLIMA

Architektura musí být založena na principech, které berou v úvahu otázky klimatu. Musíme se v podstatně větší míře než dosud zaměřit na ekologicky šetrné materiály, energeticky účinná řešení, odpovědné nakládání s odpady a přizpůsobení se změnám klimatu. Úsilí je třeba v daleko větší míře zaměřit na dobrou správu existujících staveb, ve které při výběru mezi péčí o zachování, novým využitím nebo novou stavbou je patřičný důraz kladen na odpovědné využití zdrojů a hodnocení udržitelnosti. Takový vývoj musí být usnadněn uváženým územním plánováním. Projekty městských oblastí musí chránit hodnoty životního prostředí a musí usnadňovat řešení podporující zdraví a ekologicky šetrnou dopravu.

EKOLOGICKY ŠETRNÉ STAVBY

Naším cílem je, aby stavby měly minimální nepříznivý dopad na okolí. Nyní je technicky i finančně možné budovat stavby s podstatně nižší spotřebou energie, než je tomu v současnosti. V Norsku byly v současné době dokončeny některé projekty tzv. pasivních domů (passive house standard) s energetickými nároky, které dosahují pouze čtvrtiny průměru, a další se budují. Doplněním nových, obnovitelných zdrojů energie, jako jsou solární kolektory, solární články, tepelná čerpadla nebo biopaliva,

můžeme vyvíjet stavby, které jsou energeticky soběstačné (s nulovou spotřebou energie), nebo mohou dokonce produkovat více energie, než využijí (aktivní budovy).

Společně s promyšleným výběrem komponent a materiálů, v kombinaci s vhodným umístěním vůči pracovištím a dopravním systémům, je možné budovat téměř klimaticky neutrální architekturu.

REGULAČNÍ RÁMEC PRO EKOLOGICKY ŠETRNOU ARCHITEKTURU

Změnit stavební průmysl tak, aby byl v první řadě šetrný k ekologickému prostředí, vyžaduje rozhodné a angažované úsilí. Vláda musí zajistit regulační rámec, který takovou změnu bude podporovat a inspirovat. Takový regulační rámec by měl zahrnovat legislativu a regulaci, stanovit specifické ekologické požadavky pro určité skupiny produktů a různé druhy podpůrných schémat, například pro pilotní projekty pro kreativní a klimaticky neutrální architekturu. Regulační rámec musí vyhovovat potřebám nových i existujících budov a současně rozvíjet řešení, která chrání estetické a ekologické potřeby.

I Města a centra populace by se měla rozvíjet v rámci architektury dobré kvality

KVALITA NAŠEHO OKOLNÍHO PROSTŘEDÍ

Plánování domů, veřejných oblastí a infrastruktury by se mělo řídit vysokými ambicemi v oblasti dobré kvality architektury. Postupy plánování by měly klást důraz na znalosti, kooperaci, šíření informací a na dobré provedení. Vláda by měla pro takové postupy rozvíjet dobrý regulační rámec, v souladu s řešením současných a budoucích problémů.

UDRŽITELNÝ ROZVOJ MĚST A CENTER POPULACE

Města a centra populace jsou v procesu nepřetržitých změn. Abychom mohli čelit těmto výzvám, je třeba v řadě oblastí vytvořit lepší regulační rámec. Úkoly vlády, regionálních rad a místních samospráv při plánování a řízení musí dostat větší prioritu a vláda musí také pomoci zajistit, že stavební průmysl bude stimulován k obnovování příslušných znalostí a zlepšování praktických postupů. Mělo by se usnadnit vytváření dobrých projektů a umístění rezidenčních a komerčních oblastí tak, aby veřejné oblasti sloužily k společenským setkáním a rekreaci a přinášely ekologická řešení dopravy. Díky lepším znalostem a promyšlené politice územního plánování by měly být lépe chráněny a podporovány kvality kulturního dědictví. Je třeba zajistit mobilitu jak z hlediska udržitelnosti, tak z hlediska ochrany zdraví. Je třeba vyvinout strategie, které budou chránit běžné sociální funkce v místech s poklesem populace a obchodu.

URBANISTICKÁ KULTURA A ROZMANITOST

Přesun obyvatel do měst a přestavba starých, chudších oblastí byla příčinou transformace městských oblastí s vyšší hustotou populace. Mnohé centrální oblasti měst se staly atraktivnější pro bydlení a následně se zde zvýšila hodnota domů. Během těchto procesů se významně změnila norská urbanistická kultura. Například centrální oblasti menších i velkých měst musely být přebudovány na rezidenční oblasti, zajišťující bydlení pro rodiny. Kulturní rozmanitost přináší výzvy, které musí být vědomě řešeny ve veřejném plánování a v projektech a designu městského prostředí.

DOSTUPNOST PRO VŠECHNY OBČANY A UNIVERZÁLNÍ DESIGN

Nová projektová a stavební legislativa stanoví požadavky pro univerzální podobu našeho okolního prostředí. Plán vlády pro univerzální de-

New Holmenkollen – skokanský můstek, Oslo, autoři: JDS Architects / Julien De Smedt

Základní škola, Gjerdrum, autoři: Kristin Jarmund Architects / Kristin Jarmund, Geir Messel, Line Strand

Veřejné záchodky a zázemí, Akkarvikodden, autoři: Manthey Kula/ Beate Holmebakk, Per Tamsen

sign a větší dostupnost občanské vybavenosti pro období 2009–2013 ukazuje, jak se vyrovnat s diskriminací handicapovaných osob a zároveň poskytnout kvalitnější a více funkční okolní prostředí pro celou populaci. Vláda má vizi, že by Norsko mělo dosáhnout univerzálního profilu životního prostředí do roku 2025. Tento cíl by mělo naplnit díky nepřetržitému a maximálně komplexnímu úsilí vytvářet univerzální projekty. Opatření navržená v tomto plánu ovlivní podobu našeho okolního prostředí a v tom je architektura důležitým faktorem.

PREVENCE KRIMINALITY

Směrnice vládní politiky, nový zákon o územním plánování a stavebním řádu a celkové vize a cíle politiky architektury ukazují, že zřetel prevence kriminality je také důležitou perspektivou politiky architektury. Prevence kriminality může zahrnovat mnoho různých opatření, včetně těch, která mají usnadnit bezpečné sociální prostředí, a projektů našeho fyzického okolního prostředí.

ODBOBNÉ VEDENÍ A ANGAŽOVANOST

Odborné vedení poskytované vládou regionálními a místními správami má velký význam. Stále ještě bude existovat značná potřeba dostatečné kompetence pro mnohé úkoly spojené s plánováním a územním rozvojem. Aby odborné vedení skutečně fungovalo, vláda musí najít opatření pro zvýšení kompetencí státní správy a mezi politiky místních samospráv. Vláda musí také nést specifikou odpovědnost za stimulaci kritické a erudované debaty ve všech odborných kruzích, jak na centrální, tak na místní úrovni. K tomu musí také přispívat poradenská centra včetně soukromého stavebního sektoru.

I Vláda by měla chránit kulturní prostředí a stavební dědictví ROZMANITOST

Stavby a infrastruktura jsou úzce spojeny se životem a prací a dokumentují různé životní styly a hodnoty. Naše fyzické prostředí je výsledkem práce společnosti za stovky let, a je tak jedním z nejdůležitějších zdrojů pro pochopení naší kultury. Rozmanitost míst našeho kulturního dědictví a prostředí je třeba spravovat a chránit a nahlížet na ni jako na zdroj a základnu znalostí, vnímání a vytváření hodnot. Naše existující okolní prostředí s historicky a architektonicky hodnotným kulturním dědictvím a životním prostředím by mělo být zdrojem inspirace a výchozím bodem pro vývoj nové architektury.

EXISTUJÍCÍ STAVBY

Existující stavby a okolní prostředí staveb z různých období představuje velký společenský zdroj, který je třeba využívat a dobře spravovat. Stavby a zastavěné prostředí, které nemají zvláštní historickou nebo architektonickou hodnotu, také dávají městům a komunitám historickou čitelnost a charakter. Chráněným stavbám a stavebnímu prostředí, které stojí za to uchovat, musí být věnována péče jako důležitým nositelům kulturního a architektonického dědictví. Je třeba dále vyvíjet a zkoušet strategie pro různé stupně ochrany nebo změny využití staveb včetně dopravních systémů, elektráren a kulturních krajín, které jsou typické pro svoji dobu. Analýza kulturního dědictví, provádění ochrany a vývoj úkolů, které se týkají našeho životního prostředí a staveb, hrají důležitou úlohu ve vzdělávacích institucích.

NOVÉ STAVBY V HISTORICKÉM PROSTŘEDÍ

Nové stavby je třeba zavádět do historicky významného okolního prostředí se zvláštní opatrností, na základě analýzy možností a omezení, která lze tolerovat. To vyžaduje vývoj nových strategií

Oslo International School, autoři: Jarmund/Vigsnæs AS Arkitekter MNAL, 2010

a pracovních metod ruku v ruce s vyššími znalostmi a změnou profesních trendů.

OCHRANA STAVEBNÍHO DĚDICTVÍ: FUNKCE VLÁDY PŘI VYTVÁŘENÍ MODELOVÝCH VZORŮ

Vláda stanoví regulační rámec pro ochranu staveb, infrastruktury a kulturní krajiny. Vláda by jako vlastník a správce nemovitostí, které představují důležité kulturní dědictví, měla sloužit jako vzor pro ostatní, kteří přebírají odpovědnost za jejich zachování. Vláda by také měla být v centru prací na informování o hodnotách, které stavební dědictví a jeho prostředí představuje.

I Architektura by měla být podporována znalostmi, kompetencí a šířením informací

DŮRAZ NA ROZVOJ ZNALOSTÍ

Aby bylo možné čelit novým výzvám, které představuje udržitelnost, životní prostředí a transformace, bude třeba získat nový náhled, znalosti a zkušenosti. Architekti, projektanti a další účastníci plánovacího a stavebního procesu musí kriticky přistupovat k obecně přijímaným faktům a pomáhat rozvíjet nové pohledy. Architektura se bude dále vyvíjet prostřednictvím vzdělávání, výzkumu a praxe.

ŠIROKÝ PROSTOR PRO ÚČAST

Plánování a budování našeho fyzického okolního prostředí je jedním z nejvíce společně sdílených úkolů společnosti, protože většina z nás je tak či onak do tohoto úkolu zapojena. Je třeba vytvářet široký prostor pro účast v diskusi o architektuře, a přispívat tak k lepšímu porozumění významu architektury pro společnost. Je třeba klást důraz na informace a poradenskou činnost, a také na individuální účast a možnost jednotlivců ovlivňovat naše prostředí.

ŠIRŠÍ A HLUBŠÍ ZNALOSTI

Globalizace přináší výzvy týkající se interakce s nositeli jiných kultur, ale také umožňuje širší výměnu zkušeností a znalostí. Udržitelný rozvoj a otázky změn klimatu vyžadují nové znalosti a nové priority, které změní praktické pracovní postupy a profesní vzory. Změny týkající se modelů bydlení, forem a transformace existujícího fyzického okolního prostředí vytvářejí také potřebu nového porozumění podstatě věcí. Potřeby různých skupin populace, jako jsou například děti a mladí lidé, starší občané a další skupiny, musí být specifikovány a zahrnuty do celkových řešení. Vzdělávací instituce musí zajistit výchovu profesionálů, kteří budou mít široké znalosti, a realizaci úkolů výzkumu a vývoje.

Norský systém vzdělávání a výzkumu v oblasti architektury by měl být nadále konkurenceschopný a atraktivní v mezinárodním kontextu. Vzdělávací instituce nyní mají celou řadu strategických dohod o spolupráci s výzkumnými organizacemi v celém světě. Mezinárodní zkušenosti a znalosti jsou nebytné pro zajištění co nejlepších podmínek pro další rozvoj vzdělání a výzkumu. V dalších letech je proto třeba nadále zvyšovat výměnu vědeckých pracovníků, profesorů a studentů.

Aby se rozvíjely a v budoucnosti nadále zlepšovaly znalosti, kompetence a šíření informací v oblasti architektury, je třeba v řadě oblastí vytvořit lepší regulační rámec. Směrnice na vládní, regionální a místní úrovni musí dostat větší prioritu a vláda musí zajistit, že stavební průmysl bude stimulován k obnově znalostí a zlepšování praktických postupů. Vláda by měla pomáhat podporovat mladé talenty a zvyšovat povědomí o významu architektury podporou profesních ocenění.

Teachers' House
(Jewelry box), Oslo,
autoři: Element
Arkitekter

I Vláda by měla vytvářet modelové vzory VLÁDA JAKO ZADAVATEL STAVEBNÍCH ZAKÁZEK

Vláda je ve své roli zadavatele největším projektantem a stavitelem v zemi. Vláda také zadává stavební zakázky týkající se úřadů a rezidencí pro norskou zahraniční službu. Stavební program vlády vždy měl a má velmi důležitou úlohu při budování staveb vysoké architektonické kvality, které mají významný kulturní výraz a slouží jako nositelé identity. Opatření politiky architektury musí být navrhována takovým způsobem, aby stavební aktivity vlády dobře fungovaly.

Mezi důležité státní orgány v této oblasti patří Norská správa nemovitostí ministerstva obrany (Norwegian Defence Estates Agency), Norská státní správa železnic (Norwegian National Rail Administration), Statsbygg – Ředitelství veřejných staveb a majetku (Directorate of Public Construction and Property) a Norská správa veřejných komunikací (Norwegian Public Roads Administration). Vlastní kompetence vlády jako zadavatele stavebních zakázek je třeba nepřetržitě posilovat a rozvíjet.

Norská politika architektury by měla klást důraz na plánování a design budov i infrastruktury, jakou jsou silniční a železniční sítě propojené mosty a tunely.

VLÁDA POSKYTUJE REGULAČNÍ RÁMEC

Vláda prostřednictvím pokračujících prací na zákonu o územním plánování a stavebním řádu a na další legislativě určuje nejdůležitější regulační rámec pro změny fyzického prostředí. V odvětví energetiky slouží jako nástroj, který může poskytnout takový regulační rámec, vydávání koncesí. Rostoucí nároky na šetrné využívání zdrojů a vysokou funkčnost státem financovaných staveb vedly k přijetí řady norem a standardů pro projektování a realizaci staveb a infrastruktury. Příklady použití takových norem je možné najít v referenčních materiálech pro různé instituce, školy, domy, církevní stavby, sportovní a dopravní zařízení. Tyto standardy se budou dále vyvíjet tak, aby naplnily společné ambice a profesionální cíle stanovené pro architektonickou kvalitu.

VLÁDA JAKO INSPIRÁTOR

Vláda by jako projektant, zadavatel stavebních zakázek a správce nemovitostí měla stanovit vysoké cíle pro kvalitu plánování, provedení

a management. Vláda tak bude vytvářet modelový vzor a inspirovat pověřené osoby na dalších úrovních řízení a projektanty v soukromém sektoru. Státní orgány, které zadávají veřejné stavební zakázky, jsou profesionální a kompetentní a měly by přispívat k uskutečnění kvalitních soutěží a projektů s inovačními a energeticky úspornými řešeními a netradičními postupy a vytvářet prostor pro mladé a začínající projektanty. Vláda hraje také důležitou roli na trhu, jako dodavatel i jako hlavní hráč v oblasti architektury. Záměrem vlády je, aby práce na tomto dokumentu politiky architektury inspirovala také regiony a místní správní orgány k vypracování dokumentů vlastní politiky architektury. Oslo City v červnu 2009 připravilo návrh rámcové politiky architektury pro centrum a celé hlavní město. Vláda to považuje za velmi pozitivní opatření, které ukazuje, že hlavní město bere architekturu vážně.

I Norská architektura by měla být mezinárodně viditelná NORSKÁ ARCHITEKTURA: POZITIVNÍ OBRAZ

Norská architektura a norští architekti by měli pomáhat vytvářet jasný a pozitivní obraz Norska jako moderního a novátorského národa. Takové obrazy je možné vytvářet prezentací kreativní práce vysoké architektonické kvality.

MARKETING NORSKÉ ARCHITEKTURY

Profilaci norské architektury na mezinárodním poli je třeba dát vyšší prioritu. Architektura je globalizovanou profesní oblastí, která vychází z dlouhých tradic, s přístupem ke společným modelovým vzorům a ideologii a stále rostoucím přístupem ke globalizované technologii. Příspěvek Norska v této sféře musí vycházet z hodnot a oblastí, ve kterých je Norsko průkopníkem, včetně sociálního zabezpečení, demokratických procesů, odpovědné správy přírodních zdrojů, udržitelnosti a technologie.

Vysoká kvalita, kterou představuje norská architektura, musí být viditelná. Mezinárodní profilace norské architektury se realizuje prostřednictvím výstav, prezentací, veletrhů, festivalů, programů návštěv, mediální práce a informací na internetu.

Tato profilace by měla odrážet nové trendy v norské společnosti, kde architektura pomáhá vytvářet řetězové efekty, které propagují norský obchod a průmysl, výzkum, inovace, technologie a kulturu a stimulují export norských odborných znalostí. Pro architektonické služby existuje velký mezinárodní trh, který musí Norové v ještě větší míře využívat.

USNADNĚNÍ

Profesní oblast lze nejlépe rozvíjet usnadněním výměny impulzů v interakci s mezinárodními profesními kruhy. Norská zahraniční služba je při marketingu norské architektury v úzkém kontaktu s profesními kruhy v Norsku i v zahraničí. Profesní instituce ukazují priority prostřednictvím výstav a účasti na důležitých mezinárodních fórech. Úkolem zahraniční služby je vytvářet fóra a místa setkání, která usnadňují dialog, výměnu informací a spolupráci. Tato práce je cenná pro profesi v Norsku tím, že poskytuje přístup k mezinárodním impulzům a pomáhá posilovat renomé Norska v zahraničí.

Redakčně upraveno a kráceno.
Snímky z archivu Mies van der Rohe Award.

ZE ZÁPISŮ PŘEDSTAVENSTVA ČKA ZA MINULÉ ČTVRTLETÍ

Přinášíme výběr nejdůležitějších témat, která se objevila v uplynulém čtvrtletí (prosinec 2011–únor 2012) na jednání představenstva České komory architektů. Kompletní zápisy jsou umístěny na www.cka.cc v rubrice ČKA – představenstvo.

VII/02/2011 Obecná pravidla pro spolupráci ČKA – přehlídky staveb
M. Vitoulová na základě připomínek představenstva a právní konzultace s E. Faltusovou předložila finální verzi obecných podmínek pro udělování záštít nad soutěžními přehlídkami realizovaných staveb. Představenstvo podmínky schválilo, soulad s nimi bude sledovat PS pro soutěže.

XII/07/2011 Young Architect Award 2012
Byla poskytnuta záštita nad 4. ročníkem soutěžní přehlídky mladých architektů do 33 let.

VII/05/2011 Nový systém PS
Představenstvu byly předloženy konkretizované plány činnosti jednotlivých PS ve formě harmonogramu činnosti, finančních nároků a personálního složení pro rok 2012. J. Smutný navrhl, aby v čele PS stáli členové představenstva (projednávány byly skupiny zahraničí, PR a tiskové, legislativa a soutěže). Ustanovení § 20 odst. 6. OJVŘ stanoví, že „v čele pracovní skupiny obvykle stojí příslušný člen představenstva nebo jiného základního orgánu Komory“.

XII/09/2011 PS pro legislativu

Představenstvo vzhledem k odstoupení J. Sapáka z PS ukládá předsedovi PS připravit návrh na jmenování nových členů. J. Vrana doporučuje použít model PS pro bydlení – malé jmenované skupiny a dle tématu výběr expertů pro konkrétní úkol.

X/04/2011 Vymezení odpovědností mezi PS pro soutěže a PS Za transparentní zadávání VZ

V prosinci 2011 proběhlo společné jednání PS pro soutěže a zástupců PS Transparency (P. Lešek, M. Fišer), kde byla zvažována možnost pražské sekce skupiny. Bylo dohodnuto, že PS pro soutěže bude mít jednou v měsíci pravidelné konzultace v Praze, a byl dohodnut postup předávání informací mezi těmito PS.

VI/12/2011 PS Za transparentnost veřejných zakázek

ČKA obdržela informaci o činnosti společnosti Ekonomické stavby a její akci Projekty zadarmo. Dle vyjádření E. Faltusové jde o nekalou soutěž formou klamavé reklamy podle § 45 obchodního zákoníku. V souladu s § 54 má právo uplatnění prostředků ochrany proti nekalé soutěži mj. též „právník osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo spotřebitelů“. Představenstvo souhlasí, aby připravený dopis, ve kterém požadujeme, aby se firma zdržela protiprávního jednání a odstranila závadný stav, byl společností odeslán. V případě, že naši výzvu neuposlechně, představenstvo zváží možnost podání žaloby. Čeká se na vyjádření Sdružení na ochranu spotřebitelů.

VI/13/2011 PS pro územní plánování, urbanismus a krajinu

V průběhu roku 2011 byl PS ÚPUK vypracován text Metodického pokynu pro výběr zhotovitele územního plánu s uplatněním soutěže o návrh a navazujícího jednacího řízení bez uveřejnění, a to na základě úkolu představenstva. Metodika byla zaslána MMR. Viz Bulletin 4/2011, s. 33.

XII/12/2011 Jmenování kandidátů do Správní rady a dozorčí rady NČA
Viz s. 30.**XII/15/2011 Novela autorizačního řádu**

Na společném jednání orgánů 4. 10. 2011 byla otevřena otázka úpravy autorizačního řádu a zadání pro legislativní PS na úpravě AŘ. L. Lábus doporučuje sjednotit AŘ s 11 body směrnice. J. Plos připravil návrh změn AŘ, představenstvo vzalo navržené změny na vědomí a ukládá J. Plosovi předložit k projednání AŘ.

XII/16/2011 Změna webu – překlopení do bílé verze

Kancelář prověřila možnost překlopení webové stránky ČKA do bílého podkladu. Webové stránky byly v průběhu února 2012 upraveny.

Článek v časopisu Forbes

J. Smutný předložil článek v časopisu Forbes „Stavby bez architektonické soutěže“, v němž se P. Lešek vyjadřoval k tomuto tématu. J. Smutný požádal, aby představenstvo na slova prorektora Pavlíka reagovalo. J. Sapák zpracoval reakci ČKA, která byla časopisu Forbes zaslána. Předseda Stavovského soudu upozornil, že by členové představenstva neměli komentovat veřejně kauzy, které jsou předmětem disciplinárního řízení.

I/06/2012 Tisková konference ČKA

ČKA považuje za důležité hledat případné další cesty ke zkvalitnění komunikace s novináři. Vzhledem k připravované nové strategii komunikace ČKA (sestavené PS PR) se Kancelář rozhodla pozvat na jednání 4. 1. 2012 spoluautorku strategie, specialistku na PR Johanu Doubravovou, s níž byl zástupci ČKA (P. Janda, P. Lešek, M. Pražanová, J. Sapák, J. Vrana) průběh tiskovek konzultován. Představenstvo odsouhlasilo, že se v dohledné době uskuteční setkání s novináři, bude se skládat ze čtyř částí (1. role architekta v procesu zadávání veřejných zakázek a možnosti ovlivňování tohoto procesu, dále pak informace o vybraných ustanoveních novely zákona o zadávání veřejných zakázek; 2. co navrhuje ČKA změnit; 3. ČKA má v úmyslu rozjet dlouhodobou osvětovou kampaň – ve státní správě i pro laiky; 4. dostatečný prostor pro novináře – klade ní jakýchkoliv dotazů, doporučení směrem k ČKA). Na setkání vystoupí architekti Vrana, Sapák, Janda a Lešek, kteří sestaví v předstihu texty k jednotlivým bodům a zkoordinují své vstupy. Dále představenstvo odsouhlasilo zapojení J. Doubravové pro konzultační činnost přípravy tiskové konference. Dne 12. 1. 2012 proběhla tisková konference věnovaná

kauze Justičního paláce v Brně, které se ČKA věnuje již od roku 2004 (viz s. 40).

XI/09/2011 Kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

Materiál byl projednán s MŠMT a zaslán děkanům jednotlivých fakult. Viz Bulletin ČKA 4/2011, s. 45.

II/01/2012 Sekretář ČKA

Předseda ČKA informoval o rezignaci sekretáře ČKA k 31. 3. 2012. J. Vrana uvedl, že chápe ztrátu motivace J. Plose i jeho posun k vědeckovýzkumné a pedagogické činnosti. S J. Plosem dohodl spolupráci při zajištění koncepčních a legislativních stanovisek Komory a v konzultačním vedení E. Faltusové. Velmi potřebný a důležitý je pro Komoru vztah sekretáře ke státní správě, který byl vždy budován na osobnosti J. Plose a který bude předáván postupně. Předseda J. Plosovi za jeho práci pro Komoru a profesí architekta poděkoval také dopisem. Pracovní úvazek byl stanoven na jeden den v týdnu. Lítost nad odchodem J. Plose z pozice sekretáře písemně vyjádřil také předseda PS pro legislativu M. Peterka. O spolupráci s ČKA byla požádána právnička Mgr. Synková-Tužimská (legislativa územních a stavebních řízení) a Mgr. V. Košut (autorské právo). Členové představenstva postupně vzdali hold a díky za dvacetiletou činnost sekretáře, kterého považují za nenahraditelného. Funkce sekretáře nabyla s J. Plosem současné podoby, která vyplývala z jeho odborného vybavení a znalostí. Pozice sekretáře se také změnila oddělením funkce ředitele (administrátora) a sekretář je nyní více konceptorem. Je nutné uvažovat o novém konceptorovi. Na příští jednání představenstva připraví PS pro legislativu návrh na případné změny řádů týkající se sekretáře (pokud změny budou potřebné). K tématu též s. 34.

XII/11/2011 Návrh rozpočtu 2012 a uzavření rozpočtu 2011

Zpráva o hospodaření za rok 2011 viz s. 56 O návrhu rozpočtu proběhla diskuse, předseda dozorčí rady seznámil představenstvo s preferencemi tohoto orgánu, včetně návrhu na zrušení brněnské Kanceláře, dále požádal o navýšení prostředků na činnost DR o 800 tis. Kč. P. Janda požaduje zpřehlednění navrženého rozpočtu pro oblast komunikační strategie (informační servis, web, internet včetně mzdových prostředků) a následně propojení s předloženou strategií. J. Vrana zhodnotil situaci samosprávy (nastavení limitu počtu hodin pro představenstvo). Dále se zavádí položka rezerva. Představenstvo ukládá ředitelce zvýšit rozpočet DR a dále ředitelce a předsedovi ukládá upravit strukturu návrhu rozpočtu, projednat na P+2 s P. Jandou, M. Pražanovou a J. Drahozalem. Na III. zasedání představenstva bude předložen upravený rozpočet v rozšířenější podobě s detailnějšími informacemi v jednotlivých oddílech rozpočtu.

II/16/2012 Odvolání 2. místopředsedy

M. Vitoulová s T. Bezpalcem a T. Jiránkem navrhli odvolání J. Smutného z funkce 2. místopředsedy ČKA. Po rozpravě předseda konstatoval, že hlavním důvodem odvolání je nerespektování ustanovení § 2 Profesního a etického řádu ČKA. Představenstvo jednalo v souladu s § 31 OJVŘ a členové představenstva přistoupili k tajnému hlasování (pro 9, proti 3, zdržel se 0). Představenstvo se dohodlo, že místopředsedu D. Mareše navrhne do pozice 2. místopředsedy a všichni souhlasili, že pozici místopředsedy nebude představenstvo do období před valnou hromadou obsazovat. Místopředseda D. Mareš vyslovil se svou nominací na funkci 2. místopředsedy souhlas. Hlasování – pro 8, proti 1, zdržel se 3.

II/03/2012 DR 2011-20.20120126 Zahájení odvolacího řízení – O. K.

Předseda Stavovského soudu ČKA rozhodl navrát Ing. arch. O. K. lhůtu pro podání odvolání proti rozsudku StS, kterým mu bylo uloženo disciplinární opatření – pozastavení autorizace na dobu jednoho roku. Předseda StS odvolání spolu s disciplinárním spisem postupuje představenstvu ČKA k projednání a rozhodnutí. Představenstvo ukládá odvolacímu senátu připravit stanovisko na březnové zasedání.

XII/03/2011 DR 2011-10.20111121 Opis rozsudku StS – P. F.

Představenstvo jmenovalo na XII. zasedání 2011 senát ad hoc ve složení T. Bezpalec, M. Vitoulová, T. Jiránek, J. Smutný (náhradník) a vyloučilo z jednání podjaté členy představenstva (Vrana, Sapák, Mareš, Lešek). Členové senátu podali informaci o stavu projednávání kauzy, kterou se podrobně zabývali, a pro předložení návrhu odvolacího senátu představenstvu se rozhodli požádat o právní konzultaci v otázce promlčecích lhůt. Na březnovém zasedání předloží odvolací senát návrh stanoviska

nepodjaté části představenstva (J. Plos upozornil na nezbytnost 7 hlasujících).

II/17/2012 Stanovisko ÚOHS ke kauze menzy ČVUT

Rozklad k stanovisku a dopis pro ÚOHS připraví J. Plos a J. Vrana.

XII/05/2010 Politika architektury

Probíhají jednání s MMR o Koncepci bydlení, jejíž součástí je i úkol spojený s Politikou architektury. Na stránkách EFAP je speciální stránka věnovaná konferenci v Evropském parlamentu – v seznamu důležitých dokumentů je dopis ČKA prezidentovi EFAP, poslancům Evropského parlamentu. ČKA se zúčastnila zasedání Urban Intergroup EP, na níž vystoupili také Oldřich Vlasák – místopředseda EP a viceprezident Urban Intergroup, Jan Olbrycht – europoslanec, prezident Urban Intergroup EP a dále prezident EFAP a hlavní organizátor Rob Docter.

XII/06/2011 Spolupráce s pražským magistrátem

Viz s. 38.

II/05/2012 Přehledka Stavba Plzeňského kraje

Představenstvo souhlasí s udělením záštity soutěžní přehlídce v roce 2012. Od zástupce ČKA Pavla Lejska si vyžádá reflexi celé akce, aby představenstvo rozhodlo o dalším postupu v roce 2013.

II/06/2012 European Federation of Landscape Architects – 24. 5. 2012

Pořadatelem setkání za Českou republiku je Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, které je členem EFLA. Národní skupina krajinářských architektů je složena výhradně z autorizovaných krajinářských architektů. Představenstvo zapůjčí bezplatně velkou zasedací místnost na toto setkání.

VII/05/2011 Nový systém pracovních skupin

Představenstvo projednávalo návrhy na personální změny ve složení PS. Představenstvo požaduje, aby se členové skupiny vždy včas představili.

XII/09/2011 Návrhy změn vnitřních řádů

Předseda PS pro legislativu M. Peterka předložil představenstvu dosavadní přehled sebraných návrhů úprav řádů. Představenstvo jednotlivé okruhy prodiskutovalo, navrhlo úpravy pro přípravu finálního znění, některé body budou zpracovány ve variantní podobě pro hlasování na březnovém zasedání. Součástí projednávání se stala diskuse o jednacím řádu představenstva. Bylo dohodnuto, že představenstvo postupuje v souladu se zákonem a OJVŘ, nepotřebuje pro své jednání další předpisy a hlasování per rollam bude navrženo v úpravě OJVŘ.

IX/02/2011 Koncepce bydlení do roku 2020

Viz s. 45.

VII/04/2010 Česká cena za architekturu

ČKA nadále jedná s OA o organizaci jedné kvalitní soutěže Grand Prix architektů. Proběhlo jednání s programovým ředitelem ČT M. Fridrichem. Kromě toho se společnost ABF, a. s., obrátila na ČKA s žádostí o záštitu nad přehlídkou realizací Architekt roku. Jelikož záštita nebyla v minulosti poskytnuta, požádala ABF, a. s., rovněž o úpravu soutěžních podmínek tak, aby byly v souladu se zájmy ČKA a záštita mohla být udělena. Jednou z možností je, že Architekt roku naváže a umocní výsledky nové GPA a využije finalisty GPA. Předseda ČKA a předseda OA předběžně odsouhlasili znění nových podmínek sestavených M. Pražanovou (posuzována by v přehlídce byla především role architekta v procesu a jeho vliv na spokojenost investora i uživatele). Jednání s ABF, a. s., dále probíhají.

II/07/2012 Pocta ČKA 2012 – členové odborné poroty

M. Pražanová předložila návrh složení odborné poroty Pocty ČKA 2012: prof. Ing. arch. Václav Girs, Ing. Mgr. akad. arch. Petr Hájek, Ing. arch. Viktor Rudiš, M. A. Svatoopluk Sládeček, Ing. arch. Jaroslav Wertig, náhradník: doc. Ing. arch. Ivan Wahla. Všichni porotci s případným členstvím v porotě souhlasí. Slavnostní ceremoniál předání Pocty ČKA 2011 Karlu Pragerovi se v letošním roce neuskuteční. Ceremoniál v roce 2013 by měl být součástí nové soutěžní přehlídky. Představenstvo se složením poroty souhlasí.

VI/12/2011 PS Za transparentnost veřejných zakázek

Proběhly dvě schůzky: a) se zástupci magistrátu Plzně, b) s ředitelem OMI – MHMP. P. Lešek požádal o stanovisko J. Plose k architektonicko-developerské soutěži. Do časopisu Moderní obec připraví P. Lešek s M. Fišerem seriál o soutěžích.

VII/07/2011 PS pro soutěže

Dne 15. 2. 2012 se uskutečnil v Praze workshop pro členy orgánů ČKA, členy pracovních skupin a pozvané hosty. Hlavním tématem diskuse bylo vyhodnocení průběhu tří architektonických soutěží (Ležáky, Úpice, Hradec nad Moravicí) a aplikace zkušeností do soutěžního řádu i dalšího fungování. Dne 23. 2. na workshop naváže školení porotců v Brně. Současně v Komoře probíhá výstava soutěžních prací Úpice.

Konzultační dny v Praze budou probíhat v pravidelných čtrnáctidenních intervalech. V průběhu nebo po skončení konzultačního dne se sejde L. Grym se zástupcem pracovní skupiny pro transparentní zadávání veřejných zakázek, kde proběhne výměna informací z činnosti obou pracovních skupin. L. Grym podal zprávu, že pracovní skupina pro soutěže předala podnět k Dozorčí radě ČKA na prošetření postupu pracovní skupiny pro soutěže v soutěži Kralupy nad Vltavou. Dle názoru pracovní skupiny nedošlo z jejich strany k pochybení.

VI/11/2011 PS propagace architektury

P. Janda předložil 13. 2. 2012 druhou (přepřacovanou) verzi Zprávy o externí a interní komunikaci ČKA a návrh strategie komunikace. Bylo dohodnuto, že do konce února uplatní členové představenstva k předloženému materiálu své připomínky, tak aby mohla být strategie projednána a schválena. Současně bylo řečeno, že na jednání P+2 s panem Jandou bude projednána implementace do rozpočtu 2012. Ředitelka předloží veškeré náklady, které se v návrhu rozpočtu roku 2012 vztahují ke komunikaci Komory.

VI/14/2011 PS pro památky

Viz s. 46.

XII/10/2011 PS zahraničí

Dne 24. 2. 2012 se koná jednání GeCo ACE – General Coordination meeting v Bruselu, účastní se D. Borák. Dne 27. 4. 2012 se bude konat valná hromada ACE v Amsterdamu, účastní se D. Mareš, D. Borák, J. Vrana. Ve dnech 16.–18. 2. 2012 se koná 8. ročník konference v Ustroni (Polsko), jejímž tématem jsou „Modely smluv mezi klientem a architektem“. Účastní se B. Potysz. Dne 20. 1. 2012 se konalo jednání ENACA v Dublinu, sídlu RIAI. Jednání ohledně PQD (směrnice EU o uznávání odborné kvalifikace) zaznamenala K. Folprechtová, viz s. 49.

X/07/2007 Standardy výkonů a dokumentace

Zpracování připomínek odborné veřejnosti a podání ministerstvům k připomínkování. Žádost na MMR o finanční pomoc této činnosti.

II/08/2012 Jednání představenstva

Představenstvo diskutovalo návrh P. Leška o snímání zasedání webkamerou a umístění na www.cka.cc. Jelikož jsou dle řádů jednání představenstva neveřejná, lze uvažovat o pořízení nahrávky pomocí diktafonu pro interní účely (tvorba zápisu), stejně jako budou i nadále neveřejné přílohy zápisu.

XII/14/2011 Valná hromada ČKA 2012

Představenstvo vzalo na vědomí harmonogram příprav VH ČKA. Viz s. 19. K otázce reflexe 20. výročí předseda doporučuje vzhledem ke vzniku zákona v roce 1992 a zahájení činnosti 1993 oslavy začít na VH 2012 a ukončit na VH 2013. Další postup bude dohodnut na jednání předsedy a místopředsedy s vedoucím PR (nový vizuální styl a web, příprava projednání strategie komunikace, webová rozhraní Komory).

I/04/2012 Mimořádné členství v ČKA

Impuls vzešel od PS PR. Předseda ČKA připraví návrh statutu práv a povinností, P. Janda prověří názory studentů. Na jednání P+3 (za přítomnosti P. Jandy) by měl být podnět dopracován do podoby hlasování pro představenstvo. Návrh na mimořádné členství se stane součástí návrhu na změny vnitřních řádů ČKA.

I/05/2012 Zahájení grantu CEC5 + PS Sustainability

V Ludwigsburgu se konal Kick-Off Meeting CEC5 ve dnech 26.–27. 1. 2012, jehož se zúčastnili D. Borák a K. Folprechtová. Hlavním záměrem je, aby na základě grantu vznikly standardy pro projektování (počítá se se zapojením PS pro standardy a Sustainability), jejichž vyplnění by mělo vést k projektu energeticky úsporné stavby (zřejmě jde především o domy, ale bylo by užitečné se z této perspektivy podívat i na krajinářskou architekturu), zvažována možnost angažovat autora českého certifikačního nástroje SBToolCZ. Současně z grantu také vzejde certifikační systém. D. Borák zorganizoval schůzku s partnery v ČR, kteří se na grantu za ČR podílejí (tj. se Zlínskou agenturou a Krajem Vysočina a také se slovenskými partnery) v Brně 15. 2. za účasti vedoucího PS Sustainability D. Mareše.

II/12/2012 Zbourání víceúčelové sportovní haly – Frýdek-Místek

M. Vitoulová předložila žádost o stanovisko k záměru Magistrátu města Frýdku-Místku zbourat víceúčelovou sportovní halu. O reakci ČKA rozhodne předseda a místopředsedové.

II/13/2012 Přehledka diplomových prací

Kanceláře navrhla složení poroty: Stanislav Fiala, Alena Korandová-Hýblová, Ladislav Kuba, Osamu Okamura, Zdeněk Sandler; náhradníci: Marcela Steinbachová, Radek Kolařík. Představenstvo souhlasí (pro: 9, proti: 0, zdržel se: 0). Složení poroty je ovlivněno nepsaným pravidlem, že porotce by v aktuálním roce konání neměl mít diplomanty.

II/14/2012 Energeticky soběstačné budovy

Vydavatelství EXPO DATA poskytne autorizovaným architektům bezplatný přístup k elektronické interaktivní verzi nového časopisu, který se věnuje energetické náročnosti budovy a navrhování, výstavbě i provozu budov s nízkou energetickou náročností. Na adrese www.esb-magazin.cz budou k dispozici první čtyři čísla časopisu. Na tuto možnost by byli autorizovaní architekti upozorněni prostřednictvím hromadného e-mailu. Časopis je možné si v tištěné podobě též předplatit nebo objednat aplikace pro „chytré“ telefony a tablety.

Plné znění zápisů viz www.cka.cc.

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2011

VÝROK AUDITORA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

Pro profesní komoru
ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ

vydávám za účetní závěrku k 31. 12. 2011 tento výrok:
Ověřila jsem přiloženou účetní závěrku České komory architektů, tj. rozvahy k 31. 12. 2011 a výkaz zisku a ztráty za účetní období 2011. Domnívám se, že získané důkazní informace tvoří dostatečný a vhodný základ pro vyjádření mého výroku.

Podle mého názoru účetní závěrka podává v souladu s českými účetními předpisy věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv a finanční situace České komory architektů k 31. 12. 2011 a nákladů, výnosů a výsledku hospodaření za účetní období 2011.

K ověřované účetní závěrce vydávám výrok bez výhrad.

V Praze dne 13. 2. 2012

GESTIO, s. r. o.
Praha 10, Na Palouku 3/321
auditorské oprávnění č. 496
auditorka ing. Helena Křepinská
auditorské oprávnění č. 1362

EKONOMICKÁ SITUACE ČKA V ROCE 2011

Rozpočet České komory architektů na rok 2011 byl projednán představenstvem ČKA a jako takový byl, v souladu s ustanovením § 25 odst. 4 písm. j) zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, a rovněž tak v souladu s ustanovením § 4 Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA, doporučen ke schválení na XVIII. valné hromadě dne 16. dubna 2011.

Zpracování návrhu bylo představenstvem provedeno podle příslušných ustanovení Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA [§ 4a, § 4b] a valné hromadě, nejvyššímu výkonnému orgánu, byl předložen jako vyrovnaný podle ustanovení § 25 odst. 4 písm. j).

XVIII. valná hromada České komory architektů projednala a schválila dne 16. dubna 2011 v Praze podle ustanovení § 4a odst. 4 OJVŘ rozpočet na rok 2011 jako vyrovnaný:

v celkové výši výnosů	23 784 000 Kč,
v celkové výši nákladů	23 784 000 Kč.

Po uzavření hospodářských výsledků k 31. 7. 2011 předložila ředitelka představenstvu návrh změny rozpočtu, snížení ve výnosové i nákladové části o 2 443 432 Kč.

Dle Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA § 10, odst. 3 písm. a) rozhodlo představenstvo o změně rozpočtu podle ustanovení § 4 písm. b).

Představenstvo schválilo na X. zasedání 11. 10. 2011 kvalifikovanou třipětinovou většinou upravený rozpočet podle § 4b odst. 4 OJVŘ na rok 2011 jako vyrovnaný:

v celkové výši výnosů	21 340 568 Kč,
v celkové výši nákladů	21 340 568 Kč.

Představenstvo uložilo předsedovi a ředitelce sledovat vývoj rozpočtu ve 4. čtvrtletí roku 2011 a podle vývoje výnosů a nákladů navrhnout další rozpočtová opatření. Na základě stabilizace rozpočtu nebylo třeba k dalším rozpočtovým úpravám přistoupit.

Vývoj výnosů a nákladů ČKA za období let 2006–2011 viz tabulka s. 57.

HOSPODÁŘSKÉ VÝSLEDKY ZA ROK 2011

Novelou zákona 586/1992 Sb., o dani z příjmu, se změnilo ustanovení § 10, co jsou funkční požitky, a tato novela změnila naprosto problematiku výplaty náhrad za ztrátu času v ČKA.

Došlo k oddělení činnosti v orgánech a pracovních skupinách či práce na zadaných úkolech. Náhrady za ztrátu času byly pro rok 2011 zatíženy odvodem zdravotního pojištění (navýšení nákladů) a o členech orgánů je třeba vést administrativně rozsáhlou agendu obdobnou zaměstnaneckému poměru.

Hlavní důvody pro snížení rozpočtu ve výnosové části:

V plánu rozpočtu hospodářské činnosti bylo kalkulováno s 1000 tis. Kč výnosu od T-Mobilu, kde bohužel telefonní operátor vzhledem ke změně vedení společnosti a zejména vzhledem ke zkušenosti dopadu s obdobným projektem u jiné komory od podpisu smlouvy odstoupil. Za tento plánovaný výnos se nepodařilo Kanceláři zajistit náhradní plnění.

Zahájení nadnárodního grantu CE-C5 bylo vzhledem ke zdoluhavému procesu při schvalování Evropskou komisí pozdrženo, k finálnímu schválení došlo na konci roku 2011. Projekt bude zahájen po podpisu Subsidy Contract a Partnership Agreements v roce 2012. Tato položka se ovšem stejně snižuje jak na straně výnosové, tak nákladové, proto je nutno hodnotit její dopad jako neutrální.

Obecně je možné pozitivně hodnotit, že se ve druhém pololetí roku 2011 podařilo rozpočet upravit a stabilizovat, přijmout opatření vedoucí k vyrovnanosti rozpočtu.

Vývoj výnosů a nákladů ČKA za období let 2006–2011

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Výnosy celkem	22 926 130	23 360 109	23 872 617	23 489 769	24 138 374	22 521 015
Náklady celkem	19 695 470	21 778 353	23 537 383	24 479 524	24 122 266	22 473 078

Tabulka č. 1: Výnosy ČKA – celkem

	Skutečnost 2010	Schválený rozpočet 2011	Upravený rozpočet k 11. 10. 2011	Skutečnost 2011	Plnění k upravenému rozpočtu 2011 v %
1. Výnosy z členských příspěvků	15 787 145	15 454 000	15 054 000	15 912 148	105,70
1.1. Výnosy z členských příspěvků AI	0	54 000	-6 000	-4 250	70,83
2. Tržby vlastní	6 800	5 000	5 000	6 700	134,00
3. Tržby z prodeje majetku	16 667			3 333	
4. Ostatní výnosy	320 327	350 000	315 568	276 471	87,61
5. Hospodářská činnost	714 052	1 571 000	690 000	586 318	84,97
6. Architektonické soutěže	5 000			107 500	
7. Profesionální pojištění	3 420 162	3 300 000	3 300 000	3 240 415	98,19
083 Sympozium VZ-AS	62 344				
084 Manuál AZU	1 056 260				
086 Konference AZU	215 750				
087 Spolupráce s MŽP	160 000				
088 CEC5		1 250 000	0		
99800003 Informační servis	1 166 367	1 150 000	1 300 000	1 451 800	111,68
99800004 Valná hromada	82 500	100 000	182 000	204 000	112,09
99800005 Přehlídka DP	325 000	350 000	300 000	536 580	178,86
004 PS Výkonové Standardy	800 000	200 000	200 000	200 000	100,00
CELKEM	24 138 374	23 784 000	21 340 568	22 521 015	105,53

Tabulka č. 2: Náklady ČKA – celkem

	Skutečnost 2010	Schválený rozpočet 2011	Upravený rozpočet k 11. 10. 2011	Skutečnost 2011	Plnění upraveného rozpočtu 2011 v %
1. Samospráva	3 175 286	2 800 000	2 900 204	3 123 339	107,69
1.1. Valná hromada	329 382	200 000	375 590	373 490	99,44
00100001 Představenstvo	777 038	764 000	687 600	876 876	127,53
00100007 Předseda	231 485	250 000	225 000	227 027	100,90
00100002 Dozorčí rada	642 004	690 000	621 000	657 733	105,92
00100003 Stavovský soud	649 565	450 000	405 000	403 173	99,55
00100004 Autorizační rada	28 315	30 000	27 000	23 391	86,63
00100005 Zkušební komise	186 116	186 000	167 400	170 035	101,57
00100006 Regionální zástupci	11 260	30 000	70 346	70 346	100,00
005 Zahraniční záležitosti – členské příspěvky	320 121	200 000	321 268	321 268	100,00
2. Pracovní skupiny	1 199 698	1 080 000	963 859	1 072 438	111,26
002 Legislativa	61 927	70 000	65 658	66 278	100,94
003 Soutěže	158 231	180 000	145 449	173 981	119,62
004 Výkonové standardy	353 020	200 000	165 617	182 717	110,33
007 Vzdělávání	30 695	30 000	20 200	18 900	93,56
009 Pro územní plánování, urbanismus a krajinu	9 525	50 000	50 000	71 853	143,71
010 Památková péče	17 720	20 000	15 000	20 817	138,78
011 Péče o přírodu a krajinu	39 058	40 000	16 752	16 752	100,00
021 Česká cena za architekturu	5 990	30 000	10 000	7 864	78,64

		Skutečnost 2010	Schválený rozpočet 2011	Upravený rozpočet k 11. 10. 2011	Skutečnost 2011	Plnění upraveného rozpočtu 2011 v %
022	Architekti a Zelená úsporám	16 770		1 200	1 200	100,00
023	Celoživotní profesní vzdělávání	48 375	40 000	2 550	2 550	100,00
024	Politiky architektury	22 000	20 000	10 600	10 000	94,34
025	Zahraniční aktivity	389 300	360 000	254 345	310 656	122,14
026	Krajinářská architektura	47 087	40 000	25 255	25 255	100,00
027	Propagace architektury			31 681	31 681	100,00
028	Transparence			30 167	16 917	56,08
029	Externí služby			119 385	115 017	96,34
3.	Služby členům ČKA	2 528 424	2 540 000	2 227 300	2 051 914	92,13
99800001	Internet	111 220	130 000	117 000	116 002	99,15
99800002	Služby přímé	297 329	300 000	250 000	159 270	63,71
99800003	Informační servis	1 788 013	1 760 000	1 545 300	1 410 418	91,27
99800005	Přehledka DP	331 862	350 000	315 000	366 224	116,26
997	Služby ostatní	646 939	500 000	450 000	448 722	99,72
5.	Kancelář ČKA	9 617 219	10 010 000	9 338 500	9 518 875	101,93
99900001	Kancelář Praha	8 196 836	8 550 000	7 951 500	7 873 481	99,02
99900003	Odpisy (interiéry)	661 481	730 000	657 000	626 125	95,30
99900002	Kancelář Brno	758 902	730 000	730 000	1 019 269	139,63
500	Hospodářská činnost	2 437 247	2 150 000	2 150 000	2 733 011	127,12
501	Architektonické soutěže	1 350			42 138	
8.	Profesní pojištění	3 288 900	3 300 000	3 300 000	3 373 260	102,22
10.	Obnova interiérů	121 092	100 000	0		
083	Symposium VZ-AS	166 155	0			
084	Manuál Architektura a Zelená úsporám	611 667	0	8 000	8 000	100,00
085	OTP	0			90 000	
086	Konference AZU	185 669	0	0		
087	Spolupráce MŽP	141 000		2 705	2 705	100,00
088	CEC5		1 250 000	0	6 000	
100	AI	1 620	54 000	0	2 676	
	CELKEM Náklady bez zisku let předcházejících	24 122 266	23 784 000	21 340 568	22 473 078	105,31

ČINNOST PRACOVNÍCH SKUPIN

Celkové náklady na činnost pracovních skupin dosáhly k 31. 12. 2011 výše 1 072 438 Kč, což představuje 111,26 % upraveného rozpočtu na rok 2011. Vzhledem k novele zákona o dani z příjmu a změně ve výkladu možnosti proplácet náhrady za ztrátu času pouze v souvislosti s výkonem funkce byly pro rok 2011 uzavřeny se všemi členy pracovních skupin dohody o spolupráci s hodinovou sazbou 300 Kč včetně DPH a úhradou nákladů přímého cestovního.

Výstupy činnosti jednotlivých pracovních skupin budou zpracovány samostatně.

Pracovní skupina	Čerpání v Kč	Čerpání v %
002 PS Legislativa	66 278	100,94
003 PS Soutěže	173 981	119,62
004 PS Standardy výkonu povolání	182 717	110,33
007 PS Vzdělávání	18 900	93,56
009 PS UP, urbanismus a krajina	71 853	143,71
010 PS Památková péče	20 817	138,78
011 PS Péče o přírodu a krajinu	16 752	100,00

Pracovní skupina	Čerpání v Kč	Čerpání v %
021 PS Česká cena za architekturu	7 864	78,64
022 PS Architekti a Zelená úsporám	1 200	100,00
023 PS Celož. profesní vzdělávání	2 550	100,00
024 PS Politiky architektury	10 000	94,34
025 PS Zahraniční aktivity	310 656	122,14
026 PS Krajinářská architektura	25 255	100,00
027 PS Propagace architektury	31 681	100,00
028 PS Transparentní zadávání veřejných zakázek (TZVZ)	16 917	56,08
029 Externí služby	115 017	96,34

Praha únor 2012

Zpracovaly Ing. Tamara Čuříková a Lenka Dytrychová

Kráčeno redakcí. Plné znění na www.cka.cc

Podrobné účetní členění všech nákladových položek je k dispozici v Kanceláři ČKA.

KDO SE MŮŽE ZÚČASTNIT ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ

Uvnitř ČKA se v nedávné době znovuotevřela debata o subjektech oprávněných k účasti na architektonických soutěžích z pohledu autorizace podle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě („zákon o výkonu povolání“). Byla zpochybněna možnost účasti neautorizovaných architektů v rámci soutěžních týmů podle Soutěžního řádu ČKA; tyto pochybnosti vyvolaly četné nesouhlasné reakce u odborné veřejnosti. Považujeme za potřebné zopakovat závěry proběhlé debaty spolu s odůvodněním, co nás k nim vede.

Osoby s oprávněním k účasti v zadávacím řízení, jehož zvláštním druhem je také architektonická soutěž, upravuje v první řadě zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, dále pak Soutěžní řád ČKA. Přímou souvislost s účastenstvím má a omezuje jej také zákon o výkonu povolání a Profesní a etický řád ČKA.

Zákon o veřejných zakázkách se účastníkům (které nazývá dodavateli) věnuje zejména v hlavě páté, u požadavků na tzv. kvalifikaci. Kvalifikační předpoklady jsou požadavky na kvalifikaci účastníka a dle zákona se dělí na základní, profesní, ekonomické a finanční a technické kvalifikační předpoklady. Dle § 51 odst. 5 platí, že při společném podání nabídky musí každý dodavatel prokázat splnění základních kvalifikačních předpokladů a profesního kvalifikačního předpokladu dle § 54 písm. a) (výpis z obchodního rejstříku či obdobné evidence, je-li v ní zapsán); ostatní kvalifikační předpoklady musí prokázat všichni společně (tedy např. stačí pouze jeden z dodavatelů splňující ostatní profesní kvalifikační předpoklady).

Soutěžní řád ČKA omezuje úpravu účastníků soutěže na obecné konstatování, že účast v architektonické soutěži je umožněna každému, kdo splní požadavky stanovené v soutěžních podmínkách, s dodatkem, že se může jednat o fyzickou osobu, právnickou osobu či jejich sdružení. Dále soutěžní řád jmenuje některé osoby vyloučené, jimiž jsou osoby nějakým způsobem spojené s přípravou či porotováním soutěže.

Zákon o výkonu povolání se účastenství v architektonických soutěžích výslovně nevěnuje. Provázání podmínky autorizace dle tohoto zákona a účasti v zadávacím řízení dle ZVZ je součástí zmíněných profesních kvalifikačních předpokladů.

Obecně platí, že k účasti v architektonické soutěži je třeba naplnění profesního kvalifikačního předpokladu, tedy autorizace účastníka, která se prokazuje dokladem vydaným ČKA, prokazujícím členství v Komofe.

Účastní-li se soutěže samostatně pouze jedna fyzická osoba, je zřejmé, že tato osoba musí být autorizovaná podle zákona o výkonu povolání. Jednoznačná je situace také v případě, že je účastníkem osoba právnická. V případě soutěžních týmů přichází v úvahu jednak účastenství sdružení architektů podle § 15a zákona o výkonu povolání, na němž mohou mít účast pouze autorizovaní architekti. Zde opět není prostor pro nejasnosti. Diskutovanou otázkou je však možnost účastenství seskupení (nechci užívat termín sdružení, aby nedošlo k záměně s § 15a) osob, které autorizaci dle zákona o výkonu povolání nemají. Nejprve je třeba konstatovat, že je mož-

né rovnou vyloučit variantu, že by se mohlo architektonické soutěže účastnit uskupení utvořené pouze z osob neautorizovaných. Zákon o veřejných zakázkách sice předvídá variantu možnosti splnění některých profesních kvalifikačních předpokladů formou subdodávky, to však nepřichází v úvahu u veřejných zakázek, jejichž hlavním předmětem je výkon činnosti, k níž je nutná autorizace. Nositelem zakázky a základní profesní odpovědnosti vůči objednateli musí být vždy osoba, která je pro činnost autorizovaná. (V postavení subdodavatele by tato osoba nebyla v přímém odpovědnostním vztahu k zadavateli – klientovi, nýbrž v podřízeném vztahu k dodavatelem. To by bylo z hlediska charakteru a obsahu zakázky nepřijatelné.) Nutnou podmínkou ke vstupu neautorizovaných osob do architektonických soutěží v soutěžním uskupení je přítomnost alespoň jedné osoby autorizované, která může nést v případě vítězství v soutěži a další realizace soutěžního návrhu za projekt odpovědnost. Zákon o veřejných zakázkách tuto interpretaci v již zmiňovaném § 51 odst. 5 umožňuje a výklad není v rozporu ani se soutěžním řádem ČKA. Jsme názoru, že sdružení podle § 3 soutěžního řádu není totéž co sdružení podle § 15a a nemusí na něm být účastny pouze autorizované osoby. Podání soutěžního návrhu v tomto smyslu nepovažujeme za společný výkon povolání. Vedle toho považujeme za problematické a smyslu otevřeného soutěžení odporující bránit v účasti osobám neautorizovaným, zejména architektům na počátku jejich profesní dráhy, neboť soutěže bývají často jedinou příležitostí, aby si mohli prověřit svoje odborné schopnosti na tématech (zakázkách), k jejichž zadání by se jinak s největší pravděpodobností vůbec nedostali. Je však nutné oddělit soutěž o návrh od navazujícího jednacího řízení bez uveřejnění. Účastníkem jednacího řízení bez uveřejnění musí být tatáž osoba, která následně zakázku ponese, tedy musí jím být osoba k nesení této zakázky oprávněná. Tou je buď autorizovaný architekt nebo inženýr, sdružení architektů dle § 15a či některé z forem právnických osob. S tímto subjektem jako smluvní stranou také na konec zadávacího řízení uzavírá zadavatel smlouvu. Pokud bylo účastníkem soutěže o návrh uskupení autorizovaných a neautorizovaných osob, bude jednací řízení vedeno a smlouva uzavírána s osobou autorizovanou či sdružením těchto osob. Ve smlouvě bude dále uvedeno, že odpovědná osoba (dodavatel) bude předmět smlouvy zpracovávat na základě soutěžního návrhu a ve spolupráci s dalšími členy autorského týmu.

Eva Faltusová

NOVELA SOUDNÍHO ŘÁDU SPRÁVNÍHO

Novela soudního řádu správního č. 303/2011 Sb. je jednou z rozsáhlejších novel důležitých právních předpisů, které nabyly účinnosti ke dni 1. ledna 2012. Z pohledu výkonu profese je významná zejména novelizace v oblasti soudního přezkumu územních či regulačních plánů, vydaných jako opatření obecné povahy podle správního řádu.

Institut opatření obecné povahy („OOP“) vnesl do našeho právního řádu správní řád č. 500/2004 Sb. Tento předpis v § 171 opatření obecné povahy definuje jako „závazné opatření obecné povahy, které není právním předpisem ani rozhodnutím“. Tuto do jisté míry alibistickou negativní zákonnou definici záhy zpřesnil Nejvyšší správní soud, když stanovil, že „opatření obecné povahy je správním aktem s konkrétně určeným předmětem (vztahuje se tedy k určité konkrétní situaci) a s obecně vymezeným okruhem adresátů. Platí, že správní orgán může vydat opatření obecné povahy vždy, když mu zákon ukládá rozhodovat v konkrétní věci formou závaznou pro bližší neurčený okruh adresátů (materiální chápání OOP). Stavební zákon využil institut OOP hned na několika místech. Formou OOP se vydávají zásady územního rozvoje, územní plán a regulační

plán; vymezuje se zastavěné území, vydává se územní opatření o asanaci a územní opatření o stavební uzávěře. Při soudním přezkumu OOP se postupuje podle zákona č. 150/2002 Sb.

Do účinnosti novely přinášel soudní přezkum v praxi nemalé obtíže. Jednoznačně nejfrekventovanější byl přezkum územních plánů. Soudem příslušným k rozhodování byl Nejvyšší správní soud, který měl na vydání rozhodnutí šibeniční lhůtu 30 dní. Možnost podat návrh byla navíc časově neomezená, což bylo v rozporu s principem právní jistoty.

Novela č. 303/2011 Sb. se pokouší v této oblasti o nápravu. V první řadě mění věcnou příslušnost k projednání – k tomu budou od nynějška příslušné soudy krajské. Prodlužuje se také třicetidenní lhůta k vydání rozhodnutí na lhůtu v délce devadesát dnů. Významnou změnou je časo-

vé omezení možnosti podání návrhu, která bude nadále tříletá, počítána od momentu účinnosti vydaného opatření (zmeškání lhůty nelze promítnout). Změna nastává také v možnosti rozšiřovat důvody návrhu – po podání návrhu již tyto body nelze rozšiřovat, zavádí se tzv. koncentrace řízení. Změna by měla přispět ke zrychlení řízení. Odstraněna je rovněž dosavadní úprava, podle níž nemá žádný z účastníků nárok na náhradu nákladů řízení.

Novela bohužel nijak neřeší hlavní problém, který ve vydávání zejména územních plánů formou OOP ČKA spatřuje, kterým je důsledek přeregulovanosti a přílišné detailnosti závazné úpravy území, ke kterému užití tohoto prostředku vede.

Vedle změn dotýkajících se opatření obecné povahy dále novela přináší změnu v oblasti příslušnosti krajských soudů (k řízení o správní žalobě je napříště příslušný soud, v jehož obvodu se nachází správní orgán, který ve věci rozhodoval v prvním, nikoli posledním stupni, jak tomu bylo dříve), mění se koncepce řízení o kasační stížnosti, zařazují se prvky zvyšující ochranu proti nečinnosti a nezákonným zásahům správních orgánů a úpravy směřující ke zrychlení soudního řízení správního.

Eva Faltusová

NOVELA ZÁKONÍKU PRÁCE

K začátku nového roku vstupuje do účinnosti novela zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a několik souvisejících novel zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Novela zákoníku práce přináší množství významných změn s praktickým dopadem na pracovněprávní vztahy. Koncepční novinkou je subsidiární použitelnost občanského zákoníku. V době před novelou byl občanský zákoník k zákoníku práce ve vztahu delegace (jeho ustanovení se užíla pouze, pokud na ně zákoník práce výslovně odkázal). Toto shledal Ústavní soud za nevyhovující. Pokud od nynějška zákoník práce určitou otázku neupravuje, použije k řešení občanský bez nutnosti výslovného zmocnění. Další novinky v bodech.

ZKUŠEBNÍ DOBA

Délka zkušební doby zůstává pro běžné zaměstnance tříměsíční. Navíc však platí, že délka zkušební doby je minimálně v trvání poloviny doby, na kterou bylo sjednáno trvání pracovního poměru, byl-li sjednán na dobu určitou. Vedoucí pracovníci mohou mít nově zkušební dobu sjednanou až v délce šesti měsíců (podmínka poloviny se uplatní i zde).

PRACOVNÍ POMĚR NA DOBU URČITOU

Maximální délka pracovního poměru na dobu určitou se prodlužuje na 3 roky, je však omezena možností pouze dvakrát jej opakovat. Poté musí mezi dalšími pracovními poměry nastat pauza alespoň tři roky, po které se k předchozím pracovním poměrům nepřihlíží.

DOHODA O PROVEDENÍ PRÁCE

Zdvojnásobuje se množství hodin, které lze odpracovat na dohodu o provedení práce. Namísto 150 to bude nyní 300 hodin. Zavádí se však nová povinnost odvádět za pracovníky pracující na dohodu zdravotní a sociální pojištění, a to nad výdělek ve výši 10 000 Kč.

ODSTUPNÉ

Snižuje se výše odstupného vypláčeného zaměstnancům v případě rušení pracovního místa z tzv. organizačních důvodů. Odstupné bude nadále odstupňované podle počtu odpracovaných let. Během prvního roku dostane zaměstnanec odstupné ve výši jednoho měsíčního platu, během druhého roku to bude dvojnásobek a od roku třetího dále trojnásobek průměrné měsíční mzdy.

NOVÝ VÝPOVĚDNÍ DŮVOD

Rozšiřuje se množina důvodů, pro něž je možné vypovědět pracovní smlouvu. Novým výpovědním důvodem je zvláště hrubé porušení léčebného režimu dočasně práce neschopného zaměstnance. Co přesně znamená zvláště hrubé porušení, novela neuvádí. Vypovědět pracovní smlouvu bude zaměstnavatel moci v lhůtě 1 měsíce od momentu, kdy se

o porušení dozvěděl, nejpozději však do 1 roku od momentu, kdy k porušení došlo.

Další změny představené novelou se týkají např. práce přesčas, kontaktní pracovní doby či přidělování k jinému zaměstnavateli.

Novelizace zákoníku práce je dále propojena také s novelou zákona o zaměstnanosti. Jedním ze společných cílů těchto novel je uzákonit opětovný zákaz a jednodušší prokazování tzv. švarcsystému, tedy zaměstnávání, které má povahu závislé práce, ovšem je vykonáváno mimo pracovní poměr, tedy mimo dosah pracovněprávních předpisů. Jelikož je tato metoda zaměstnávání ve vztazích spojených s výkonem profese architekta rozšířená, považujeme za nutné architektky upozornit na možné právní konsekvence porušení tohoto zákazu.

Novela zákoníku práce přináší novou definici tzv. závislé práce, která praví, že závislou prací je „práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji vykonává osobně. Dále musí jít o práci vykonávanou za mzdu/plat/odměnu, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době a na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě.“ Tato definice obsahově v podstatě kopíruje definici původní. Důležitá je ovšem změna v zákoně o zaměstnanosti, která definuje nelegální práci. Doposud byla nelegální práce popsána mj. jako práce, kterou vykonává fyzická osoba pro právnickou či fyzickou osobu jinak než na základě pracovněprávního vztahu nebo jiné smlouvy (nešlo-li o manželka nebo potomka). Nová definice nelegální práce (mj.) uvádí, že nelegální prací je výkon závislé práce dle definice v zákoníku práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah, tedy vztah založený pracovní smlouvou. Takto tedy staví všechny právní vztahy podobné vztahům pracovněprávním mimo zákon. Za výkon nelegální práce lze přitom fyzické osobě uložit pokutu do výše 100 000 Kč; za umožnění výkonu této práce je možné uložit fyzické osobě pokutu ve výši do 5 mil. Kč a fyzické osobě – podnikateli a osobě právnické pokutu v rozmezí 250 000 Kč až 10 mil. Kč.

Eva Faltusová

NOVELA ZÁKONA O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Dne 13. 2. 2011 podepsal prezident novelu zákona o veřejných zakázkách, jejíž účinnost nastane zřejmě k datu 1. 4. 2012. Deklarovaným cílem novelizace je zejména zvýšení transparentnosti a posílení kontroly nad vynakládáním veřejných prostředků. Z pohledu výkonu profese jsou významné zejména následující změny:

Snížení limitu pro podlimitní veřejnou zakázku: namísto 2 mil. Kč to nadále bude 1 mil. Kč bez daně z přidané hodnoty pro služby

a dodávky, a místo 6 mil. Kč to budou 3 mil. Kč pro veřejné zakázky na stavby. Nadále bude nutné vést zadávací řízení v režimu ZVZ

vždy, pokud předmět veřejné zakázky přesáhne úroveň 1 mil. Kč, resp. 3 mil. Kč.

Na polovinu se snižuje také limit, za jehož dodržení je použitelné zjednodušené podlimitní řízení (z 20 mil. na 10 mil. Kč).

Novela upravuje lhůty, zejména odstraňuje zneužitelnou možnost lhůty výrazně zkrátit.

Zadávací dokumentace veřejných zakázek na stavební práce bude nadále muset obsahovat náležitosti stanovené prováděcí vyhláškou, na jejíž tvorbě participuje ČKA.

K výraznějším změnám dochází u kvalifikačních předpokladů:

Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady se de facto ruší. Místo jejich prokazování bude třeba pouze doložit čestné prohlášení o ekonomické a finanční způsobilosti splnit veřejnou zakázku.

Výslovně se uvádí, že zadavatel není oprávněn stanovit takové kvalifikační předpoklady, které by vedly k podstatnému omezení hospodářské soutěže, a že kvalifikace dodavatele nemůže být předmětem hodnotících kritérií.

K omezení toho, co může zadavatel vyžadovat, dochází také u technických kvalifikačních předpokladů: ruší se ustanovení o možnosti požadovat předložení certifikátů – zejména ISO a EMAS.

Mění se způsob prokázání referencí u technických kvalifikačních předpokladů v některých případech. Namísto čestného prohlášení je třeba předložit smlouvu spolu s dokladem o uskutečnění plnění.

V části čtvrté, věnující se soutěži o návrh, dochází ke změně definice soutěže o návrh, která ponechává možnost užití tohoto druhu zadávacího řízení, pokud na soutěž navazuje zadání veřejné zakázky bez poskytnutí cen a odměn. Dle našeho výkladu se tato změna, která zcela nekoresponduje s iniciativou ČKA, vztahuje k případům jiným, než je architektonická soutěž (např. soutěže na software).

Do zákona se dostává výslovné zmocnění k vytvoření vyhlášky, která bude upravovat postup v soutěži o návrh, na jejíž tvorbě se ČKA podílí.

Eva Faltusová

JAK S PROVIZEMÍ ZA POUŽITÍ MATERIÁLŮ

Přestože jsme se k tomuto tématu již vyjadřovali (viz Bulletin ČKA 1/2010 i web – odpovědi na dotazy v rubrice Právní servis), dovolujeme si znovu přinést odpověď na otázku, jak by měl architekt postupovat v případě, že mu dodavatelé a prodejci různých produktů nabízejí provize za to, že v projektu navrhne použití jejich materiálů (výrobků).

Architekt by měl být ve složitém procesu investování a stavění pro svého klienta advokátem a současně jednat v souladu s veřejným zájmem. Tyto požadavky jsou občas v rozporu a někdy je docela obtížné nalézt vyváženou polohu. Jisté však je, že jedna ze základních podmínek úspěšného hledání je architektova nezávislost. Ta je součástí etiky naší profese.

Jedním z pokušení, která ohrožují nezávislost architekta, jsou výrobci a obchodníci nabízející provize. Na přesyceném trhu je to z jejich pohledu pochopitelné chování – kvalitou a cenou třeba již konkurovat nelze, tak se nás snaží zaujmout něčím jiným. Investor nám však svěřuje projekt stavby kvůli tomu, abychom ji navrhli co nejlépe vzhledem k jeho záměru, a jistě neočekává, že se budeme rozhodovat podle toho, který obchodník nám nabídne víc. Pokud tedy chceme svoji profesi dělat správně, nezbyvá než odmítnout.

Autorizovaná osoba je odpovědná vůči klientovi a nabídka provize je s tímto postavením v rozporu. Takový postoj plyne nejen z českých právních předpisů, ale také z profesních standardů uznávaných ve vyspělých státech. Nabídka provize učiněná firmami je sice v rozporu s dobrými mravy, nicméně není zcela nelegální. Nelegálním a v rozporu s profesními předpisy se celý proces stane v okamžiku, kdy je – bez respektu ke stanoveným profesním principům – akceptován architekt. Architekt je při navrhování především povinen navrhnout takové materiály a konstrukce, které vyhovují obecným požadavkům na bezpečnost (§ 158 až 159 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu – stavební zákon). Jakákoliv dohoda o provizi by musela být dohodnuta předem s klientem, neboť právě proti němu tato forma dohody míří, resp.

mířit může, přičemž je klient proti takto (bez jeho vědomí) uzavřené dohodě fakticky bezbranný. S ohledem na ustanovení § 12 a 13 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, jakož i vzhledem k ustanovení § 13 až 20 (zejména § 14) Profesionálního a etického řádu ČKA, je architekt povinen vykonávat profesi tak, aby nebyla v rozporu s obecnými právními předpisy a nebyla neslučitelná s předpisy Komory. Architekt je povinen vyvarovat se takových aktivit, které hrozí střetem zájmů; v případě, že takový stav nastal nebo nastat hrozí, je architekt povinen tuto skutečnost oznámit klientovi a upozornit ho právě na hrozbu střetu zájmů, a to až k případnému odstoupení od zakázky se všemi z toho plynoucími důsledky (například souhlas s užitím díla třetí osobou udělený dle § 26 odst. 1 PEŘ ČKA, neboť se jedná o překážku na straně architektově, a jsou tudíž dány důvody pro jednostranné odstoupení od zakázky klientem).

Z některých nabídek firem je ale zřejmé, že dodavatelé stavebních materiálů jsou pro zvýšení odbytu ochotni nabízet i služby a platby na hranici dobrých mravů, anebo dokonce za ní. Odpovědnost vůči klientovi však nese za své rozhodnutí architekt.

I láhev vína můžeme považovat za úplatek. Sice symbolický, ale nepřipustný. Samozřejmě že máme všichni rádi víno, ale jistě chutná lépe bez pachuti polystyrenu, střešních tašek nebo svítidel, tedy koupené za poctivě vydělaný honorář.

David Mareš, Jiri Plos

OPRÁVNĚNÍ ZPRACOVÁVAT STATIKU

Dne 26. 11. 2011 bylo České komoře architektů doručeno stanovisko ředitelky Odboru stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj. Toto stanovisko potvrzuje výklad zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, dlouhodobě prosazovaný Českou komorou architektů, který se týká oprávnění autorizovaného architekta zpracovávat statickou část projektové dokumentace pozemní stavby.

Ministerstvo pro místní rozvoj přijalo a nadále bude uplatňovat názor, vyplývající z rozsahu odpovědnosti autorizovaného architekta uvedeného v § 159 odst. 2 stavebního zákona. Z něho vyplývá oprávnění projektanta uvážit, zda je ke zpracování statického posouzení způsobilý sám, či zda (v případě staticky náročnějších staveb) na tuto část projektu najme

specialistu. Za toto rozhodnutí nese profesní odpovědnost, vyjádřenou v níže citovaném § 159.

Stejnou úvahu lze tak analogicky aplikovat na všechny další „speciální“ části projektové dokumentace.

§ 159 odst. 2 stavebního zákona

„Projektant odpovídá za správnost, celistvost, úplnost a bezpečnost stavby provedené podle jím zpracované dokumentace a proveditelnost stavby podle této dokumentace, jakož i za technickou a ekonomickou úroveň projektu technologického zařízení, včetně vlivů na životní prostředí. Je povinen dbát právních předpisů a obecných požadavků na výstavbu vztahujících se ke konkrétnímu stavebnímu záměru. Statické, popřípadě jiné výpočty musí být vypracovány tak, aby byly kontrolovatelné. Není-li projektant způsobilý některou část projektové dokumentace zpra-

covat sám, je povinen k jejímu zpracování přizvat osobu s oprávněním pro příslušný obor nebo specializaci, která odpovídá za jí zpracovaný návrh. Odpovědnost projektanta za projektovou dokumentaci stavby jako celku tím není dotčena.“

Eva Faltusová

STAVEBNÍ POVOLENÍ BUDE MOŽNÉ ZÍSKAT I PŘES INTERNET

Dle sdělení Ministerstva pro místní rozvoj z 30. listopadu 2011 bude v budoucnu možné získat stavební povolení také přes internet. Ministerstvo v současnosti připravuje projekt digitalizace týkající se procesů souvisejících se stavebním zákonem.

eGovernment, tedy elektronizace veřejné správy, má občanům přinést zjednodušení v komunikaci s úředníky. Díky datovým schránkám, přibývajícím kontaktním místům Czechpoint nebo základním registrům by občané neměli trávit čas pobíháním po úřadech, ale vše vyřídit na jednom místě, případně z domova. To je případ i projektu přípravy digitalizace procesů v oblastech územního plánování, územního rozhodování a stavebního řádu a stavebního řízení. Podle Miroslava Kalouse se také zjednoduší komunikace mezi jednotlivými stavebními úřady a lidé nebu-

dou muset dlouho čekat na vydání různých dokumentů, vše se bude vyřizovat elektronicky.

Projekt byl zahájen v březnu 2011, ukončení se předpokládá na jaře 2012. Celkové náklady projektu se vyšplhají téměř na 44 milionů korun, 85 % nákladů bude hrazeno ze strukturálních fondů Evropské unie v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Z tiskové zprávy MMR

ODPOVĚDI NA ČASTO KLADENÉ DOTAZY

K ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU ZPŮSOBENOU POKYNY KLIENTA

Klient si najal náš ateliér ke zpracování DŮR na základě architektonické studie, kterou nám předložil. Při jednání s DOSS jsme zjistili, že záměr v dané podobě nemůže být povolen. Investor ovšem trval na vypracování PD podle studie, o změnách nechtěl jednat. PD jsme vypracovali a obdrželi na ni několik zamítavých stanovisek DOSS. Investor nyní požaduje vrácení zálohy s poukazem na nesplnění smlouvy o dílo, která nám ukládá získat kladná stanoviska. Kdo nese za situaci odpovědnost?

Pokud jste s klientem uzavřel smlouvu o dílo v režimu obchodního zákoníku, uplatní se jeho § 551. Máte-li ve smlouvě stanovenou povinnost při zpracování projektu vycházet ze studie, kterou vám objednatel za tímto účelem předal, je třeba tuto studii považovat za věc převzatou k provedení díla. Zákon vám ukládá objednateli upozornit na „nehodnou povahu“ této věci (ve vašem případě na nesplnitelnost smluvní povinnosti zpracovat na základě studie DŮR, na které může být vydáno kladné územní rozhodnutí), a to bezprostředně poté, co tyto vady při vynaložení odborné péče zjistíte. Ve stejný okamžik byste měl přerušit práci na díle a vyčkat buď na změnu pokynů objednatel, nebo jeho písemné sdělení, že na provedení díla v původní podobě trvá. Pokud máte písemný pokyn klienta, za nemožnost provedení díla odpovědný nejste a objednatel nemá nárok na vrácení vyplacené zálohy; naopak, má povinnost uhradit celou vykonanou práci.

AUTORSKÁ PRÁVA ZAMĚSTNANCE

Rád bych věděl, zda mám jako zaměstnanec ateliéru, kde pracuji, nárok na licenční poplatek, když ateliér uzavřel licenční smlouvu na převod autorských práv k mnou vypracované architektonické studii.

Autorská díla, která autor vytvoří v rámci povinností vyplývajících z jeho pracovněprávního (nebo služebního) vztahu, se nachází ve zvláštním režimu tzv. zaměstnaneckého díla. Úpravu přináší autorský zákon v § 58. Majetkovými autorskými právy k zaměstnaneckému dílu disponuje nikoliv autor díla, ale jeho zaměstnavatel. Zaměstnanec takto nenáleží právo své dílo užít, pokud se zaměstnavatelem neuzavře licenční smlouvu. Za převod práva užít autorské dílo na jeho autora-zaměstnance může zaměstnavatel dokonce požadovat obvyklý licenční poplatek.

Při převodu práva výkonu na třetí osoby musí však zaměstnavatel obstarat souhlas autora s tímto převodem. § 58 odst. 5 dále uvádí, že autor zaměstnaneckého díla má vůči zaměstnavateli právo na přiměře-

nou dodatečnou odměnu, jestliže se mzda nebo jiná odměna vyplacená autorovi dostane do zjevného nepoměru k zisku z využití práv k zaměstnaneckému dílu a významu takového díla pro dosažení takového zisku.

Z tohoto titulu, pokud by se jednalo o licenční poplatky značné výše, můžete po zaměstnavateli požadovat jeho určitou část vyplacenou formou odměny.

KE SPOLEČNOSTEM ZASTUPUJÍCÍM ZADAVATELE V PRŮBĚHU VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Kdo jsou společnosti „organizující“ veřejné zakázky? Kdo těmto společnostem uděluje/odjímá licence, u jakého orgánu je možné se proti jednání společností bránit?

V současné době neexistuje právní úprava licence pro pořádání veřejných zakázek pro třetí osoby. Dle § 151 zákona o veřejných zakázkách může průběh zadávacího řízení pro zadavatele organizovat prakticky kdokoli. Jediné nároky, které na takovou osobu zákon klade, jsou dodržení požadavku nepodjatosti podle § 74 zákona o veřejných zakázkách a fakt, že se dotýčný neúčastní příslušného zadávacího řízení. Odpovědnost za zákonný průběh zadávacího řízení zůstává však vždy na zadavateli. Na trhu se ovšem objevují společnosti zabývající se výhradně činností, která spočívá v organizování veřejných zakázek. Tyto se většinou prokazují certifikátem pro systém řízení jakosti podle normy ČNS EN ISO 9001:2001. Certifikát potvrzuje, že má společnost životaschopnou strukturu a management atd., nicméně neříká nic o tom, jak umí organizovat veřejnou zakázku. Pokud tato společnost při zadávání veřejné zakázky pochybí a způsobí tím škodu účastníkovi, odpovědným subjektem bude zadavatel. Ten poté může případně vymáhat náhradu škody po dotýčné společnosti.

K POJMU ROZPRACOVANÁ ZAKÁZKA

Co § 26 PEŘ ČKA míní termínem „rozpracovaná zakázka“? Jsem názoru, že pokud zhotoví architekt na základě smlouvy architektonickou studii stavby a je za ni dle smluvního ujednání zaplacen, nemůže se dále jednat o „rozpracovanou zakázku“.

V první řadě je třeba vysvětlit, že „zakázkou“ ve smyslu § 26 PEŘ se míní projekt ve všech jeho fázích. Tudíž rozpracovaná zakázka je zakázka na projekt ukončený kdykoli dříve než autorským dozorem, resp. spoluprací po dokončení stavby. Argument pro tento výklad spočívá zejména v otázce pro-

fesní odpovědnosti architekta – ten odpovídá nikoli pouze za odevzdanou fázi projektové dokumentace, za niž dostal zaplacen, jeho odpovědnost dopadá také na bezpečnost a proveditelnost stavby podle jeho (části) projektové dokumentace. Odpovědnost architekta tedy nekončí odevzdáním dílčí části. Tím je dán jeho zájem buď na dalších fázích projektu participovat, nebo odpovědnost smluvně převést na jinou autorizovanou osobu. Z tohoto vychází znění § 26 PEŘ, který má chránit jak autorská práva architektů, tak bránit vzniku případů nevyřádaných profesních odpovědností.

K MINIMÁLNÍ POJISTNÉ ČÁSTCE

Existuje minimální částka, na kterou musí být architekt při výkonu povolání podle § 16 zákona č. 360/1992 Sb. pojištěn?

Povinná pojistná částka přesně stanovena není. Platí, že musí být přiměřená rozsahu vykonávané činnosti. Ona přiměřenost se stanoví ve vztahu k obratu za obchodní činnosti pojištěte, ze které může vzniknout škoda. Pojistná částka by měla odpovídat přibližně pěti procentům obratu za tuto činnost.

Eva Faltusová

Všechny odpovědi jsou zároveň uveřejňovány na www.cka.cc v rubrice legislativa – právní servis.

PRÁVNÍ SERVIS PRO AUTORIZOVANÉ ARCHITEKTY

Právní servis a bezplatné konzultace v rozsahu do dvou hodin ročně zajišťuje pro všechny autorizované architekty od ledna 2011 právní poradna v rámci Kanceláře ČKA.

Kontakt: Josefská 34/6, 118 00 Praha 1, tel.: 257 532 287, e-mail: eva.faltusova@cka.cc

NOVÉ ZÁKONY A PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 21. 11. 2011 do 16. 2. 2012 upozorňujeme zejména na:

- ! zákon č. 345/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
- ! zákon č. 349/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 265/1992 Sb., o zápisích vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem;
- ! zákon č. 351/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony;
- ! zákon č. 365/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony;
- ! zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim;
- ! zákon č. 318/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů;
- ! vyhlášku č. 20/2012, kterou se mění vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby.

Dne 1. ledna 2012 nastává účinnost několika významných novel právních předpisů důležitých jak z hlediska výkonu profese, tak podnikání obecně. V první řadě se jedná o novelu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní č. 303/2011 Sb., jejíž dopad podrobněji rozebíráme v Bulletinu na straně 59.

Další novelou s obecnějším dopadem je zákon č. 365/2011 Sb., která mění zákoník práce. Komentář k novele zákona o veřejných zakázkách najdete na straně 60.

Dne 1. ledna 2012 nabývá účinnosti také novela obchodního zákoníku, která přináší některé důležité změny v oblasti podnikání. Nejvýznamnější z nich je zřejmě úprava souběhu funkcí a omezení práva na náhradu škody před jejím vznikem. Další z nich je změna stanovící nové požadavky na sídlo podnikatele a novinky týkající se obchodního rejstříku.

Nejistotu stran ohledně přípustnosti souběhu funkcí má napravit nová úprava, která umožňuje, aby statutární orgán společnosti pověřil obchodním vedením (zcela nebo zčásti) jinou osobu. Tato osoba může být také zaměstnancem společnosti. Novela také výslovně připouští, že zaměstnanec může být zároveň statutárním orgánem společnosti (nebo jeho členem). Tím je umožněno, aby jednatel či člen představenstva měli ke společnosti pracovněprávní vztah, jehož náplní je podle pracovní smlouvy rozhodovací činnost, spadající pod obchodní vedení společnosti. Novela dále řeší situaci, kdy podnikatel ztratil (či nikdy neměl) právní důvod užívání prostor, do nichž umístil své sídlo či místo podnikání. Cílem je pomoci vlastníkům nemovitostí, v jejichž prostorách jsou umístěna sídla nebo místa podnikání podnikatelů proti jejich vůli. Obchodní zákoník nyní proto výslovně stanoví, že podnikatel je povinen mít k zapsaným prostorám právní důvod jejich užívání, a to po celou dobu, kdy jsou prostory zapsány jako jeho sídlo či místo podnikání. Pokud soud zjistí (např. z podnětu vlastníka nemovitosti, kde je sídlo umístěno), že takový právní důvod podnikatel nemá (např. vlastník nemovitosti vypoví nájemní smlouvu) a podnikatel nezjedná ve stanovené lhůtě nápravu, soud může (je-li podnikatelem právnická osoba) rozhodnout o jeho zrušení a likvidaci. Krom toho může takové jednání založit oprávnění živnostenského úřadu ke zrušení živnostenského oprávnění podnikatele.

Připravila Eva Faltusová

PŘEHLED PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ VE VÝSTAVBĚ

Aktuální souhrnný přehled (seznam) právních předpisů pro autorizované architekty, inženýry a techniky činné ve výstavbě je umístěn na www.cka.cc v rubrice Legislativa.

Obsah dokumentu:

1. Ústavní rámeček
2. Výstavba
3. Veřejná správa
4. Péče o zdravé životní podmínky

5. Péče o přírodní a krajinné bohatství
6. Péče o kulturní bohatství (památková péče)
7. Vzdělávání – věda a výzkum, školství
8. Informace, informační systémy a státní statistika
9. Infrastruktura

STANOVISKO KE KONCEPCI ARCHEOLOGICKÝCH VÝZKUMŮ

ČKA na jaře zaslala na Ministerstvo kultury své stanovisko k předloženým základním tezím k novele zákona č. 20/1987, o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, týkajícím se provádění archeologických výzkumů záchranných a badatelských.

PODNĚTY A PŘIPOMÍNKY

1. V základních tezích postrádáme jednoznačné podmínky pro udělení oprávnění k provádění archeologických výzkumů; upřednostňujeme princip osobní odpovědnosti a udělování oprávnění fyzickým osobám, jejichž prostřednictvím pak vykonávají svoji činnost osoby právnické.

2. Postrádáme jednoznačně vymezená práva a určené povinnosti takto oprávněných osob, a to včetně například profesního pojištění. Postrádáme určení formy právnické osoby, která by byla pro výkon těchto činností přípustná (zcela nevhodná je například forma akciové společnosti pro nejasnou vlastnickou strukturu a problémy s nesením osobní odpovědnosti za výkon profesních činností).

3. Postrádáme i nadále vymezení standardu profesní činnosti (výkonů a dokumentace). K tomu podrobněji v bodu 2. Pro tento účel může sice pomoci podzákoný prováděcí předpis, nicméně základní pravidla musí být obsažena v zákonu!

4. Postrádáme též vymezení podmínek pro efektivní dohled nad výkonem profese a případný disciplinární postih. Stávající teze o odnětí oprávnění žádný srozumitelný právní rámec nevytváří. Z uvedeného návrhu není dosud zřejmá vazba odborných poradních orgánů (na všech správních úrovních) k dohledu nad výkonem profesní činnosti (předpokládá se vůbec?). Pro tento účel může sice pomoci podzákoný prováděcí předpis, nicméně základní pravidla musí být obsažena v zákonu! Pokud se týká deliktů, obáváme se, že se jedná pouze o delikty vlastníků, uživatelů, stavebníků, restaurátorů – jinak řečeno: všech ostatních kromě archeologů!

5. Navrhujeme upustit při udělování licencí od územního principu; územní „claim“ nemá oporu v povaze archeologického dědictví. S přihlednutím k velikosti a charakteru území je takový princip věcně neudržitelný. Je to obdobné, jako kdyby byli architekti omezeni při projektování staveb, popřípadě obnovy staveb nebo při zpracovávání územně plánovacích dokumentací či krajinářské architektury na určité regiony, protože se jinak stavělo v Beskydech a jinak v Polabí. Za zásadní považujeme, aby ten, kdo hodlá provádět archeologické odborné činnosti, byl prokazatelně odborně kvalifikován (a kvalifikační požadavky aby byly stanoveny jednoznačně). Vazba na regiony může být zachována především součinností s odbornými poradními orgány, jakož i orgány správními.

DOHODY MEZI SUBJEKTY

Protože jsme dosud neobdrželi podklady týkající se standardů dokumentačních a výkonových, nezbývá než opakovat základní výhrady k dosavadní koncepci. I nadále se právní úprava drží koncepce „dohody“ mezi stavebníkem a osobou oprávněnou k provedení předstihového záchranného archeologického výzkumu. Mezi oběma subjekty (obligatorně) musí být

uzavřena příslušná dohoda (§ 22 odst. 1), aniž zákon v současné podobě a teze v předkládané dávají této dohodě (popřípadě ji nahrazujícímu rozhodnutí) jakýkoliv věcný a procesní rámec. Archeologický ústav a oprávněné organizace jsou povinny před zahájením archeologických výzkumů uzavřít dohodu s vlastníkem (správcem, uživatelem) nemovitosti, na které se mají archeologické výzkumy provádět, o podmínkách archeologických výzkumů na nemovitosti. Nedojde-li k dohodě, rozhodne krajský úřad o povinnostech vlastníka (správce, uživatele) nemovitosti strpět provedení archeologických výzkumů a o podmínkách, za nichž archeologické výzkumy mohou být provedeny. Má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. Je-li stavebníkem právnická osoba nebo fyzická osoba, při jejímž podnikání vznikla nutnost záchranného archeologického výzkumu, hradí náklady záchranného archeologického výzkumu tento stavebník; jinak hradí náklady organizace provádějící archeologický výzkum.

ROZSAH VÝKONŮ

Z ustanovení stávajícího § 21 odst. 3 plyne, že licence se uděluje pro výkony odborné: „Potřebnými předpoklady podle odstavce 2 se rozumí odborná kvalifikace fyzické osoby žádající o udělení povolení, nebo odborná kvalifikace fyzické osoby, která je v pracovním nebo jiném obdobném poměru k osobě žádající o udělení povolení, jejichž prostřednictvím bude zajištěna odbornost provádění archeologických výzkumů, a vybavení laboratorními zařízeními a prostory nezbytně nutnými pro vědecké poznání a dokumentaci archeologických nálezů a dočasné uložení movitých archeologických nálezů. Odborná kvalifikace se prokazuje splněním formální kvalifikace, již je vysokoškolské vzdělání získané studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti společenských věd se zaměřením na archeologii, a 2 roky odborné praxe.“ Tomuto závěru svědčí rovněž ustanovení § 21a odst. 3 téhož zákona, kde se pro účely uznávání odborné kvalifikace v rámci EU stanovují pro obsah oznámení podmínky a požadavky, v nichž je v bodě f) uvedeno: „popis odborných postupů, které mají být při archeologických výzkumech použity“, přičemž požadavek uvedený v tomto bodě jednoznačně odkazuje k odborným výkonům!

Žádný další obecně závazný právní předpis, a to ani na úrovni podzákoně, nestanovuje dnes další náležitosti, podmínky a požadavky pro uzavření takové dohody – jinak řečeno: nestanovuje standard profesních výkonů, standard profesní dokumentace, nestanovuje ani kalkulační vzorec pro stanovení nákladů s archeologickým výzkumem prováděných. Pro uzavření smluv tudíž nutno vycházet z obecných právních předpisů, zejména pak ze zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (ObčZ), nebo zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (ObchZ), které jsou však postulovány na smluvní volnosti a rovnosti smluvních stran. Takovému přístupu svědčí ostatně též zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, jakož i zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže).

Určitou orientační oporu pro rozsah a obsah (zaměření) archeologických výzkumů mohou poskytnout – a to jen ve velmi omezené míře – doporučené dokumenty vydané Archeologickým ústavem Akademie věd České republiky a přístupné na jeho webových stránkách (<http://www.arup.cas.cz/>), a to „Zpráva o archeologické akci – Systém ARCHIV-ARÚ AVČR Praha, oddělení prostorové archeologie“ a „Oznámení o zahájení archeologické akce (podle ustanovení § 21 odst. 3 zákona o státní památkové péči)“. Protože žádný z těchto dokumentů neskýtá dostatečnou oporu nejen pro rozsah poskytovaných služeb, ale především pro kalkulaci ceny, doporučujeme vycházet například podřídně z honorářových dokumentů profesně blízkých (například architektonických). V těchto dokumentech je stanovena též cena práce hodinovou sazbou s rozlišením stupně kvalifikace.

ODHAD BUDOUCÍ CENY

V takovém případě je však nutno jednak odlišit rozsah a kvalifikaci poskytovatelů služeb (mnohé z těchto činností jsou pouze méně kvalifika-

né až nekvalifikované, resp. lze je provádět vlastními silami pod vedením odborných pracovníků – archeolog; jedná se zejména o práce výkopové a podobné). To se týká především harmonogramu PZAV uvedeného v bodu IV, který je absolutně nevyhovujícím a nepostačujícím podkladem pro stanovení rozpočtu a budoucí ceny. Není dokonce ani tým, zač je deklarován – to jest odhadem. I odhad má odborné parametry a musí být opřen o relevantní věcný rozsah poskytovaných činností a služeb. Dostatečným podkladem není ani bod V. – technologie PZAV. Tento bod musí obsahovat přesné specifikace počtu sond, jejich nákladovost, rozsah nezbytných činností podle odbornosti (kvalifikace), provozní náklady a mnohé další. Postačující informace neposkytuje ani bod VIII – rozpočtová část, v níž se sice uvádějí některé údaje o rozsahu dotčeného území, kubaturách odtěžených zemin, předpokládané výšce nenarušených situací a podobně, aniž se však uvádí alespoň přibližné ceny za m² či m³ atd.

Obligátornost uzavření dohody o provedení předstihového záchraného archeologického výzkumu, jak ji ukládá zákon o státní památkové péči, který představuje sám o sobě významný zásah do vlastnických

práv, není a nesmí být svévolí. Povinností oprávněné osoby/organizace vykonávající archeologický výzkum je stanovit kvalifikovaným, to jest průkazným a odůvodněným odhadem náklady předem, přičemž součástí takové dohody musí být též ustanovení o specifikaci skutečných nákladů a jejich konečné vyúčtování podle skutečně vynaložených nákladů. Součástí dodávky je kromě odborných výkonů a služeb, pro něž se uděluje licence, též poskytování dalších výkonů a služeb souvisejících. Vzhledem k charakteru a rozsahu poskytovaných výkonů a služeb musí být tyto základní výkony a související výkony jasně a jednoznačně odlišeny, neboť mnohé z těchto výkonů může být schopen provést stavebník sám, resp. zadat jejich provedení na trhu jiným odborným institucím. Předraženost jednotlivých výkonů spočívá, jak výše uvedeno, v monopolizaci výkonů, dané nejenom udělenou odbornou licenci, ale též jejím místním omezením, jak jsme podrobněji rozvedli ve svém stanovisku ze dne 24. 2. 2011.

Jiří Plos

Krácená redakcí.

BIM ANEB DALŠÍ INŽENÝRSKÁ ODYSEA?

Problematika tzv. Informačního modelu budovy (BIM) se týká všech účastníků návrhového a stavebního procesu. Její komplexita si vyžaduje změny v zaběhnutém systému práce v dlouhodobém horizontu. I proto v květnu tohoto roku vznikla Odborná rada pro BIM (první organizace svého druhu v ČR), která se chce dlouhodobě a systematicky věnovat prosazování Informačního modelu budovy do odborné praxe na úrovni všech účastníků stavebního procesu v rámci celého životního cyklu budovy.

Počátky současné teorie Informačního modelu budovy (BIM) sahají až do sedmdesátých let minulého století. Dnes může být BIM vnímán, i díky reklamním kampaním softwarových firem, pouze jako software. Avšak BIM je potřeba chápat nikoliv jako pouhý software, nýbrž jako integrovaný proces. Na druhou stranu uplatnění myšlenky principu informačního modelu budovy ve stavební praxi by nikdy nezaznamenalo takový progres, nebyť inovací v oblasti informačních technologií, tedy software ani hardware nevyjímaje.

DEFINICE BIM

Informační model budovy (BIM) si lze představit jako informační databázi, která v sobě může zahrnovat veškerá data od návrhu, výstavby, správy budovy, rekonstrukce až po její demolici, tedy veškeré informace využitelné během celého životního cyklu budovy. Důležité je též zmínit skutečnost, že do této informační databáze přispívají, každý svým dílem, všichni účastníci stavebního procesu. Pokud by jeden z článků stavebního procesu odmítl sdílet jím vytvořené informace, metoda BIM, jež je postavena právě na spolupráci, nebude fungovat!

Mnohdy bývá mylně (i v odborných kruzích) za informační model budovy považován samotný 3D model budovy. Zde je potřeba si uvědomit, jak již bylo naznačeno, že BIM je ve své podstatě databáze informací o budově a 3D model je pouze jedním z mnoha možných způsobů interpretace těchto informací.

3D model je bezpochyby užitečná interpretace BIM pro projektanta, neboť jeho úkolem je navrhnout stavbu tak, aby její prostorové návaznosti byly dle představ investora, splňovaly normové požadavky a byly ve skutečnosti proveditelné. Avšak další účastníky stavebního procesu mohou zajímat z jeho pohledu jinak interpretované informace. Zatímco projektanta spíše zajímá 3D model (a z něj interpretované půdorysy, řezy, pohledy...), rozpočtář si data z informačního modelu budovy raději načte do tabulkového procesoru, investora pak jistě kromě architektonického vyznění objektu bude zajímat také podlahová plocha či celkové náklady na realizaci stavby, harmonogram výstavby, čerpání prostředků během výstavby apod.

BIM JAKO PROCES

Při uvažování o přechodu na BIM je tedy zásadní si uvědomit, že se nejedná pouze o nainstalování nového SW řešení, ale o zásadnější změnu v systému práce. U nasazení BIM softwaru jde o určitou změnu v myšlení, v pracovních postupech a návycích, jež v podstatě vedou k nové metodice práce. Tento mentální přechod je často přirovnáván k přechodu od rýsovacích prken k projektování prostřednictvím počítačů (CAD).

BIM NÁSTROJE

BIM princip se postupně prosazuje hlavně proto, že dnešní SW nástroje již dokážou efektivně interpretovat data z informačního modelu budovy. S tím souvisí také možnost vzájemné komunikace pomocí otevřeného souborového formátu IFC (The Industry Foundation Classes), který je vyvíjen mezinárodní organizací buildingSMART. IFC je otevřený, na vývojářích programů nezávislý souborový formát, který s sebou nese pouze informace o prostorových vazbách (3D model), ale též dovoluje ke každému stavebnímu prvku přiřadit další potřebné informace, jako například typ výrobku, výrobce či jeho cenu, případně další potřebné a užitečné informace. Přednedávnm buildingSMART zveřejnila seznam softwarových řešení, která jsou kompatibilní s IFC (<http://buildingSMART-tech.org/implementation/implementations>). Na seznamu více než 130 programů naleznete BIM řešení pro všechny možné účely a profese. Své BIM řešení zde tak najdou jak architekti, stavební inženýři, projektanti profesí a statici, tak stavební firmy, investoři, developři či správci budov. Díky otevřenému IFC je zajištěna obousměrná komunikace mezi spolupracujícími uživateli různých softwarových řešení. Že se nejedná jen o krátkodobý pokus o nalezení společného formátu souborů, dokazuje i aktivita ISO. Formát IFC je standardizovaný a dokumentovaný a je součástí norem ISO.

BIM SPOLUPRÁCE

Pro naplnění principu práce metodou BIM existují v současnosti efektivní softwarové nástroje. Avšak, jak bylo zdůrazněno v úvodu článku, BIM je především o vůli spolupracovat. O spolupráci všech účastníků stavebního procesu, o sdílení dat a informací v rámci konkrétního projektu. Nastavení této spolupráce nebude jednoduché, stejně tak nebude jednoduché přijetí nové metody BIM do zavedeného systému práce fungující projekční kanceláře. Jak ovšem ukazují příklady z Finska, Švédska, Norska, Dánska, Nizozemska či Velké Británie, jde to, a nejen v Evropě! Tím spíše, že v těchto zemích je BIM prosazován současně také na legislativní úrovni a jeho používání je mnohdy již součástí zákona o zadávání veřejných zakázek, což nepochybně vede k jejich větší transparentnosti, po které se ostatně stále častěji volá i v našich zeměpisných šířkách.

Petr Vaněk,

předseda rady sdružení Odborná rada pro BIM

Více informací www.CzBIM.org

ARCHITEKTURA PASIVNÍCH DOMŮ

Budovy v sobě skrývají obrovský potenciál úspor, jejichž podíl na celkové spotřebě energie v EU činí 40 %. S tím do budoucnosti souvisí i velká zodpovědnost architektů, kteří by neměli rezignovat na svoji roli, ale měli by přinášet nové podněty a vize a dál tak posunout hranice architektury.

První pasivní administrativní budova v ČR – Inতোza v Ostravě, slouží zároveň jako poradenské a informační středisko, architekt: Václavík.

Již v titulku je však skrytý protimluv. Pasivní domy pomalu přestávají být i u nás něco mimořádného. (V sousedním Rakousku je aktuálně realizováno takřka 20 % nové výstavby v pasivním standardu.)

Vlastně bychom měli diskutovat o architektuře normálních domů a těch ostatních, „méně povedených“. Požadavky na úspory energií a tepelnou ochranu jsou nejen po celou řadu let zakotveny v tuzemských předpisech, ale jejich naplnění by mělo být standardní součástí každého kvalitního projektu a automatickou vlastností všech nových staveb. Že tomu tak není, je nasnadě a analýza příčin by jistě vydala na samostatné pojednání.

Čtenáře možná překvapí, že pro zajištění závazných ustanovení právních předpisů (například maximální přípustná koncentrace CO₂ 1000 ppm, požadované výměny vzduchu a povrchové teploty rámu oken v obytných a pobytových místnostech) je již dnes nepodkročitelný alespoň nízkoenergetický standard. Tzn. dosažení měrné potřeby tepla na vytápění do 50 kWh/m²/rok, relativní vzduchotěsnosti, dobře tepelně izolované obálky domu bez obvyklých tepelných mostů, vybaveného řízeným větráním. Za zmínku stojí, že prakticky ve všech školách jsou v průběhu vyučování běžně překračovány povolené limity koncentrací CO₂. Přičemž je CO₂ pouze dobře měřitelný referenční plyn, na který je vázána celá řada dalších nebezpečných znečištění.

Implementace evropské směrnice o energetické náročnosti budov 2010/31/EU (agenda 20/20/20 EPBD 2) prostřednictvím novely Zákona o hospodaření energií a jeho prováděcí vyhlášky směřuje k využití principů pasivní výstavby v kombinaci s obnovitelnými zdroji energie (OZE), při zohlednění „nákladově optimálních požadavků“.

Z aktuálního monitoringu pracovní verze předpisů zatím vyplývá, že v roce 2018/2020 nebudou přejímány do užívání jiné veřejné/privátní budovy než ty, které splní požadavky téměř nulových domů. To však pro investory znamená zahájit jejich předprojektovou přípravu nejpozději v letech 2014–2016. (Na druhou stranu při pesimistickém přístupu, vyhrají-li při implementaci konzervativci, budou se uvedené data vztahovat až na ukončení prvního správního řízení ve věci přípravy projektu.)

Klíčem k úspěchu je komplexní/holistický přístup – kvalitní urbanistický koncept, poučené architektonické konstrukční řešení, odpovídající technologie + přiměřené využití potenciálu automatizace řízení procesů budovy.

A architekti by neměli rezignovat na svoji roli přinášet nové podněty a vize. „Domy se spotřebou energií blížkou nule“ by vždy měla být především kvalitní architektura s automatickou přidanou hodnotou nízké energetické náročnosti a šetrnosti k životnímu prostředí.

Faktem je, že domácí architektura svoje specifické výrazové prostředky v oboru energeticky efektivních staveb dosud hledá, ta rakouská je již našla. Zřejmě je to úměrné nárůstu, který naši úspěšnější kolegové mají.

Zdařilým a aktuálním příkladem je první pasivní administrativní budova v ČR, viz obr. 1, kde se snoubí střídmy architektonický výraz a konstrukce s efektivitou použití OZE (FV a TČ), automatizovaného řízení osvětlení a stínění.

HLEDÁNÍ KOŘENŮ

Forma architektury, její energetická a technologická náročnost byla odnepaměti podřízena místním klimatickým podmínkám a materiálovým zdrojům. Díky tomu vznikla regionální a různorodá architektura, avšak s časem a s úspěchy vyvolanými průmyslovou revolucí západní kultura zpychla a přestala brát v úvahu dovednosti, znalosti a zkušenosti svých předků.

Stalo se tak minimálně ve dvou obdobích, kdy byly do střední Evropy významně přeneseny stavební a architektonické formy, které neodpovídaly místním klimatickým poměrům: nejprve v období renesance, vyznačující se typickou palácovou dispozicí s otevřenými před povětrností nechráněnými arkádami. Řemeslně kvalitní secesi s vypracovaným stavebním detailem tradičního stavitelství nahradil ve 20.–30. letech minulého století konstruktivismus a funkcionalismus. Architekti byli oslněni možnostmi nových materiálů a technologií – železobetonu a oceli.

Lehkavý přístup tvůrců, vyznačující se především okny v lici fasády, velkým rozsahem prosklených ploch, subtilními, jednovrstvými betonovými konstrukcemi obvodového pláště, tvarovou složitostí a množstvím konstrukcí procházejících z interiéru do exteriéru, se stal standardem doby. Stavebně konstrukční, plně funkční detail tím velmi utrpěl a zhoršil kvalitu budovy a s ní i její energetický standard. Důsledky posledního výčtu pociťujeme v české moderní architektuře dodnes. Přetavil se do neofunkcionalismu a domácího pojetí minimalismu, který má stále velké množství příznivců, mezi nimiž najdeme i nemalou skupinu českých architektů.

Architektura někdy přestává být vnímána jako symbióza vyváženého výtvarného, konstrukčního a dispozičního řešení, jako jednota formy a funkce. Navrch postupně získalo výtvarné řešení spolu s ubývajícími znalostmi architektů, zejména v oblasti tradičního stavitelství a stavební fyziky, viz obr. 2.

HISTORICKÉ SOUVISLOSTI

Dějiny pasivní výstavby sahají až do 19. století, kdy první stavbou nebyla budova, ale dřevěný trojstěžík „Fram“ polárního badatele Fritjofa Nansena z roku 1883, viz obr. 3. Stěny a paluba měly sendvičovou konstrukci v tloušťce 400 mm, kde tepelnou izolaci tvořily vrstvy plsti a parozábrana lineolou. Okna byla vybavena trojskly a fungovaly zde řízené větrání s elektrickými ventilátory. I při teplotách hluboko pod bodem mrazu se kamna v podpalubí nepoužívala. Fram byl vybaven větrnou elektrárnou se skládacím větrníkem s listy potaženými plátnem. Elektrárna poháněla dynamo a zajišťovala, na tehdejší dobu komfortní, osvětlení podpalubí pomocí obloukových elektrických lamp.

Technologický pokrok urychlila druhá světová válka, která vedla k celé řadě objevů. V oblasti tepelné techniky přinesla například extrudovaný polystyren. Na školách pak iniciovala pokusy s využitím energie slunce.

V roce 1939 byl na Harvardově univerzitě vymyšlen a postaven malý dřevěný rodinný dům s dvěma obytnými místnostmi, M.I.T. Solar house #1, s ambicemi prvního nulového domu. Energie zajišťovaly solární kolektory na sedlové střeše s rozměrným vodním akumulacním zásobníkem v suterénu, který byl důsledně tepelně izolován.

Dalším přelomem byla v roce 1956 v Novém Mexiku realizace komerčně využitelné solární administrativní budovy od architektů Franka Bridgerse a Dona Paxtona a spolupracovníků. Dispoziční řešení bylo podřízeno tepelnému zónování, tvar střech optimálnímu sklonu kolektorů. Byla to první budova svého druhu na světě, jejíž solární koncept zajišťoval příkon většiny potřebné energie ze slunce. Akumulace byla zajištěna vodními zásobníky a pěti tepelnými čerpadly jako doplňkovým zdrojem.

První ropná krize v roce 1973, někdy označovaná v západní literatuře jako „Den Kuvajtu“, a následně válka mezi Íránem a Irákem přivedla obě odlišné ekonomické soustavy oddělené železnou oponou ke zjištění, že pro západní kulturu existuje něco takového jako „meze růstu“. Například automobilový průmysl na západě na to promptně reagoval sníženou spotřebou nových modelů aut.

Ale ani východní blok nezůstal nedotčen. Autorovi vrstevníci si jistě vzpomenou na děti oblíbené „uhelné prázdniny“, kdy z energetických důvodů musela být v tuzemsku v zimním na několik týdnů období přerušena výuka ve školách. Bylo to důkazem nepromyšlené politiky jedné strany, růstu založenému na spotřebě, byť v omezených mezích limitovaných centrálně řízeným hospodářstvím. Sovětský svaz na to reagoval zvýšenou těžbou zemního plynu a posílením dodávek do východních satelitů, aby tím dočasně zalátal díru, jejíž odstranění však postrádalo systémového řešení.

Architekti žijící na Západě, experimentující v podmínkách tržního hospodářství, se nechali inspirovat ropnou krizí k řešení pokusných domů, které by byly energeticky zcela autonomní. Pro tyto pilotní projekty byly charakteristické následující prvky:

- ┃ částečné či úplné nakrytí stavby terénem,
- ┃ jižní strana byla řešena jako velký skleník, někdy s vlastní produkcí potravin, jako součást uzavřeného oběhu látek a energií,
- ┃ využití energie slunce a větru a pokusy o jejich akumulaci a „uskladnění“ delší dobu,
- ┃ recyklování tepla, vody a odpadů,
- ┃ energetické využití bioodpadů.

Vznikl tak zárodek nového typologického druhu nazývaný „solární architektura“. Realizované stavby byly sice relativně soběstačné, ale rovněž natolik technicky náročné, že byly pro bydlení běžného stavebníka nebo komerční výstavbu zatím nepoužitelné. Při srovnání cena/výkon se ukázalo, že vložené náklady několikanásobně převyšují úspory dosažitelné provozem domu po dobu předpokládané životnosti. Stavebník potom musel být všestranně vzdělaným odborníkem v mnoha profesích, podle hesla: „Ferda mravenec – práce všeho druhu.“

Výsledkem těchto experimentů bylo rovněž zjištění, že různé formy zimních zahrad s rozsáhlými prosklenými plochami, zamýšlené jako pasivní kolektory sluneční energie, zdaleka nedosahují při poměru cena/výkon plánované efektivnosti. Postupně se od nich začalo upouštět.

V jednotlivých zemích vyspělé západní Evropy se vývoj lišil podle tradice a specifických podmínek. Například již v roce 1975 (!) byla ve Švédsku zavedena stavební norma SBN 75, která ukládala hodnoty součinitelů prostupu tepla blízko úrovní dnešních českých požadavků na nízkoenergetické domy. Ve Finsku si nejsou schopni vzpomenout, odkdy používají výhradně okna s trojskly...

„Pasivní“ trojstěžník „Fram“ polárního badatele Fritjofa Nansena z roku 1883

Interiér jednoho z bytů kolonky Rudník v Podkrkonoší, architekti při návrhu a realizaci nerespektovali elementární zásady stavební fyziky a stavitelství. Stavba obdržela cenu Grand Prix v roce 2001, dodnes není pro četné vady zkolaudována (jeden z prvních pomníků české moderní architektury). Foto: Awal

Severské státy tak získaly náskok, který byl založen na osvětě na všech stupních škol a nenásilném uplatňování energetických úspor, které jsou v širším kontextu součástí zdravého a k přírodě ohleduplného životního stylu jako součástí běžného a přirozeného standardu života společnosti.

Prvním evropským pasivním domem byla stavba v dánské Kodani podle projektu architekta Vagna Korsgaardena, postavená v roce 1976. Byla realizována jako „nulový dům“ s potřebou tepla na vytápění 0 kWh/m²/rok, kde veškeré tepelné ztráty domu byly kryty vnitřními tepelnými zisky ve spolupráci se solárními kolektory. Zprvu nepříliš vzhledné (a z výtvarného hlediska po právu kritizované) stavby, u nichž byl design zcela podřízen technickým aspektům energetické úspornosti (nezřídka projektované bez účasti architekta), si postupně a získaly respekt a přesvědčily rovněž svou nespornou architektonickou kvalitou.

V dnešním Rakousku patří pasivní budovy k prestižním zakázkám, o které tvrdě soutěží renomované kanceláře. Staví se komplexy s investicemi v řádu miliard českých korun. Zároveň neexistuje typologický druh, který by nebylo možné realizovat v tom aktuálně nejvyšším pasivním standardu. Kromě staveb pro bydlení, školských a administrativních budov známe již příklady pasivních kostelů, ale i vězení (!) a soudního dvora.

V Německu je možné vidět i rekonstrukce památkově chráněných objektů do pasivního standardu. Nemusím zdůrazňovat, že to tuzejší pracovníci památkového ústavu neradi slyší...

Nejvýznamnějším evropským střediskem podporujícím rozvoj a výstavbu pasivních domů je Passivhaus Institut v Darmstadtu vedený Dr. Wolfgangem Feistem (založen v roce 1996). Jedná se o nezávislou nevládní instituci, která výsledky svých výzkumů a zkušeností zahrnuje do průběžně aktualizovaného softwaru (PHPP), určeného pro návrh a výpočtové ověření parametrů (certifikaci) pasivních domů. (Jeho česká verze je dostupná prostřednictvím Centra pasivního domu, www.pasivni.domy.cz.)

Za několik desítek let byla experimentálně i prakticky ověřena celá řada významných konceptů. Ukázalo se, že je nezbytné připad od případu pečlivě zvážit a ekonomicky vyhodnotit navrhovaná úsporná opatření, vždy v závislosti na specifikách místa, požadavcích investora, a orientovat se spíše na jednoduché systémy, které svou obsluhu stavebníka nezatěžují. Cílem je ekonomická návratnost vložených vícenásadů a pořizovací cena, která se nebude výrazně lišit od běžné výstavby.

Komplexnost, vyváženost a vnitřní provázanost navrhovaných opatření – jedině tak bude možné myšlenku energeticky nenáročných výstavby prosadit do praxe a získá si přitažlivost pro běžné stavebníky/investory.

ZABEZPEČENÍ BUDOV

Elektromechanické zábranné systémy jsou velkým přínosem pro současnou zabezpečovací techniku a prevenci proti nedovoleným zásahům, plní funkci nejen pasivní, ale i aktivní ochrany. Slouží zejména k zabezpečení stavebních otvorů – oken, dveří, vrat, přístupů, přístupových cest a podobně. Zabezpečovací konstrukce a mříže jsou používány v různém provedení, otevírací či neotevírací.

Nedovolené manipulace se zabezpečovací konstrukcí či mříží, pokus o jejich narušení, nedovolené otevření či poškození bývá v některých případech zaznamenáno dalšími doplňujícími zabezpečovacími prostředky, například kontrolním kamerovým systémem či dalšími prostředky elektrické zabezpečovací signalizace vně i uvnitř zabezpečeného objektu.

Ve většině těchto případů je však proniknutí mříží do objektu signalizováno s určitou časovou prodlevou, což umožní pachateli provést trestnou činnost a z daného místa uniknout ještě před příjezdem vyznamované ostrahy či policie. Navíc u kombinace více zabezpečovacích prostředků dochází častěji k výskytu planých poplachů, což má za důsledek postupné snížení pozornosti provozovatele a ostrahy.

Uvedené nedostatky řeší elektromechanické zábranné systémy nové generace, umožňující trvale sledovat a signalizovat stav zabezpečení, jakoukoliv nedovolenou manipulaci, pokusy o proniknutí. Tyto konstrukce mohou být dle potřeby v provedení pevném i otevíracím, mohou zachovávat tvar, pevnost a vzhled jakýchkoliv běžných zabezpečovacích konstrukcí a mříží s libovolnou povrchovou úpravou.

Rovněž umožňují v případě potřeby funkci připojení pulzního vysokého napětí, kdy působí preventivně, jako bariéra, která opticky, psychicky, případně bolestivými, ale nezraňujícími výboji odradí pachatele od možného vandalizmu či vloupání. Zařízení může být připojeno na pult centralizované ochrany PCO i kompatibilně k ústředním Elektrické zabezpečovací signalizace EZS. Další využitelnost je u svislých i horizontálně situovaných důležitých průmyslových konstrukcí, jak z bezpečnostních, tak i technologických a provozních důvodů.

Výhody těchto řešení spočívají v možnosti viditelného, ale i skrytého detekování a signalizace narušení, kdy není viditelné na povrchu kon-

strukce jakékoliv vybavení zabezpečovacími prvky. Svou konstrukcí rovněž ve značné míře eliminuje výskyt falešných poplachů.

- | Účinný preventivní prostředek zabezpečení,
- | vysoká odolnost i proti odborně způsobilým narušitelům,
- | při nízkých nákladech spojuje výhody více zabezpečovacích prostředků,
- | vysoká spolehlivost bez planých poplachů,
- | mnohostranné použití pro zabezpečení osob a majetku,
- | detekce a signalizace poplachových i provozních stavů.

Použité prostředky elektromechanických zábranných prostředků podléhají certifikacím příslušných akreditovaných zkušeben a musí splňovat požadavky norem ČSN EN 50131-1, ČSN P ENV 1627, ČSN EN 60335-2-76, ČSN CLC / TS 50131-7 a dalších návazných norem a předpisů.

Miloslav Kubeška

STĚNA ZE SLAMĚNÝCH BALÍKŮ ODOLÁ POŽÁRU

V loňském roce se uskutečnila historicky průlomová požární zkouška, která prokázala, že nosná stěna ze slaměných balíků zkoušená požárem odolá déle než dvě hodiny. Získala proto protokol F. Je tedy možné postavit ze slámy nejen rodinný domek, ale i větší objekty.

Touto událostí se otevírají zcela nové možnosti v oblasti výstavby pasivních domů s minimalizovanou ekologickou stopou při výstavbě. V požární zkoušce PAVUS ve Veselí nad Lužnicí byla zkoušena konstrukční stěna z nosné slámy (bez jakékoli další podpůrné konstrukce) omítnutá ze strany interiéru hliněnou a vně vápennou omítkou. Zkouška pod statickým zatížením byla ukončena až po 145 minutách, a stěna ještě stále neprohořela!

Obdobná zkouška proběhla jen v USA, kde bylo dosaženo 120 minut, a na univerzitě ve Vídni, kde stěna s izolací slaměnými balíky (tedy nikoli konstrukční slámou) vydržela 90 minut. Výsledek zkoušky vysoce překračuje potřebné parametry odolnosti 45 minut pro rodinný dvoupatrový domek a ukázal, že slaměná nosná konstrukce může být použitelná i pro složitější stavby. Výhodou této konstrukční technologie je zjednodušení a zlevnění stavby (tzv. low-tech a low-cost), její vhodnost i pro svépomocnou výstavbu s využitím zemědělského odpadu v místě stavby, tedy s minimem nároků spotřeby energie na dopravu. Vynikající tepelné izolační vlastnosti slámy jsou výhodné především pro pasivní domy a balíky slámy prokázaly, že jsou jako jediný materiál schopny splnit kromě tepelných technických vlastností i nároky na statiku v požáru dosahujícím teplot blízko 1200 °C. Protože zkouška proběhla již podle „společné evropské legislativy“, bude možné její výsledky využívat ve všech zemích EU. První projekt, který touto technologií pravděpodobně bude realizován, vznikne v Ekoparku ODOLENA VODA, o. p. s., Prosperita. Stavby Ekoparku by měly sloužit k vývoji nových tech-

nologií pro PD a nabídnout veřejnosti možnost pobytu v pasivních domech na zkoušku, které budou realizovány v různých stavebních technologiích.

Aleš Brotánek

Podrobné informace o projektu a dílčí výsledky včetně zkušebních protokolů jsou k dispozici na webových stránkách řešitele projektu:
<http://kps.fsv.cvut.cz/index.php?lmut=cz&part=vyzkum&sub=30>

STAVBY ZE SLAMĚNÝCH BALÍKŮ

Jan Márton

Stavění ze slaměných balíků, metoda vyvinutá před více než stoletím na prázdninách severní Ameriky, v současnosti prožívá svou renesanci. Kniha se jako první na českém trhu zabývá komplexně problematikou staveb ze slámy ve středoevropských podmínkách. Provádí čtenáře po základních tématech, je doplněna kapitolami o hliněných omítkách a konstrukcích i ozeleněných střeších.

Vydavatel: Jan Márton, František Kurtin – Ecoshop,
www.stavbyzeslamy.cz

Rozsah: 204 stran

VÝSLEDKY SOUTĚŽÍ

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA V ÚPICI

Dvoukolová veřejná projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Základní umělecká škola A. M. Buxton, Úpice
Předmětem soutěže bylo zpracování architektonického návrhu přístavby budovy Základní umělecké školy A. M. Buxton v Úpici. Přístavba má zajistit rozšíření kapacity stávající budovy ZUŠ.

Porota: Zdeněk Peterka, Zdeněk Tluchoř, Zdeněk Jiran, Vlado Milunić, Martin Peterka; náhradníci poroty: Petr Hruška, Petr Lešek

Termín: 15. 6.–30. 12. 2011

Počet odevzdaných návrhů: 81

Hodnocení vítězného návrhu:

Jednoduché funkční a razantní řešení s velkou vnitřní a provozní variabilitou, umožňuje i dobré propojení s venkovním prostředím. Vhodně zvolený odstup od stávající budovy, díky němuž nestíní staré učebny. Jednoduchými prostředky je dosaženo výrazných prostorových efektů. Nejsnáze se může přizpůsobit provozním požadavkům ZUŠ. Návrh prostorově počítá i s případným umístěním výtahu, který by řešil bezbariérový přístup do původní budovy. K záporům patří nepřiliš přesvědčivé řešení velmi dlouhé a monotónní severní fasády a komplikované technické řešení prosklených stěn. U lamel a žaluzií bude nutné zvážit účelnější materiálové i technické řešení. Dále bude třeba řešit návaznost foyer na výtvarnou dílu a propojení výtvarné díly s koncertním sálem. Nutné je upravit i zázemí koncertního sálu.

Ceny a odměny celkem: 150 tis. Kč

1. cena (70 tis. Kč): Miloslav Meixner, Tomáš Růžička, Roman Strnad, Jiří Tomíček, Jan Vrbka

2. cena (45 tis. Kč): Jan Mackovič, Tomáš Beránek, Lucia Horkavá/mackovič architecture, s. r. o.

3. cena (35 tis. Kč): Petr Sobotka, Jiří Švorc

Více informací: www.zusupice.cz, www.upice.cz

MALÉ NÁMĚSTÍ V ŽELEZNÉM BRODĚ

Dvoukolová veřejná ideově-projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Město Železný Brod

Předmětem soutěže bylo zpracování architektonicko-urbanistického návrhu pro lokalitu Malého náměstí v Železném Brodě s vytvořením vhodné návaznosti k okolnímu městskému prostoru. Návrh bude sloužit pro další projekční práce v rozvoji dané lokality.

Termín konání soutěže: 14. 11. 2011–20. 2. 2012

Porota: André Jakubička, Zdeněk Jiran, Zdeněk Lhotský, Irena Fialová, Jan Jehlík, Jiří Plašil, Petr Stolín; náhradníci: Ivan Kalousek, Petr Vacek, Tomáš Kesner

Počet odevzdaných návrhů: 31

Ceny a odměny celkem: 230 tis. Kč

1. cena (100 tis. Kč): Pavel Griz, Tereza Kučerová, Patrik Zamazal

2. cena (70 tis. Kč): Atelier Urbí, s. r. o.

3. cena (50 tis. Kč): Daniel Baroš, Michal Nejezchleb

Více informací: www.zeleznybrod.cz/male-namesti

Hodnocení vítězného návrhu:

Návrh ve 2. kole velice vhodně dopracoval zadání soutěže, materiálově i prostorově, koncept vhodný pro realizaci. Plánované dostavby bloků mají vhodnou proporci i umístění. Přínosná je i práce s břehy potoka Žernovnicka, jež vytváří další městotvorná zákoutí. Navržené prostory jsou různorodé, mají přiměřené měřítko a obohacují místo i město. Návrh má jasně definované využití výhledově zastavitelných prostorů, přičemž všechny realizační etapy jsou hodnotné. Otázkou je forma technického řešení silnice III. třídy a její ohraničení sloupky. Porota doporučuje návrh k realizaci.

POROTHERM DŮM BRICK AWARD 2011–2012: CIHLA V 21. STOLETÍ

Neanonymní jednokolová soutěžní přehlídka

Vyhlašovatel: Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.

Předmětem soutěže byly stavby postavené na území České republiky v 21. století.

Porota: Petr Veleba, Daniela Grabmüllerová, Alexandr Kroha, Iva Poslušná, Radomíra Sedláková; náhradníci: Ladislav Brett, František Kulhánek

Termín: 6. 4.–30. 9. 2011

Počet odevzdaných návrhů: 30

Hodnocení poroty:

Rodinný dům v Popovičkách/ Ján Stempel

Jednoduchý, uzavřený, minimalistický objem klasického domu se sedlovou střechou s minimem okenních a dveřních otvorů, s dobrou návazností na sousední dům od stejného autora. Jeho dispozice je jednoduchá, přehledná, očividně navrhovaná podle požadavků av souladu s potřebami investora, s důrazem na nečekaně velký a světlý hlavní obytný prostor, jenž je ve středu dvoupodlažní, s otevřeným průhledem ke střešním oknům. Interiér je propojen se zahradou prostřednictvím hluboce zasunuté terasy, která stírá rozdíl mezi tím, co je venku a co je uvnitř. Cihla je nejen konstrukčním, ale zároveň i výtvarným prvkem – vnějším obkladem, jenž je doprovázen břidlicovou krytinou střechy tak, aby vznikl velmi jednoduchý celek.

Hlavní cena BRICK AWARD Dům roku 2012 (2× 50 tis. Kč):

– Rodinný dům v Popovičkách/ Ján Stempel

– Usedlost u kapličky/ Renata Rubešová

Zvláštní cena CSI a programu POROTHERM DŮM Wienerberger

(40 tis. Kč): Rodinný dům v Popovičkách/ Ján Stempel

Zvláštní cena Vydavatelství JAGA Media (30 tis. Kč): Usedlost u kapličky/ Renata Rubešová

Cena ČKAIT (uděluje se stavbyvedoucímu za provedení stavby, 25 tis. Kč): Poliklinika Kostelní v Ostravě/stavbyvedoucí Martin Zálaha/ autoři Martin Materna a Adam Weczerek

Zvláštní ocenění GŘ společnosti Wienerberger (20 tis. Kč): Rodinný dům v Drozdíně/ Robert Bravenec a Jan Polách

Více informací: www.wienerberger.cz, www.komunikace-profit.cz

Hodnocení poroty:

Usedlost u kapličky/ Renata Rubešová

Rodinný dům na místě původních vesnických domků navozuje dojem srostlice historické zástavby. Vnější výraz citlivě reaguje na tradici místa s klasickými střechami a okny. Výraz je přitom jasně soudobý – a zároveň klasicky jihočeský. Stavba má řadu doprovodných stavení a spolu s nimi vytváří i různá zákoutí tak, aby život zde byl vskutku pohodlný pro všechny. Sama obytná stavba v půdorysu nepravidelného T má logicky řešenou dispozici, dělenou na technické, společenské a rodinné prostory s možností vytváření i samostatných bytových jednotek v případě proměny uspořádání rodiny. Do samostatného křídla, vysunutého do zahrady, je umístěn hlavní společenský prostor obývacího pokoje a navazující jídelny – s přímým východem na terasu. Význam tohoto křídla podtrhuje jeho otevření až do krovu s malou skleněnou galerií.

POROTHERM DŮM BRICK AWARD 2011–2012: ENERGETICKY EFEKTIVNÍ DŮM SE SKLÁDANOU STŘECHOU

Věřejná anonymní jednokolová projektová architektonická a konstrukční soutěž

Vyhlašovatel: Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.

Předmětem soutěže Energeticky efektivní dům se skládanou střechou byly architektonické studie, které v architektonickém, projektovém a dispozičním řešení maximálně využily možnosti kompletního cihlového systému POROTHERM včetně malt, omítek a ostatních výrobků Wienerberger cihlářský průmysl, a. s., jako jsou např. lícové cihly TERCA Klinker apod.

Porota: Petr Veleba, Daniela Grabmüllerová, Alexandr Kroha, Iva Poslušná, Radomíra Sedláková; náhradníci: Ladislav Brett, František Kulhánek

Termín: 6. 4.–11. 1. 2012

Počet odevzdaných návrhů: 53

Ceny a odměny celkem: 205 tis. Kč

Hlavní cena POROTHERM DŮM 2011 – Energeticky efektivní dům se skládanou střechou (2× 37, 5 tis. Kč):

– Pavel Steuer, Ondřej Stehlík

– Libor Kaplan

Zvláštní cena Ministerstva pro místní rozvoj (50 tis. Kč): Jan Hořejší, Vít Podráský

Zvláštní cena Státního fondu rozvoje bydlení (50 tis. Kč): Martin Bělkovský

Zvláštní cena Vydavatelství Business Media CZ (30 tis. Kč): Martin Franěk, Roman Brzoň

Více informací: www.wienerberger.cz, www.komunikace-profit.cz

Hodnocení poroty:**Pavel Steuer, Ondřej Stehlík**

Projekt představuje velmi jednoduchý objem klasického venkovského rodinného domu se šikmou střechou, bez zbytečných přídavek, s klidnou střechou bez vikýřů a jen s minimem střešních oken. Fasáda je z režného zdiva. Samostatný přístřešek na auto se skladovacími komorami je představen mezi dům a ulici a je připojen pouze lehce působící stříškou. Dispozice je nečekaně velkorysá. Přízemí je děleno na soukromou část pro rodiče s vlastním hygienickým vybavením a vlastní terasou a na společnou část obytnou a společenskou s kuchyňskou linkou a s přímým výstupem na jednu z teras do zahrady. Obytný prostor je otevřen přes dvě podlaží až do šikmého podhledu střechy. V patře jsou pokoje dětí, které mají vlastní hygienické vybavení a jsou doplněny relaxačním prostorem otevřeným pavlačí (s knihovnou) do obývacího prostoru. Dům představuje dostatečně pohodlné bydlení pro klasickou rodinu, byť s nedostatkem úložných prostor. Vzhledem k celkové úrovni architektonických studií byla udělena dělená Hlavní cena.

Hodnocení poroty:**Libor Kaplan**

Projekt představuje velmi jednoduchý objem klasického rodinného domu s šikmou střechou, se všemi stěnami v režném zdivu. Zajímavým ozvláštňením jsou důsledně uplatňované výrazné rámy kolem výstupů do exteriéru (kolem skleněných stěn s dveřmi na terasu), které mají svou odezvu i v řešení propojení stavby s přístřeškem na vozidlo a skladovým přístavkem. Stavba má minimum okenních otvorů ve stěnách, více střešních oken, která neruší jednoduchost stavby. Navržená dispozice je velmi úsporná, bez zbytečných prostorů a znejistujících vazeb, je přehledná, dělená do dvou podlaží – přízemí je rodinně společenské, patro soukromě obytné. V rámci úsporného řešení je užito zatočené schodiště bez podesty, s obloukovitě uspořádanými rameny, což může v užití být méně pohodlné. V patře se třemi ložnicemi by bylo vhodnější vytvořit dvě samostatné koupelny. Navržená je dostatečně velká, ale s ne zcela vhodným vybavením (chybí sprchový kout) a rozmístěním předmětů. I přes sklady sportovních potřeb má dům nedostatek úložných prostor (pro domácí potřeby...). Vzhledem k celkové úrovni architektonických studií byla udělena dělená Hlavní cena.

PENZION IV, UL. HÁLKOVA, OPAVA

Jednokolová veřejná projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město Opava

Předmětem soutěže bylo zpracování kvalitního architektonického návrhu penzionu s kapacitou 50 samostatných bytových jednotek o ploše do 40 m². Malometrážní byty s bezbariérovým vstupem a evakuačním výtahem typu pečovatelské služby mají vytvořit bydlení pro samostatně obsluhované občany důchodového věku s možností terénních služeb lékaře a sester.

Termín konání soutěže: 11. 11. 2011–30. 1. 2012

Porota: Dalibor Halátek, Radim Křupala, Zdeněk Bendík, Alena Šrámková, Milena Vitoulová, Miroslav Masák, Radim Václavík; náhradníci: Jitka Nešutová, Petr Všečeka

Počet odevzdaných návrhů celkem: 110

Ceny a odměny celkem: 550 tis. Kč

1., snížená cena (2× 200 tis. Kč):

– Václav Alda, Peter Jurásek, Juraj Sonlajtner, Jakub Obůrka

– Michal Schwarz, Jindřich Starý, Tomáš Starý

3. cena (100 tis. Kč): Katarína Ciglanová, Rastislav Straňák, spolupráce:

Anita Stanková

Odměna (50 tis. Kč): Petr Uhlík, Jan Šorm, Přemysl Jurák

Více informací: <http://www.opava-city.cz/scripts/detail.php?id=49594>

Hodnocení vítězného návrhu:**Václav Alda, Peter Jurásek, Juraj Sonlajtner, Jakub Obůrka**

Navržený objekt se citlivě urbanisticky začleňuje k zamýšlené blokové zástavbě. Svou jasnou lineární hmotou dává do budoucna dobrý předpoklad k jeho doplnění. Výškově v počtu 6 podlaží navazuje na okolní bytovou zástavbu. Hmotu objektu umístěná podél Hálkovy ulice dává předpoklad prosluněného dvora a intimního vnitroblokového prostředí. Parkování navrženo před objektem a ve vnitrobloku řešeného území při jeho severovýchodní hranici.

Plasticita uliční fasády je zvýrazněna akcentem schodišťového rizalitu a rytmem nestejně velkých oken v horizontálních a vertikálních osách. Jednotlivé byty nemají lodžie, dvojí dispoziční řešení bytů je účelné a funkční. Společenská místnost je umístěna v 5. NP společně s terasou s výhledem k severnímu, krajinařsky zajímavému horizontu.

Porota ocenila celkové architektonické a urbanistické řešení objektu, které je přesvědčivé a provozně bezkolizní.

Hodnocení vítězného návrhu:**Michal Schwarz, Jindřich Starý, Tomáš Starý**

Lapidární dvojice domů důstojného vzhledu. První blok postavený v uliční čáře, druhý posunutý od ulice Hálkovy vytváří nový veřejný prostor, jen částečně oddělený nízkou zidkou, odcloněna je i zahrada přístupná úzkou šterbinou mezi domy. Takto umístěné domy umožní další výstavbu na pozemcích v sousedství parcely. Parkování je umožněno na zpevněné ploše na severní hraně pozemku. Vstup do areálu je možný brankou u většího z bloků a přímo je přístupný i druhý blok. Před vchodem je vždy kryté loubí. Vertikální komunikaci v každém z pětipatrových bloků umožňuje výtah a schodiště přimknuté k vnější stěně. Byty s lodžiemi jsou přístupné z chodby na severozápadní straně, byty pak jsou orientovány jihovýchodně. Porota ocenila především jednoduchost a důstojnost obou domů.

NOVÁ PRAŽSKÁ ROZHLEDNA

Jednokolová ideová anonymní architektonicko-urbanistická soutěž pro VŠ studenty oborů architektura a pozemní stavby

Předmětem soutěže bylo zpracování ideového návrhu nové pražské rozhledny. Součástí zadání bylo vytipování vhodné lokality pro její umístění a začlenění této specifické stavby do panoramatu rozvíjející se metropole.

Porota: Václav Králíček, Alena Řezníčková, Zdeněk Lukeš, David Vávra, Jiří Hůrka; náhradník poroty: Zdeněk Rychtařík

Termín: 3. 10. 2011–6. 2. 2012

Počet odevzdaných návrhů: 67

Ceny a odměny celkem: 85 tis. Kč

1. cena (50 tis. Kč): Dionýz Hutár, Vojtěch Ružbatský (FA ČVUT Praha)
2. cena (25 tis. Kč): Judita Tylšová, Miloš Fischer (FA ČVUT Praha)
3. cena (10 tis. Kč): David Grulich (FS ČVUT Praha)

Více informací: www.central-group.cz

Hodnocení vítězného návrhu:

Vtipný a výrazný návrh, který sice atakuje památkově chráněnou romantickou zříceninu Na Babě z 19. století, ale činí tak ohleduplně, do historických zdí prakticky nezasahuje a hranol vyhlídkové věže vestavuje mezi obvodové zdi původní stavby. Materiálově pak tvoří k původnímu objektu vhodný kontrast. Pro umístění byl navíc zvolen velmi zajímavý pozorovací bod, umožňující nejen výhledy do údolí Vltavy, ale i rozhledy opačným směrem.

NOVOSTAVBA DOMOVA PRO SENIORY V PRAZE-ŠTRAŠNICÍCH

Jednokolová veřejná ideová architektonická soutěž pro studenty českých a slovenských vysokých škol architektonických oborů a jejich absolventy

Vyhlašovatel: KOMA MODULAR CONSTRUCTION, s. r. o.

Předmětem soutěže bylo zpracování architektonického návrhu novostavby domova pro seniory v Praze-Štrašnicích.

Termín konání soutěže: 22. 9. 2011–17. 1. 2012

Porota: Martin Hart, Tomáš Cendelín, Jiří Tencar, Lenka Hachranová, Cyril Říha, Ján Studený, Jan Šěpka, Karolína Vránová, Jan Žemlička; náhradníci: Karel Kolínský, Petr Šíkola

Počet odevzdaných návrhů: 80

Ceny a odměny celkem: 90 tis. Kč

1. cena (24 tis. Kč): Marek Příklad, Martin Prokš
 2. cena (20 tis. Kč): Marián Lucký
 3. cena (10 tis. Kč): Kateřina Blahutová
- Zvláštní ocenění poroty za tvůrčí přínos k řešenému tématu (3x 2 tis. Kč):
 – Alan Hackl
 – Přemysl Gilar
 – Kamil Měrka
- Speciální cena developera (30 tis. Kč): Marek Příklad, Martin Prokš

Více informací: www.koma-modular.cz

Hodnocení vítězného návrhu:

Návrh nejvíce vystihl zadání, které jsme identifikovali jako průnik modulárního domu s typologií domova pro seniory. Jednoduchý řadový koncept nastavený pro reálnou stavbu kombinuje privátní buňky a intimní společné prostory. Projekt se nepokusil vytvořit poloveřejná zákoutí venku, která by přispívala k větší intimitě. Tichý dům, který asi nejvíc odpovídá představě poroty k tématu zadání. Nenabízí ale žádné inovativní řešení ve zpracování modulárnosti. Chybí větší propracování a doladění fasád, kde by se modulárnost měla mnohem více odrazit.

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

PARK ČTYŘI DVORY – ČESKÉ BUDĚJOVICE

Veřejná jednokolová anonymní projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II., č. 1, 2, 370 92 České Budějovice, zplnomocněný zástupce vyhlašovatele: Ing. Ivana Popelová, náměstkyně primátora

Sekretář soutěže: Jiřina Leštinová, vedoucí oddělení veřejných zakázek IO MM, nám. Přemysla Otakara II., č. 1, 2, 370 92 České Budějovice

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu řešení parku Čtyři Dvory, který má vzniknout v areálu bývalých kasáren Čtyři Dvory. Areál bývalého vojenského cvičiště a kasáren se nachází v severozápadní části

města České Budějovice, v městské části Čtyři Dvory. Záměrem města je přetvořit část tohoto zdevastovaného území na jedinečný soudobý městský park využitelný pro všechny věkové kategorie návštěvníků.

Porota: Ivana Popelová, Petr Podhola, Eva Hajerová, Petr Lešek, Hana Urbancová, Mirek Vodák, Jitka Trevisan; náhradníci poroty: Tomáš Bouzek, Petr Heteša.

Předpokládané ceny a odměny celkem: 250 tis. Kč

Termín odevzdání soutěžních návrhů: 11. 4. 2012 do 15 hod.

Více informací: www.c-budejovice.cz

REKONSTRUKCE PAVILONU VELKÝCH SAVCŮ NA PAVILON „AMAZONIE“

Otevřená veřejná dvoukolová projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Zoologická zahrada hl. m. Prahy, U Trojského zámku 120/3, 171 00 Praha 7, zastoupen: Mgr. Miroslav Bobek, ředitel

Sekretář soutěže: Zuzana Charvátová, Zoologická zahrada hl. m. Prahy, U Trojského zámku 120/3, 171 00 Praha 7, tel.: 296 112 132, e-mail: charvatova@zoopraha.cz

Předmět soutěže: Zpracování urbanisticko-architektonické studie – návrhu rekonstrukce stávajícího pavilonu velkých savců a jeho okolí na expoziční celek „Amazonie“.

Porota: Jiří Kotek, Jaroslav Šimek, Marek Houska, Pavel Joba, Lada Kolaříková; náhradníci: Yvette Vašourková, Petr Sumerauer.

Předpokládané ceny a odměny celkem: 1800 tis. Kč

Termín odevzdání soutěžních návrhů: 16. 4. 2012

Více informací: <http://www.zoopraha.cz/cs/o-zoo/vyberova-izeni>

ÚZEMNÍ PLÁN MĚSTA HOSTOMICE – IDEOVÝ NÁVRH

Veřejná anonymní jednokolová ideová urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Město Hostomice

Sekretář soutěže: Ing. Vladimír Zachoval, tel./fax: 311 584 434, mobil: 602 287 547, e-mail: Vladimir.Zachoval@seznam.cz

Předmět soutěže: Zpracování návrhu základní strategie a koncepce rozvoje obce včetně koncepce uspořádání krajiny.

Porota: Jan Jehlík, Ivan Plicka, Vít Štáhlavský; náhradníci: Antonín Žížkovský, Monika Immrová

Předpokládané ceny a odměny celkem: 120 tis. Kč

Termín odevzdání soutěžních návrhů: 18. 6. 2012 do 18 hod.

Více informací: www.hostomice.cz

YOUNG ARCHITECT AWARD 2012

Soutěžní přehlídky se mohou účastnit studenti či absolventi oborů architektury, urbanismu, krajinářské a zahradní architektury a autodidakti praktikující v oboru, kteří v termínu odevzdání nepřesáhli věk 33 let.

Vyhlašovatel: ABF, a. s., Mimoňská 645, Praha 9-Prosek, 190 00, zplnomocněný zástupce vyhlašovatele Jaroslav Čížek, MBA

Sekretář soutěže: Bc. Eva Pácaltová, Mimoňská 645, Praha 9-Prosek, 190 00, tel.: 225 291 117, e-mail: pacaltova@abf.cz

Téma soutěžní přehlídky: Veřejný prostor v historickém kontextu

Soutěžní kategorie: 1) Projekty (zahrnuje i studie a školní práce);

2) Realizace

Porota: Naděžda Goryczková, Ladislav Kuba, Petr Lešek, Jiří Suchomel, Vladimír Vašut; náhradníci: Jaroslav Wertig, Viktor Vlach

Předpokládané ceny a odměny celkem: 155 tis. Kč

Termín odevzdání soutěžních návrhů: 4. 7. 2012 do 15 hod.

Lhůta k podání dotazů: do 7. 5. 2012

Více informací: www.yaa.cz

YOUNG ARCHITECT AWARD 2012

cena pro mladé a začínající architekty do 33 let

TÉMA | VEŘEJNÝ PROSTOR V HISTORICKÉM KONTEXTU

ODBOBNÁ POROTA:
NADĚŽDA GORYCZKOVÁ
LADISLAV KUBA
PETR LEŠEK
JIŘÍ SUCHOMEL
VLADIMÍR VAŠUT

Dejme PROSTOR Talentovaným

YOUNG ARCHITECT AWARD 2012 | 4. ROČNÍK

Young Architect Award zvýší renomé jednotlivců i celého Vašeho ateliéru či týmu. Soutěž provází silná mediální kampaň a je v centru pozornosti médií. Nejlepší projekty vybere odborná porota, složená ze zvučných jmen současné architektury. Na vítěze čekají finanční odměny, rozsáhlá prezentace, odborná architektonická stáž a další ceny partnerů.

www.yaa.cz

Vstup mladých architektů do profesního života je v současné době nelehký. Soutěž Young Architect Award jim dává možnost prezentovat své kvality a zároveň veřejnost seznámit s širší současné architektonické tvorby. Proto jsem rád, že se mohu v roli porotce takové soutěže zúčastnit. Bez soutěží pro mladé architekty by totiž praxe i investoři zkostratili.

Petr Lešek, člen poroty

ACTIVE HOUSE AWARD 2011/2012

Jednokolová soutěž studentských prací

Vyhlašovatel: VELUX Česká republika, s. r. o., Sokolova 1d, 619 00 Brno a VELUX SLOVENSKO, spol. s r. o., Galvaniho 7/A, 821 04 Bratislava 2

Sekretář soutěže: Zdenka Mlčochová, e-mail: AHAward@velux.com, tel.: 531 015 555

Předmět soutěže: Zpracování objektu v aktivním standardu, kdy aktivní standard je definován: kvalitou vnitřního prostředí, ohleduplností k životnímu prostředí a energetickou efektivitou (podrobně definováno

v článku 5. podmínek soutěže) a to ve dvou vyhlášených kategoriích: Novostavby a Rekonstrukce.

Porota: Juri Troy, Lone Feifer, Petr Suske, Lubomír Závodný; náhradníci: Klára Bukolská, Petr Vogel, Dalibor Borák; kontrola správnosti údajů pro SBToolCZ – Martin Vonka

Předpokládané ceny a odměny celkem: 130 tis. Kč

Termín odevzdání soutěžních návrhů: do 15. 5. 2012

Datum registrace: do 1. 5. 2012

Více informací: www.velux.cz a www.velux.sk

VODŇANY – OBNOVA KULTURNÍHO DOMU

Veřejná jednokolová anonymní ideová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Vodňany, nám. Svobody 18/1, 389 01 Vodňany, zplnomocněný zástupce vyhlašovatele: Ing. Viktor Blaščák, starosta

Sekretář soutěže: PhDr. Marta El Bournová, Společnost Petra Parléře, o. p. s., Mlýnská 60/2, 160 00 Praha 6, tel.: 220 380 411, e-mail: marta.elb@cenapp.cz

Předmět soutěže: Ideové architektonické řešení městského kulturního domu ve Vodňanech.

Porota: Viktor Blaščák, Karel Burda, Tomáš Hradečný, Petr Kovář, Jaroslav Wertig; náhradníci: Pavel Janšta, Eva Špačková

Předpokládané ceny a odměny celkem: 220 tis. Kč

Termín odevzdání soutěžních návrhů: 14. 5. 2012 do 12 hod.

Lhůta k podání dotazů: do 13. 4. 2012

Více informací: www.cenapp.cz, www.vodnany.eu

FIERLINGEROVA VILA 2012

Architektonicko-urbanistická soutěž pro studenty VŠ oborů architektura a pozemní stavby

Vyhlašovatel: Město Sezimovo Ústí

Sekretář soutěže: Bc. Jan Novotný, tel.: 381 20 11 40, 777 794 884, odbor stavebního úřadu, ÚP, ŽP a dopravy, e-mail: j.novotny@sezimovo-usti.cz

Účel soutěže: Nalézt zajímavé návrhy a názory na formu a funkční využití areálu o rozloze 28 877 m², zahrnujícího kromě vily a hospodářských stavení z první poloviny 30. let 20. století také rozsáhlý park.

Porota: Martin Doležal, Vojtěch Kadlčík, Alena Kalinová, Jan Franta, Bohuslav Štorch; náhradníci: Ludmila Svatková, Miroslav Píbil, Jiří Vavruška.

Předpokládané ceny a odměny celkem: 35 tis. Kč

Termín odevzdání soutěžních návrhů: 31. 7. 2012

Lhůta k podání dotazů: do 31. 3. 2012

Více informací: www.sezimovo-usti.cz

PŘIPRAVOVANÉ

CENA LADISLAVA MONZERA V OBLASTI ARCHITEKTONICKÉHO OSVĚTLENÍ

Vyhlašovatel: Společnost pro rozvoj veřejného osvětlení
Soutěžní přehlídka o cenu Ladislava Monzera v oblasti architektonického osvětlení.

Předpokládaný termín vyhlášení: červen 2012

DOSTAVBA DRUHÉ VĚŽE KATEDRÁLY SV. BARTOLOMĚJE V PLZNI

Vyhlašovatel: CrossCafé, s. r. o.
Zpracování ideového architektonického návrhu na dostavbu druhé věže katedrály sv. Bartoloměje v Plzni.

Předpokládaný termín vyhlášení: duben 2012

DOMOV PRO SENIORY LITOMYŠL

Vyhlašovatel: Město Litomyšl

Novostavba Domova pro seniory v Litomyšli.

Předpokládaný termín vyhlášení: polovina roku 2012

SYNAGOGA ČKYNĚ

Vyhlašovatel: Obec Čkyně

Předmětem soutěže bude zpracování architektonického a výtvarného návrhu vybavení interiéru synagogy, návrhu řešení expozice regionálního židovského muzea jižních Čech a rovněž vypracování výtvarného návrhu logotypu a jednoduchého grafického manuálu k expozici. Vše v návaznosti na aktuálně probíhající stavební rekonstrukci objektu.

Předpokládaný termín vyhlášení: 15. 4. 2012

ROZHLEDNA HÝLAČKA

Vyhlašovatel: Klub českých turistů Tábor

Zpracování soutěžního návrhu architektonického řešení stavby rozhledny v katastrálním území Horky u Tábora – příměstská část Větrovy.

Předpokládaný termín vyhlášení: duben 2012

BEČOV NAD TEPLOU – HRAD

Vyhlašovatel: Národní památkový ústav

Bečov nad Teplou – příkladná obnova hradu a přilehlých objektů.

Předpokládaný termín vyhlášení soutěže: duben 2012

 berndorf
bäderbau

držitel certifikátů:
ISO 9001, ISO14001,
ČSN OHSAS 18001,
ISO 3834-2, DIN 18800-7

nerezové bazény aquaparky

**výroba
montáže
servis
poradenství**

BERNDORF BÄDERBAU s.r.o.

tel./fax:

558 362 389, 558 326 387

mobil:

800 33 11 73, 602 585 700

e-mail:

info@berndorf-bazeny.cz

www.berndorf-baederbau.com

MASARYKOVA UNIVERZITA

Miliony m² zkušenosti v hliníku

ALUPROF SYSTEM CZECH s.r.o.
Na Rovince 879
720 00 Ostrava – Hrabová
tel. +420 595 136 633
fax +420 595 136 634

ALUPROF

www.aluprof-system.cz
www.aluprof.eu